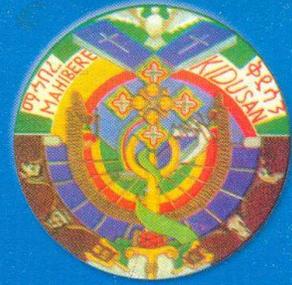

ሐመር

ዘኢርቶዶክስ ተዋሕዶ

ሐመር ፲፫ኛ ዓመት ቁጥር ፩ ጥር/የካቲት ፲፱፻፺፯ ዓ.ም.

እንኳን ለብርሃን ጥምቀቱ በሰላም አደረሳችሁ !!

**በቤተልሔም የሚገኘው ጌታችን የተወለደበት ዋሻ
(የካቲት ምልክት ሰባላ ሰባልን የመራው ኮከብ የቆመበት ቦታ ነው።)**

በአንባቢያን ለአንባቢያን

በከተማው ዳርቻ ላይ የሚገኙ አብያተ ክርስቲያናትንም ብናስታውሳቸው

ታኅሣሥ ሦስት ቀን 1997 ዓ.ም የተከበረውን የመልአኩ ቅዱስ ፋኑኤ ልገና የበአታ ለማርያም ክብረ በዓል በረከት ለመሳተፍ ወደ መሪ ደብረ ታቦር ቅዱስ ፋኑኤ አብርሃ ወአጽብላ ቤተ ክርስቲያን ተገብሮ ነበር። ሕንፃ ቤተ ክርስቲያኑ የካቲት 8 ቀን 1993 ዓ.ም የተመሠረተ ነው። ካለባት ዋነኛ ችግሮች አንዱ «በአያት» የመኖሪያ መንደር የሚገኙ ነዋሪዎች ወደ ቤተ ክርስቲያኑ የሚሄዱበት መንገድ መከላከላቸው መሆኑ በዕለቱ ተጠቅሷል። ቤተ ክርስቲያኑ በከተማው ዳር ላይ የሚገኝ በመሆኑ በአጥቢያው ነዋሪዎች እምብዛም አይገኙም። እንዲያውም በዕለቱ እንደ ተገለጸው የጥበቃ ሠራተኞቹ ደመወዛቸውን በየወሩ አያገኙም፤ በክብረ በዓሉ ዕለት በተሰበሰበ መብዓና ምጽዋት ብቻ ዓመት ለመጠበቅ ይገደዳሉ። በእውነቱ በዓመታዊ ክብረ በዓል ይቅርና በወር በዓል እንኳን በሺ እና ከዚያም በላይ የሚቆጠር ገንዘብ በሚሰበሰብበት አዲስ አበባ በዓመት አንድ ጊዜ ብቻ ገቢ የሚያገኝ አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን መኖሩ በእጅጉ አሳዝኛል። ስለሆነም «በአያት መንደር» የሚገኙ ምእመናን ወደ ቤተ ክርስቲያኑ የሚሄዱበት አመቺ መንገድ እንዲፈቀድላቸው፤ በመደናገብ በአጠቃላይ የምንገኘውም በአዲስ አበባ ዙሪያ የሚገኙ አብያተ ክርስቲያናትን መብዓ ይዘን ብንጎበኛቸው መልካም ነው። በዚህ አጋጣሚ በክብረ በዓሉ ተገኝተው አገልግሎት የሰጡትን የገነተ ጽጌ ቅዱስ ጊዮርጊስ ሰንበት ት/ቤት አባላትን አርአያት ሌሎችም እንዲከተሉት እያስታወስኩ ከፍተኛ ደስታ ምስጋናዬን ላቀርብላቸው እወዳለሁ።

ደመላሽ አሰፋ
6 ኪሎ - አ.አ

«በዙ ሰዎች ጠፍተዋል፤ እየጠፉም ነው»

ከግምቢ 25 ኪ.ሜ ርቀት ላይ እንገኛለን። አጥቢያችንም ሆነ መድኃኔ ዓለም ቤተ ክርስቲያን ይባላል። አገልጋይ ክህናትና ዲያቆናት እንዲሁም የሰንበት ት/ቤት መዘምራን አሉት። ሆኖም ግን በትምህርተ ወንጌልና በስብከተ ወንጌል ረገድ ምንም ነገር የለም ማለት ይቻላል። በአሁኑ ሰዓት በዙ ሰዎች «ጠፍተዋል፤ እየጠፉም ነው»። በእውነቱ በመዝሙር አገልግሎት ያለኝ ውም የመዝሙር ምንነት ስለላገባኝ፤ ስለልተማርን፤ የሚያስተምረንም ስለ ጠፋ፤ ዘፈኑ መዝሙር የሚመስለን፤ አንዴ የምንዘምር ሌላ ጊዜ ደግሞ ጨርሶ የምንተወው ሆነናል። ከትምህርተ ቤተ ክርስቲያንም ባይ

ሰለሆንን በመኖሩችን ተወጠናል፤ ተበልተናል፤ እየተበላገንም ነው። ስለዚህ መድኃኔ ዓለም ክርስቶስ በወርቀ ደሙ የዋጀው ምእመን ደም በእጃችሁ መሆኑን ተረድታችሁ ስለሆነ መድኃኔ ዓለም አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ምእመናን ችግር ብታስቡ፤ ለሚመለከታቸው አካላትም ብታዘኩልን ምን አለበት?

ነቢዩ ተስፋዬ
ምዕ.ወለጋ - ሆማ ከተማ

ሓላፊነትን በታማኝነት

በርካታ እርቶዶክሳውያን ክርስቲያኖች መንግሥታዊ ስነ-ምግባር ሥታዊ ባልሹኑ ድርጅቶች ተቀጥረን፤ በየደረጃው በተለያዩ የሓላፊነት ቦታዎች ላይ ተቀምጠን ሕዝብንና መንግሥትን እንዲሁም ራሳችንን እናገለግላለን። በሥራ ገበታችን ላይ የተጣለብንን ሓላፊነት በታማኝነት እንድንፈጽም ከአደራ ጭምር የተሰጠን መሆኑ ይታወቃል። ይሁንና ብዙዎቻችን ታማኝነት ነን ለማለት እቸገራለሁ። በተለይ እኔ እስከ ማውቀው ድረስ ይኼ ችግር በጽሕፈት መሣሪያዎችና በስልክ አጠቃቀም ላይ ጉልቶ ይታያል። በሥራ ቀናት የሚፈጸመውን ብልሹ ተግባር ትተን ሥራ በማይኖርባቸው ቅዳሜና እሁድ እንኳን በቤታችን ስልክ እያለን ቢሮ ገብተው በመንግሥት ስልክ የግል ጉዳዮችን የምናስፈጽም ጥቂቶች አይደለንም። «በራስህ ላይ ሊደረግብህ የማትችውን በሌላው ወንድምህ ላይ አትፈጽም» የሚለውን የወንጌል ቃል እንዘነጋለን። በመሆኑም ሰው ባያየን እግዚአብሔር ያየናል፤ ብለን በታማኝነት ሓላፊነታችንን እንወጣ። በሥጋም በነፍስም ከመካከል እንዳንገባ።

አድነው በርጋ
መቼለ ዩኒቨርስቲ

ልክና መጠን ይኑረው

በቤተ ክርስቲያናችን በተለይም በክብረ በዓላት በአንዳንድ አጥቢያዎች ታቦታት ከመንበራቸው ወጥተው፤ ዑደት አድርገው በወደ ምሕረቱ ከ

ቆሙ በኋላ ለሕንፃ ቤተ ክርስቲያን ማሠራጫ፤ ለዚህ ማስጀመሪያ፤ ለዚያ ማስጨረሻ እየተባሉ የሚካሄዱ ቅስቀሳዎች የሚያስመርሩ ሆነዋል። ሥራዎቹ እስከ ታመኑባቸው ድረስ በራሳቸው ተገቢ ቢሆኑም ለስብከተ ወንጌልና ለትምህርተ ወንጌል የሚሰጠውን ጊዜ ግን በመተካት /በመሻግት/ መሆን የለበትም። በተለይ ዕለቱ ቅዳሜና እሁድ ሲሆን ደግሞ ከረፋድ በኋላ ምእመናን የሚኖርበትን ማንበራዊ ግዴታዎች የሚዘነጋ፤ የአረጋውያንን ዐቅም፤ ከምግብ ጋር የተያያዘውን የሕመምን ጠንካራ ግን ዛቢ ውስጥ የሚያስገባ በአጠቃላይ ካህናቱንም ይሁን ምእመናኑን ለአሰልጣኛ አድካሚ ሁኔታ ማጋለጥ የለበትም። በጊዜ አጠቃቀማችንም ለግዎችና ለተቺዎች በር መከፈት አይኖርበትም። ሁሉም ነገር ልክና መጠን ይኑረው።

መ/ር ይሰግሞ ሀገር
-አ.አ

ቤተ ክርስቲያን ከአምባሲ በላይ ነች

በአገራችንም ይሁን በዓለም ዙሪያ በተለያዩ ምክንያቶች በሚፈጠሩ አለመግባባቶች ሳቢያ ግጭቶች ሲከሰቱ ከሚደርስባቸው እንግልትና ስቃይ ለመዳን ቅጽረ ቤተ ክርስቲያንን መማዕኛ አድርገው የሚጠለለባት ወገኖች እንዳሉ ይታወቃል። በዚህ ረገድ በተለይ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ በአገራችን የተለያዩ ክልሎች የሚገኙ የክፍተኛ ትምህርት ተቋማት ተማሪዎች ይጠቀሳሉ። ይሁንና የተማሪዎቹ በቅጽረ ቤተ ክርስቲያን የመጠለል መብትና በታሪክ የሚታወቀው የቤተ ክርስቲያናችን መጠለያ /መማዕኛ/ የመስጠት ሥልጣን (Right of Asylum) ሲከበር አይታይም። በመሆኑም በየትኛውም ደረጃ የሚገኘው የመንግሥት አካል ይህን የምእመናን መብትና የቤተ ክርስቲያን ሥልጣን ካለውቀ ለማርክወቀም ሊያከብር ይገባዋል። ቤተ ክርስቲያን ከምድራወያን መንግሥታት አምባሲዎች በላይ ናትና።

ወለተ ብርሃን፤ ወለተ ሃና፤ ወለተ ሥላሴ
መቼለ ዩኒቨርስቲ

የሐመር መጽሔትና የሰምዐ ጽድቅ ጋዜጣ ደንበኛ ይሁኑ				
	ሰምዐ ጽድቅ ጋዜጣ		ሐመር መጽሔት	
	የ6 እትም	12 እትም	የ6 እትም	12 እትም
ለአዲስ አበባ	12.00	24.00	25.00	50.00
ለክፍለ ሀገር	12.00	24.00	25.00	50.00
አፍሪካ	9 ዶላር	18 ዶላር	12 ዶላር	24 ዶላር
አውሮጳና መካከለኛው ምሥራቅ	12 ዶላር	24 ዶላር	15 ዶላር	30 ዶላር
አሜሪካና ፍቅ ምሥራቅ	15 ዶላር	30 ዶላር	18 ዶላር	36 ዶላር

ለባለው ታደላ እና/ወይም መስጫ ጥላሁን የኢትዮጵያ ገንድ ባንክ አራዳ ቅርንጫፍ
Bakew Taddie and Moffie Tihabon
የባንክ ሒሳብ ቁጥር 68608 አዲስ አበባ ከፍለው
አድራሻዎንና የኪራራቤትን ደረሰን ኮፒ

አንዳንድ ወጣቶች «አባቴና እናቴ ማግባቴን ባያውቁ ምን አለበት? የንስሐ አባቴ ባያውቁት ምን አለበት?» ይላሉ። ነገር ግን ለመንፈሳዊ አባትና ለቤተሰብ ተናግረን ቤተሰብም እንደ ቤተሰብነቱ መንፈሳዊ አባትም እንደ ሃይማኖታችን ሥርዓት ጸልዮውልን መሸኘት ለበረከት ያበቃናልና ችላ ልንለው አይገባም። የሣራ ድንኳን ዘወትር የሐዘን እንገርገሮ ይደመጥበት ነበር። ምክንያቱም የቤቱ እመቤት ሣራ ዐረፍተ ዘመን ወስኗታል።

በረከት ወገን

እንደ የደረጃቸው ቤተ ክርስቲያኗ በሰጠቻቸው ሥልጣንና መዓርግ ረዘም ላሉ ዓመታት አገልግሎት ሲፈጽሙ የቆዩት አበው ወደ አካባቢው መሄድ በመካከሉ የነበረውን አንድነት ጠብቆ የቆየውን ምእመን ለመከፋፈል ምክንያቱ ደግሞ የእነዚህ አባቶች "የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ሲኖዶስ ከእኛው ጋር ተሰዶ ወደ አሜሪካ መጥቷል" ብለው በይፋ ማወጃቸው ነበር። ይህ የተሳሳተ ዐዋጅ፣ ከተጠቀሰው ጊዜ ጀምሮ በተነሣው የኢትዮጵያውያን በቋንቋና በጉሳ መለያየት ችግር ጋር ተዳምሮ በኢትዮጵያዊነቱ አምኖ ቅድስት ቤተ ክርስቲያን ኑን የማንነቱ መገለጫ አድርጎ በሰላምና በፍቅር ይኖር የነበረውን ምእመን ወዳልተገባ ውዥንብርና መከፋፈል ከተተው።

ወቅታዊ ጉዳዮች

አንድ ክርስቲያን በተጋድሎ እንዲጸና፣ ሐላፊነቱን እንዲወጣ፣ ከጋጠላት እንዲጠበቅ ለቤተ ክርስቲያን እንዲቀናና እንዲተጋ ከሚያደርጉት ነገሮች መካከል አንዱ ዓላማ ነው። ቅዱስ ዳዊትን ወደ ቤቱ ድንኳን እንዳይገባ፣ ወደ አልጋውም እንዳይወጣ፣ ለዐይኖቹ መኝታ፣ ለሽፋሽፍቶቹም እንቅልፍ፣ ለጉንጮቹም ዕረፍትን ከመስጠት እንዲከለከል ያደረገው ለእግዚአብሔር ስፍራ፣ ለያዕቆብ አምላክ ማደርያ ለማግኘት የነበረው ዓላማ ነው።

ከሮስተና በማሳበራዊ ኑሮ

- ዋና አዘጋጅ - ዲ.ን መርሻ አለሽኝ
- ም/ዋና አዘጋጅ - አሉላ ጥላሁን
- ከፍተኛ ሪፖርተር - መ/ር ኃይለ ማርያም ላቀው
- መ/ ሪፖርተር - ዲ.ን ፋሲል አስረስ
- ኮምፒዩተር ዲዛይን - ወይንሸት ወጉ
- ኮምፒዩተር ጸሐፊዎች - ፍቅርተ ኃይሌ
- ጸዳሉ ሁንዴሳ

ስልክ 556328
ፖስታ 80078
አዲስ አበባ

E-mail: Hamer@EOTC-Mkidusan.org
Website: - www.EOTC-Mkidusan.org

«ማሳበሪ ቅዱሳን»

እግዚአብሔር ያከበራቸው የነቢያት፣ የሐዋርያት፣ የጻድቃን፣ የሰማዕታት በአጠቃላይ የቅዱሳን ገድል፣ ትፋትና አማላጅነት የሚዘከርበት በመሆኑ ይህን ስያሜውን አግኝቷል።

ሐመር
፲፫ኛ ዓመት ቁጥር ፩
ፐር/የካቲት ፲፱፻፺፯ ዓ.ም.

ይዘት

የማሳበሩ መልእክት

- ትምህርተ ወንጌል ለሁሉም..... ፪
- ደብዳቤዎች..... ፬

ከሰሞኑ በረከት

- ዘመነ መርዓዊ /የሙሽራ ዘመን/..... ፮
- ትምህርተ ሃይማኖት..... ፱
- ምሥጢረ ሥጋዊ በውዳሴ ማርያም..... ፲፩
- የጥምቀት ንባብ በአባ ጊዮርጊስ..... ፲፩

የጥያቄዎቻችሁ መልስ

- ተአምረ ማርያም..... ፲፫

ኪነ ጥበብ

- አስቂኝ ማርያም..... ፲፮

እናስተዋውቃችሁ

- በማሳበሪ ቅዱሳን የተጠኑ የተተገበሩና በመተግበር ላይ የሚገኙ የልማት ፕሮጀክቶች..... ፲፰
- አቡነ ዘዮሐንስ ዘከብራን..... ፳፩

ዓምደ ወራዙት

- ጋብቻ እና የሰርግ ወጪ..... ፳፫

ሐመረ ሕይወት

- የጠባይ ለውጥ እንዴት..... ፳፭

ቃለ መጠይቅ

- እነዚህ ድርጅቶች ሕዝቡን ለመሳብ ልዩ ልዩ ማታለያዎችንና..... ፳፯

ክርስትና በማሳበራዊ ኑሮ

- ፕላተኝነት?..... ፳፱

ቤተ ክርስቲያንን ዕውቅ

- የክርስትና ስም..... ፴፩
- የሥርዓት መፈጸሚያ..... ፴፬

ወቅታዊ ጉዳዮች

- የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በሰሜንና ደቡብ አሜሪካ..... ፴፭
- አሱረዳ - የግእዝ ቋንቋ ትምህርት..... ፴፰
- አያያዥ..... ፵
- «በእውነቱ ለጥንታውያኑ መዛግብቶቻችን..... ፵

በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የሰንበት ትምህርት ቤቶች ማደራጃ መምሪያ በማሳበሪ ቅዱሳን የጎትመት ዝግጅት ማስተባበርያ ክፍል የሚዘጋጅ ትምህርታዊ መጽሔት።

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያንን ትምህርተ ሃይማኖት፣ ሥርዓተ እምነትና ክርስቲያናዊ ትውፊት ጠብቆ የሚወጣ።

ይህንን ዐቢይ አገልግሎት ለመፈጸም የሚከተሉትን ተግባራት ማከናወን ያስፈልጋል።

1. የቤተ ክርስቲያን አካላት ለሰብከተ ወንጌል ልዩ ትኩረት መስጠት፡- የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን አገልግሎቷን ለማፋጠን የመቻሉ ዘንድ ከቅዱስ ሲፍደስ ጀምሮ በተዋረድ እስከ አጥቢያ አብያተ ክርስቲያናት ድረስ የተዋቀሩ ልዩ ልዩ አካላት አሏት። እነዚህ አካላት በየራሳቸው እንዲያከናወኑ የሚጠበቅባቸው ተግባራት አሏቸው። የሁሉም የጋራ ዓላማ ግን ምእመናን በትምህርተ ወንጌል ታንጸው፣ በክርስቲያናዊ ሕይወት ሞሪው፣ የእግዚአብሔርን መንግሥት እንዲወርሱ ማድረግ ነው። ስለዚህ ሁሉም አካላት ምእመኑ ከመደበኛ ዓመታዊ የሰዓት ጉባኤ አስተዋጽኦውና አሥራት በኩራቱ ባለፈ ከዕለት ጉርሱ ቀን ለቤተ ክርስቲያን ልዩ ልዩ አገልግሎት በሚል እንዲያወጣ ከሚያደርጉት በተጨማሪ ለክርስቲያናዊ ሕይወቱ መሠረት ለሆነው ትምህርተ ወንጌል ልዩ ትኩረት ሊሰጡ ይገባል።

2. ጠንካራ የሰብከተ ወንጌል ቅንጅትና አሠራር መፍጠር፡- በአሁኑ ወቅት ቀደም ሲል በወረት ተጀምረው የነበሩ የወደ ምሕረት ጉባኤያት በአብዛኛው ተዳክመው ይገኛሉ። የዚህ ምክንያቱም በዚያ ወቅት አጠናክረው የጀመሩት አጥቢያዎች በአካባቢያቸው ሲደረግ ሰላዩ «እኛ ለምን እናንሳለን?» በሚል ስለነበረ፣ በወቅቱ ባለ በሌለ ዐቅማቸው ከጉባኤ ጉባኤ እየተዘዋወሩ ሲያስተምሩ የነበሩት ያን እንደ አንድ ወቅት ፋሽን ስላዩት ነበር ማለት ይቻላል። ያኔ ወደ ምሕረቶቻቸውን በሰርክ ጉባኤያት ተካፋይ ምእመናን አጠናክረው የነበሩ በርካታ አጥቢያዎች ዛሬ በሮቻቸውን ለሰርክ ተሰላሚ ምእመናን ክፍት ከማድረግ ያለፈ ቃለ እግዚአብሔርን አያስተምሩም። ቢያስተምሩም ደንቡ እንዳይቀር ያኸል ነው። ያኔ ትጉጋን የነበሩ መምህራን ዛሬ ትተውታል። አልፎ አልፎ ቢያስተምሩም በከፍተኛ ጉትጎታ ነው። በተመሳሳይ ቀደም ሲሉ ተጀምረው የነበሩ የሰብከተ ወንጌል እንቅስቃሴዎች ተዳክመዋል። በጥቂት የሰው ኃይልና የገንዘብ ወጪ ቃለ እግዚአብሔርን በሰፊው በማዳረስ ከፍተኛ ሚና ይጫወቱ የነበሩ ጎትመቶች ዛሬ የሉም። ያሉትም ቢሆኑ ትኩረታቸውን ቃለ እግዚአብሔር ከማድረግ ይልቅ እዚህም እዚያም በሚፈጸሙ ተግባራት ሪፖርት ላይ ካደረጉ ቆይተዋል።

ስለዚህ አባቶቻችን በቃል ስብከትም ሆነ በጽሑፍ ምእመናንን እያስተማሩ ቅድስት ቤተ ክርስቲያናችንን ከነሙሉ ክብሯና ማንነቷ እንዳስረከቡን ሁሉ፣ ለሰብከተ ወንጌል መስፋፋት የሚያግዙ ሁነኛ የቤተ ክርስቲያን አካላትንና መንገዶችን ሁሉ በማቀናጀት ቃለ እግዚአብሔር ለደረሳቸው የሚጠናከርበትን፣ ላልደረሳቸው ደግሞ የሚዳረስበትን መንገድ ዕለት ዕለት በማሰብ ተግባራዊ ማድረግ ይጠበቅብናል።

3. ለኃሳብ እና ለአብነት መምህራን «የሰብከተ ወንጌል ዘይ» ሥልጠና መስጠት፡- ጌታ በዓለም ሁሉ ተበትኖ ለሚኖረው የሰው ዘር የወንጌልን ትምህርት ያስፋፋ ዘንድ ዐሥራ ሁለቱን ሐዋርያት፣ ሰባ ሁለቱን አርድዕትና ሠላሳ ስድስቱን ቅዱሳት አንስት በማሠልጠን አሠማርቶ ነበር። እነርሱም ከጌታ የተቀበሉትን አደራ ደክመን፣ ሰለቸን፣ ራቡን፣ ጠግን፣ ተራቆትን፣ ተቸገርን ወዘተ ሳይሉ ዓለምን ሁሉ ዞረው በደማቸው ጭምር በማስተማር አልፈዋል። ዓለምን በትምህርተ ወንጌል /በክርስትና/ ፈውሰዋል፣ አጣጥመዋል። ከዚህም በኋላ የተነሡ ሐዋርያውያን አበው፣ ሰማዕታትና ሊቃውንት በትምህርተ ወንጌል ኖረው፣ ትምህርተ ወንጌልን ሰብከው አልፈዋል።

ይህ ቀደምትና ትውልድ እየተቀበለ ይጠቀምበት ዘንድ በጌታችን ተባርኮ የተሰጠው የሰብከተ ወንጌል ማስፋፊያና ማጠናከሪያ ሥልጣን ዛሬም ተጠናክሮ ሊቀጥል ይገባል። ቤተ ክርስቲያንን በደሙ የመሠረተ አምላክ ምሥጋና ይግባውና ቤተ ክርስቲያናችን በርካታ ካህናትና የአብነት መምህራን አሏት። እነዚህ ሊቃውንት ዛሬ በቤተ ክርስቲያናችን እንዲከናወን በሚያስፈልገው የሰብከተ ወንጌል አገልግሎት ሰፊውን ድርሻ ሊይዙ ይገባል። ሊቃውንት ቤተ ክርስቲያኑ በዕውቀት መንፈሳዊት ምግብነት ተኮትኩተው እንደ ማደጋቸው ከእነሱ አልፎ ለዓለም ብርሃን የሚሆን ዕውቀት አላቸው። ይህ ለዘመናት የካበተ ዕውቀታቸው ዘመኑና ትውልዱ በሚፈልገው መልኩ ተደራጅቶ እንዲቀርብ ደግሞ ተከታታይ ሥልጠናዎችና የልምድ ልውውጦች ያስፈልጋሉ። እነዚህ ሥልጠናዎች እንደየ አስፈላጊነታቸው ከጠቅላይ ቤተ ክርስቲያን ጀምሮ በየደረጃው ባሉ የቤተ ክርስቲያ አካላት ሊዘጋጁ ይችላሉ።

4. «የሰብከተ ወንጌል ማስፋፊያ ፊንድ» /የገንዘብ ተቋም/ ማቋቋም፡- የቅድስት ቤተ ክርስቲያናችን ኃይልና ጉልበት እግዚአብሔር ነው። አስቀድመን እንደ ገለጽነው እውነተኛውን ትምህርተ ወንጌል ይዛ የተገኘችው በሰው ጥበብ ሳይሆን በእግዚአብሔር ቸርነት፣ በእመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም አማላጅነት፣ በቅዱሳን ተጋድሎ ነው። የእግዚአብሔርን ጸጋና በረከት ለማግኘት ደግሞ የራስ ዝግጅት ያስፈልጋል። ከዚህ ውስጥ አንዱ ከዕለት ጉርሳችን ከዓመት ልብሳችን ቀንሰን ለቃለ እግዚአብሔር ማስፋፊያ ማዋል ነው።

5. ሁሉም በየለባት በክርስቲያናዊ ሥነ ምግባር መኖር፡- ቅድስት ቤተ ክርስቲያን ትምህርተ ወንጌልን የምታስተምረው ደጋፊ ለማብዛት ወይም ሌላ ልዩ ጥቅም ለማግኘት አይደለም። የሰው ዘር ሁሉ ለሥጋው ፈውስን ለነፍሱ ድንኳንን እንዲያገኝ ለማዘጋጀት፣ ከእግዚአብሔር የተሰጣትን ተልእኮ ለመፈጸም ነው። ይህ የቤተ ክርስቲያን አገልግሎት ፍሬ በማፍራት ሌላውንም ሊሰብ የሚችለው ምእመናንም ሆኑ ካህናት በትምህርተ ወንጌል ታንጸው በክርስቲያናዊ ሕይወት ሲኖሩ ነው። እግዚአብሔርን ፈርቶ ሰውን አክብሮ በእውነት መኖር ለቀዳሽም፣ ለአንጋሽም፣ ለነጋሽም ተገቢ ነው። ይህ ከሆነ የወንጌል ፍሬ በምድር ላይ ይታያል፣ የቅዱሳን መጻዕቅ ዓለምን ማወድ ይጀምራል፣ ንብ በአበባ ዙሪያ እንደ ምትዞር በደጋግ ሰዎች ምክንያት ኢ-አማንያን ወደ ክርስትና ሕይወት ይመለሳሉ፣ ወደ እናት ሃይማኖት ይገባሉ፣ ረድኢት እግዚአብሔር ለሀገር ይተርፋል። ቅድስት ቤተ ክርስቲያን ሕይወት በሚሆናት ሰብከተ ወንጌል ለዓለሙ ሕይወት እየሰጠች ትኖራለች።

የእግዚአብሔር ቸርነት፣ የእመቤታችን የቅድስት ድንግል ማርያም አማላጅነት፣ የቅዱሳን ጸሎትና በረከት ከሁላችን ጋር ይሁን። አሜን።

ደብዳቤዎች

ስድስት ሚሊዮም

«አዛኝ ቅቤ አንገት»

ተባባሱን ደታ በሴት አንቀጽ...

በሐመር መጽሔት 12ኛ ዓ መት ቁጥር አራት እትም በደብዳ ቤዎች ዓምድ «ለአዲሱ ሚሊዮም ምን ታስቧል?» በሚል ርእስ በመ/ር አንዱ ዓለም ታደሰ የቀረበው ሐሳብ በእጅግ ወቅታዊና ልንወያይበት የሚ ገባ ነው። በእውነቱ፤ እርሳቸው ቀደ ሙኝ እንጂ በውስጡ ረዘም ላለ ጊዜ ሲመላለስ የነበረ አሳብ ነው። የኢትዮ ጵያ ቤተ ክርስቲያን በታሪክ ጥንታ ዊት በጥበብም የሥልጣኔ ምንጭና ፍኖተ አእምሮ አደራጅ የመሆንዋን ያህል የኋለኞች ቀድመዎት ሲሄዱ ልትከተላቸው አለመቻላና ለምእመናኛ ም በሚጠበቅባት መልኩ ምላሽ ለመ ስጠት መቻላቸው ያሳስበኛል። ስለሆነም ከሁሉ አስቀድመን አሳብ ልንለዎ ወጥባቸው የሚገባቸው ነጥቦች እንደ ቅደም ተከተላቸው ተለይተው መቀ መጥ ይኖርባቸዋል። በውይይቱ ሂደት ዳብረው የሚወጡት አሳቦች አፈጻ ጸምና በአፈጻጸሙ ድርሻ የሚኖራቸው አካላትም በግልጽ መመልከት አለባ ቸው። በተለይም የምእመናንን ተሳ ትሬ በመጨመሩና የተባበረ ዐቅ ማቸውን በመጠቀሙ ረገድ እምነት ሊኖር ይገባል። በዚህም መሠረት በእኔ በኩል የምሰነዘራቸው የመነሻ ነጥቦች የሚከተሉት ናቸው።

1. የቤተ ክርስቲያንንና የምእመናን ግንኙነት /መንፈሳዊ ሕይወትን/ እንዴት እናጠናክር?
2. የከተማና የገጠር አብያተ ክርስ ቲያናትን ዕድገት አንጻራዊ በኾነ መልኩ ለማመጣጠን ምን መደረግ አለበት?
3. ከመንበረ ፓትርያርክ ጠቅላይ ጽ/ቤት ጀምሮ በአሁኑረ ስብከትና በወረዳ ቤተ ክህነት ያለውን የአ ስተዳደር መዋቅር እንዴት ማጠናከር ይቻላል?
4. ትምህርተ ሃይማኖትንና መዝሙርን የተመለከቱ ልዩ ልዩ ጎትመቶችን ዝግጅትና ሥርጭት በተመለከተ የቤተ ክርስቲያንን ዐቅም እንዴት ማጠናከር ይቻላል? የሚሉት ናቸው።

ደመላሽ አሰፋ ስድስት ኪሎ-አ.አ

ይህን አስተያየት ለመጻፍ ያነሣ ሣኝ «ልሳነ ሕዝብ» በተባለ መጽሔት ቅጽ 1 ቁጥር 11 ሰኔ 1996 ዓ.ም እትም «ማኅበረ ቅዱሳን በሎስ አን ጀለስ» በሚል ርእስ የወጣው የአጽራረ ቤተ ክርስቲያንና የተረፈ ሉተራውያን ጽሑፍ ነው። መልካም የሚሠሩትን መንቀፍና ማነወር ዲያብሎሳዊ ተግባር ነው። ከባሕር ማዶ ያሉ ወገኖቻችን ለእናት ቤተ ክርስቲያናቸው የሚያ ደርጉትን በጎ አድራጎት እንዲያቆሙ ማከላከል ለቤተ ክርስቲያን ከማሰብ ሳይሆን የቤተ ክርስቲያንን አንድነት ለማዳከም የታቀደ ደባ ነው። ትላንት በአገር ቤት ሳሉ አስተዳደራዊ ችግሮ ቻቸውን በውይይት ሃይማኖታዊ ስሕ ተታቸውን በንስሐ አርመው እንዲ መለሱ ሲወሰንባቸው አገር ጥለው ፈረጠጡ። ይሁንና ማንነታቸውን በቅጡ ባልተረዳው ወገኖችን መከከል ሆነው በስደት የሚንገላታውን ምእመ ኑን ይባሉኑ በኑፋቄ ትምህርትና በፖለ ቲካ አቅዋም ለመከፋፈል እየተራወጡ መሆናቸው ሀገር ያወቀው ፀሐይ የሞ ቀው እውነት ነው። ከዚህም በላይ «የዕውቀት ማዕድ ከሆነው ትምህርት ቤት የተማርን ነን» እያሉ ራሳቸውን ያነጋግሳሉ፤ ሌላውን ያንኳስላሉ። የዘነ ጉት ነገር ግን ዕውቀት በመንፈሳዊነት ካልታዘ «አርዮሳዊነት» መሆኑን ነው። እንዲሁም ስለሆነ አለን የሚሉት «ዕውቀት» ለክሕደት አድርገዋል። አክለውም ደግሞ «ቅዱስ ሲኖዶስን የሚመራው ማኅበረ ቅዱሳን ነው» ማለታቸው «አዛኝ ቅቤ አንገት» ያደ ርጋቸዋል፤ ከዚህም በላይ ብዑዓን አባ ቶችን ከመዝለፍ፣ የቅዱስ ሲኖዶስን ክብር ከማሳነስም ተለይቶ አይታይም። ዞሮ ተደምሮ ግን ከተረፈ ሉተራውያን የሚጠበቀው ይኸው በመሆኑ አይገር መኝም። ቁም ነገሩ ከምንገዜውም በላይ ማኅበረ ቅዱሳን በአገር ቤትም ኾነ በውጭ ከሚገኙ ምእመናን ጋር ተቀናጅቶ በውይይትና በመግባባት የጀመረውን አገልግሎት ማጠናከር እንዳለበት ነው።

አሸብር ጥሩነህ ደ/ገ/ቅ/ገ/ቤ/ክን ሰንበት ት/ቤት- አ.አ

አንዳንድ የወዳጅነትም ይሁን የሥልጣኔ መገለጫ እየመለለን የወንድን /ተባባሱን/ ጾታ በሴት አንቀጽ መጥራት ተለምዷል። በይበልጥ የሚያሳዝነው ደግሞ የለመደ አይቀርምና በቤተ ክርስ ቲያን ውስጥ አልፎ አልፎ ካህናቱ እርስ በርሳቸው «እዚህ ነይ፣ እዚያ ኸጂ» እያሉ መጠራራት፣ መነጋገር ልንሰማ ጀምረናል። በተመሳሳይ ሁኔታ ሌሎ ችም ባዕድና ከሥርዓት ውጪ የኾኑ ልምዶች ሥር ሰደው እየገቡ ነው። ከወዲሁ ማረሙ ሊታሰብበት ይገባል። በሐመር መጽሔት 12ኛ ዓመት ቁጥር አራት እትም በመንገደኛው ዓምድ ሥር «ፎቶ ኮፒ ሥርዓት ወይስ...?» በሚል ርእስ የተነሡት ችግሮችም ከዚህ ጋር የሚዛመዱ ተገቢና አፋጣኝ የእርምት ርምጃ የሚሹ ናቸው። እግረ መንገዱን አክዬ ላስታውሳችሁ የምፈልገው ወደ ቅዱሳት መካናት ገዛዎች ሲደረጉ አን ዳንድ ወንድሞችና እሳቶች በማወቅም ይሁን ባለማወቅ ስታገሉ፣ ሊበላሹ /ሊደ በገዙ/ የሚችሉ ቅዱሳት ሥዕላትን በፎቶ ካሚራ ብልጭታ /ፍላሽ/ ሲያነሡ ይታያሉ። በመሆኑም ገዛውን የሚያዘ ጋጀው ክፍል ሐላፊነቱን ወስዶ ለቅዱ ሳት መካናቱ ሊደረግ የሚገባውን ጥን ቃቄ አበክሮ ማሳወቅ ይኖርበታል እላለሁ።

ተክለ ማርያም ኃይለ ኢየሱስ ጅማ ዩኒቨርስቲ ገቢ ጉባኤ

በመረዳት አንድንጸልይና አንድንማር አግዘናል

በሐመር መጽሔት የትምህርተ ሃይማኖት ዓምድ «ምሥጢረ ሥጋዊ በውዳሴ ማርያም» በሚል ርእስ ማቅረብ የጀመራችሁት ጽሑፍ ለምእመናን በሚ ረዳ መልክ የተዘጋጀ ነው። ባለሁበት አገር በአንድ የቤተ ክርስቲያን አባት መምህርነት የውዳሴ ማርያምን ዜማ እየተማርኩ ነው። ይሁንና የማጠናው በ«ሽምደዳ» ስለ ነበር ጽሑፉ ትር ጉሙንና ምሥጢሩን በመረዳት ረገድ

ሐመር-ጥር/የካቲት/፳፻፲፮ ዓ.ም.

መሪነትም ደምር

እገዛ አድርጎልኛል። በተለይም የቅዱስ ዮሐንስ አፈ ወርቅን ትምህርት መሠረት በማድረግ የቀረባችሁት ማብራሪያ ምሥጢረ ሥጋዊን በሚገባ ለመረዳት ያስችላል። እግዚአብሔር ጸጋውን ያብዛላችሁ። በመጨረሻም በ12ኛ ዓመት ቁጥር ሁለት እትም በእናስተዋውቃችሁ ዓምድ ያወጣችሁት የቅዱስ አርሳንዮስ ታሪክ የውስጤን ጥያቄ የመለሰልኝ በመሆኑ ከልቤ ላይ ሰግናችሁ እወዳለሁ።

ሚሪ ደጉ - አቡዳቢ

አስቻለው ወርቁ - ድሬዳዋ

ከአዘጋጅ፡- በሥራ ምክንያት በአቡዳቢ የምትገኘው የዘወትር ተሳታፊዎችን ሚሪ ደጉ ከግብፃዊ አሠራር አገኘሁት ያልሸው የቅዱስ አርሳንዮስ ሥዕል ገጽ ደርሶናል። እናመሰግናለን።

የቤተ ክርስቲያን ይዘት

የአገራችንን የድህነትና የኋላ ቀርነት መንግሥቶች በተመለከተ ባሕረ ጥበባት የሽነቸውን ቤተ ክርስቲያናችንን በምክንያትነት ለሚጠቅሱት ሁሉ አስተዋይ ልቦናን ይስጣቸውና በሐመር መጽሐት 12ኛ ዓመት ቁጥር አራት እትም «ድህነት እንዲቀነስ የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ሚና ምን መሆን አለበት?» በሚል ርእስ በደ/ር ዓለማየሁ ረዳ፣ እንዲሁም በማኅበረ ቅዱሳን የተጠኑ የተተገበሩና በመተግበር ላይ የሚገኙ የልማት ፕሮጀክቶችን በተመለከተ የቀረባችኋቸው ጽሑፎች በእጅጉ አስደስተውናል። በጥናቱ በቀረቡት የወደ ፊት ዕቅዶችም ተስማምተናል። ገንዘብ ባይኖረንም በጸሎትና በሐሳብ ከእናንተ ጋር ነንና ግፉበት እንላለን። በተለይም በጀመራችሁት የልማት ፕሮጀክቶች ዳሰሳ በመቀጠል በአርአያነት ሊጠቀሱ የሚችሉ የአጥቢያ አብያተ ክርስቲያናትን እንቅስቃሴ ብትዘግቡ መልካም ነው። በሌላ በኩል እስከ ማውቀው ድረስ ስምጥ ሽለቆን ተከትለው የሚገኙ አብያተ ክርስቲያናት ከአስተዳደር ድክመት የተነሳ ይዘታቸው ለባለ ሀብቶች እየተሰጠ ነው። የልማት ፕሮጀክቱ የጥናትና ትግበራ ዕድል ለእነርሱም ቢደርሳቸው መልካም ነው። በአዋሽ ወንዝ ጻር ያሉትም እንዲሁ ተገቢ የልማት ፕሮጀክት ቢቀረጽላቸው የቤተ ክርስቲያንን የነጻዎችን የድኸቻን ችግር በመቅረፍ ረገድ ታላቅ አስተዋፅዖ ይኖራቸዋል።

ዮሐንስ ቦጋለ - ናዘሬት ዲ.ን ምንተሰኛት - አ.አ

በሐመር መጽሐት 12ኛ ዓመት ቁጥር አራት እትም «ሐመረ ሕይወት» በተሰኘ አዲስ ዓምድ «መፍትሔው ከዚህ አለ» በሚል ርእስ ከ"Action Aid Ethiopia" ጋር በመተባበር ማቅረብ የጀመራችሁትን በኢች.አይ.ቪ/ኤድስ ላይ የሚያተኩረውን ትምህርታዊ ጽሑፍ በጥሞና ተመልክቻለሁ። ሃይማኖታዊውንና ሳይንሳዊውን አስተ ምህር ባጣመረ መልኩ ተገቢ መፍትሔ የቀረበ ነው። ይህን መልካም ጅምራችሁን አጠናክራችሁ እንድትቀጥሉበት እግዚአብሔር ብርታቱን ይስጣችሁ።

ሠመረ ውቤ

ደ/ኃ/ቅዱስ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያን

አቀማይሰህ

በተለያዩ ጊዜ የተለያዩ አስተያየቶችን ልክላችሁ ነበር። ነገር ግን አስተያየቶቼ በብዛት ሂስ ስለሚሰጡ ባቸው ማለትም ስለተቆዩት ስለሚጠቁሙ ይመስለኛል ደፍተው ሊስተናገዱ አልቻሉም። መስተናገጹን ይቅርባቸውና የደርሶናል ዝርዝር ውስጥ እንዲህ ስሜ ለጻፍ አልቻልኩም። በመሆኑም ከዛሬ ጀምሮ ሂስ መጻፍ፣ አስተያየት መስጠት እና ስለተቆዩት መጠቀሚያ አቀማይሰህ።

ደ/ር ዘርፉ መልአኩ በደሊ

ከአዘጋጅ፡- ውድ ወንድማችን በደብዳቤዎ በሰፊት የዘረዘሩልንን ቅሬታ ከእርስዎ ይመጣል ብለን ጠብቀን እናውቅም ነበር። ምክንያቱም ያለማቋረጥ ከሚደርሱን በሳልና ተገቢ አስተያየቶች ዘወትር የምንገነዘበው የሚጽፉልን በዋናነት የእኛን ይሁንታ ለማግኘት ሳይሆን በቤተ ክርስቲያን ልጅነትምና መጽሐታችንንም ከጅምር ጀምሮ ስለሚያውቁት የሚረምድ አስተያየት የመስጠት የውዴታ ግዴታ እንዳለብን በመገንዘብም እንደ ሆነ ነበረና። በመሆኑም በእጅጉ የሚያስፈልጉንና ከስሜት ነጻ የሆኑ አስተያየቶችን፣ ጥቆማዎችንና ትምህርቶችን አሁንም ይላኩልን። ከእኛ ከገግጅት ክፍሉ አባላት እንደ አንዳችን ስለምንቆጥርም አስተያየት በሰጡን ቁጥር ስምዎትን ማውጣት አልፈለግንም። ስለተቆዩት ከሆነ ወደ ፊት እናርምላለን። እግዚአብሔር ይጠብቅዎት።

መንፈስ ርኩስ ደም ሲደፋስስ

በአጥቢያዬ በሚገኝ ቤተ ክርስቲያን በሊቀ መላእክት ቅዱስ ሚካኤል ስም የፈለቀ ጠበል አለ። በጠበሉ በርካታ ምእመናንና ምእመናን ተፈውሰዋል። ይሁንና በጠበሉ ሥፍራ ከሚጠመቁት በአንዳንዶቹ ላይ ያደረገው

ርኩስ መንፈስ «እገሌ እንዲህ አደረገኝ /አደረገሽ/» በማለት ሲለፈልፍ እርሱ የተናገረውን እያመኑ በአካባቢው ቆይታ የሚያደርጉት ጠበለተኞች እርስ በርስ እየተወዛገቡ ነው። እስከ ደም መፋሰስ የደረሱም አሉ። በመሆኑም በሚመለከተው አካል ለአካባቢው ነዋሪዎችም ይሁን ለጠበለተኞቹ ተገቢው ትምህርት ሊሰጣቸው ይገባል እላለሁ።

ተክለ ዮሐንስ አ.አ

ኃጢአት በግልጽ ተረድቶኛል

ሰይጣን በተለያዩ መልክ እየመጣ በገሙት አሸንፎኛል፤ ከተለያዩ ሴቶች አልፎ ከእንስሳትም ጋር አጸያፊ ተግባር ፈጽሞ ያለሁ። ከአምስት ጊዜ በላይ ንስሐ ገብቼ ተመልኼ፣ ተዳድሬአለሁ። እውነትን ተናግሮ አላውቅም። ይሁንና ከጊዜ በኋላ ራሴን አስተካክቼ በንስሐ ሕይወት ውስጥ እገኛለሁ። በዚህም ላይ በጥር ወር በሥርዓተ ቤተ ክርስቲያን ትጻር ለመመስረት ሐሳብ አለኝ። በሐመር መጽሐት 12ኛ ዓመት ቁጥር ሦስትና አራት እትሞች የእናስተዋውቃችሁና የክርስቲያን ማኅበራዊ ኑሮ ዓምዶች ላይ «ቅድስት ግርያም ግብፃዊት»ና «ፊተና ከየት ይመጣል?» በሚሉ ርእሶች የቀረቡት ጽሑፎች ኃጢአቱን በግልጽ አስረድተውኛል። በእውነቱ እንዲህ ያሉት ዝግጅቶች እኔን የመሰሉ ደካሞችን ሕይወት የሚያጸናኑና የሚያጸኑ ናቸው። በመጨረሻም የተሰጠኝን ቀኖና ፈጽሜ ለተቀደሰ ሕይወት እንድንቃ ምክራችሁና ጸሎታችሁ አይለዩኝ።

መ/ር ወልደ ገብርኤል አኩሳም

ሐመረ ጽድቅ - መስከረም 1997 ዓ.ም እትምን በሚገባ እንብቤዋለሁ። በእውነቱ «የቤተ ክርስቲያን አባቶች» የምንላቸው ሰዎች እንደዚያ ስለተተና ጥፋት መፈጸማቸው በእጅጉ ያሳዝናል። በተለይ አንዳንዶቹ ባለሀብት አገር የሚታወቁበት የካሲት ትምህርታቸውና እውነተኛ ማንነታቸው ፍጹም ተቃራኒ ነው። ምእመኑን ከነጫማችሁ ወደ ቤተ መቅደስ ግቡ እያሉ መገፋፋታቸውን በራሱ ብቻ ወስነን የምናየው ሳይሆን ሥርዓተ እምነታችንንና ክርስቲያናዊ ትውፊታችንን ለማስጣል የሚያደርጉትን መራወጥ የሚያመለክት ነው። እንዲያው ለመሆኑ የሚታወቁን ጫማውን ጎንበስ ብሎ ማውለቅ ያቃተው ግለሰብ በእነርሱ «ትምህርት» ኃጢአትን ከውስጡ ለማስወገድ ይበቃል ብለው ያስቡ ይሆን? ለሁሉም አስተዋይ ልብ ይስጣቸው። እናንተንም ረድኤት እግዚአብሔር አይለያችሁ።

አዳነች አብዱ ደብረ ሰላም መድኃኔ ዓለም ተስፋ ስዱዳን ሰንበት ት/ቤት አቡዳቢ

እግዚአብሔር የተጠራበት

ጋብቻ /ትዳር/

አያውብር /የአብርሃም ሎሌ/ የጌታውን እጅና ጉልበት ከመታ በኋላ ስጋት ተሰማው። «ለይስሐቅ የማ መጣት ብላቴና ወደ ነበርክበት አልመ ጣም ያለኝ እንደ ሆነ እርሱን ይገጥሙ ልሂድኝ?» ይለዋል። አብርሃምም ልጁ ን ከከነዓን ሴቶች እንዳያጋባው፡ - «እግዚአብሔር መንገድህን የቃና ልሃል፤ አምተተሀ አጋባው እንጂ ልጅን አትውሰደው» አለው። ያን ጊዜ ሎሌው በዐሥር ግመል ጭኖ የልጠ ጅቷን እናቷንና አባቷን ሰፈሯንም ወደማያውቅበት አገር እግዚአብሔርን መሪ አድርጎ ጉዞውን ይጀምራል። ጀንበር ሳታዘቀዝቅ ከውኃ ዳር ተቀ ምጡ፡- «የጌታዬ የአብርሃም አምላክ ሆይ፤ እለምንሃለሁ፤ ውኃ ከሚቀዱት ሴቶች ከጌታዬ ከአብርሃም ወገን ገና መልክ ከደም ግባት አስተባብራ የያዘኝ ብላቴና /ልጄገረድ/ ውኃ እጠ ጣ ዘንድ እንስራሽን አዘንብዬ የምላት እርስዎም አንተም ጠጣ፤ ግማሎችን ደግሞ አጠጣለሁ የምትለኝ ቆንጆ እርሷን ለባሪያህ ለይስሐቅ ያዘጋጀሃት ትሁን» ሲል ወደ እግዚአብሔር አመ ለከተ። ጸሎት ሰውን ከእግዚአብሔር ጋር የሚያገናኝ ሕያው መስመር ነው። እግዚአብሔር የአብርሃም ሎሌ የሚፈ ልጋትን ልጅ ከነምልክቷ አስረከበው። እንዲያውም፡- «ይህን መናገር ሳይፈ ጽም ወንድ የማታውቅ ድንግል የባቱ ኤል ልጅ ርብቃ በአጭር ታጥቃ ማድጋዋን ነጥቃ መጣች። እንስራዋን አውርዳ አጠጣችው፤ ለግመሎቹም እስከሚረኩ ድረስ ቀድታ አጠጣች ለት።» ይላል። ዘፍ.፳፬፣፲፪-፲፰ ።

ጸሎት

ሐዋርያው ያዕቆብ፡- «የጻድቅ ሰው ጸሎት በሥራዋ እጅግ ኃይል ታደር ጋለች።» ይላል። ያዕ.፭፣፲፮። አብርሃም ሎሌውን ወደ ሚስጳጦምያ /ሶርያ/ ሲ ለከው መንገዱ ሁሉ እንዲቃናለት ይ ጸልይ ነበር። ብዙዎቻችን ለልጆች የጋ ብቻ ሕይወት መቃናት የአባትና እናት እንዲሁም የጻድቅ ጸሎት አስ ፈላጊ ነው። ለወላጆቻችን፣ ለእንስሐቅ አባ ታችን ስለ እጮቻችን ግልጽ አንሆንም። የጋብቻችን ሰዓት እንኳ መቃረቡን የምንናገረው በመጨረሻ ሰዓት ነው። ከድብቅነታችን የተነሣ ራሳችንንና ሌሎችን እንጉዳበታለን። ቤተሰቦቻች ንና መንፈሳዊ አባታችን በጸሎት እን ዳያግዙን መንገዱን ዝግ ስለምናደርግ እንጉዳበታለን እንጂ አንጠቀምም። በ ጸሎት ለረዱን የሚችሉ ወላጆቻችንን እንዲሁም መንፈሳዊ አባትን ማማከር ተገቢ መሆኑን ለእርሷ ይገባል። የአብርሃም ሎሌ መንገዱ ሁሉ የተ ቃናለት አስቀድሞ በምጸለዩ ነው። መልካም የትዳር ንደኛ ለማግኘት

ምታ» ማለቱ «የወለድኩት አይባ ረክ ልኝ ገል» ሲያሰኘው ነው። እር ሱም ጠ ንቅቆ ይምላል።

የእምነት አንድነት

እጅና ጉልበትን ጻፍቶ /መትቶ/ መ ማማል እጅግ አስፈሪ መሐላ ነው። የአ ብርሃም ሎሌ የማለውን መሐላ ቢያ ፈርስ አብርሃም የሰጠው ጥሪት እንደ ማይባረክለት፤ ልጅም ቢወልድ እንደ ማይባረክለት ተማምለዋል። ይህ ሁሉ መሐላ ለምን አስፈለገ? ትልቁ ነገር ይስሐቅ አዋልደ ከነዓንን /የከነዓንን ሴቶችን/ እንዳያገባ ነው።

ከነዓን በአባቱ የተረገመ የካም ልጅ ነው። ከነዓናውያን ከዮርዳኖስ በስተ ምሥራቅ ይኖሩ የነበሩ ሕዝቦች ናቸው። ብዙ አማልክትን ያመልኩ ነበር። ከሁ ሉም የታወቀው «በአል» የተባለው ጣዖት ነው። ዘፍ. 9፣18-27 ። አ.ያ. 17፣13። እንግዲህ አብርሃም ሎሌውን ያስጠነቀቀው ከጣዖት አምላኪዎች ልጁ ን እንዳያጋባው ነው። ቅዱስ ጳው ሎስ፡ - «ከማያምኑ ጋር በማይመች አካሄድ አትጠመዱ፤ ጽድቅ ከዓመፅ ጋር ምን ተካፋይነት አለውና?... ከመካከላቸው ውጡና የተለያችሁ ሁኑ፤ ርኩስንም አትንኩ።» 2ኛ.ቆሮ. 6፣14-17። ሲል እንደ ተናገረው የአብርሃም ጥንቃቄ ሃይ ማኖትን ይመለከታል። በጋብቻ የሃይ ማኖት አንድነት መኖር ተገቢ እንደሆነ መረዳት ያስፈልጋል። ምክን ያቱም፡ - «የሚያምን ከማያምን ጋር ምን ክፍል አለው?» ተብሎ ተጽፏልና። ሌላው «ወደ ተወላጆቹ ሂድ» ሲል ያስጠ ነቀቀው «ዘረኛ» ሆኖ አይደለም። ከነዓ ናውያን ጣዖትን አምላኪ ስለሆኑ ነው። የሃይማኖት አንድነት የትዳር መሠረት ነው። ዳግመኛ «የተወለዳችሁት ከሚጠ ፋ ዘር አይደለም በሕያውና ለዘላለም በሚኖር በእግዚአብሔር ቃል ከማይጠፋ ዘር ነው እንጂ» እንዲል። 1ኛ ጴጥ. 1፣23-25። አንዳንድ ወገኖች ብኩ ርናውን ለምሥር ወጥ እንደ ለወጠ እንደ ዔሳው በሃይማኖት ሳይመሳሰሉ እምነታቸውን ለውጠው ትዳርን የሚመ ሠርቱ ወገኖች አሉ። አብርሃም ሎሌ ውን ያስማለውን መሐላ ማጤን ተገቢ ነው። ዔሳው እንደ ዋዛ ያጣውን ብኩ ርና፡- «በእንባ ተግቶ ምንም ቢፈልገው ለእንስሐ ሥፍራ አላገኘም።» ዕብ.፲፪፣፲፮። ብዙዎች የተሻለ ነገር ፍለጋ እንዲሁም በአጉል ወደድኩህ ወደድኩሽ ፈለጥ ሃይ ማኖትን ያህል የሕይወት መሠረት ረገጠው፣ ገንዘብ ያለው /ገንዘብ ያላት/ ከተገኘ /ከተገኘች/ ብለው የሚጀምሩ ት ሕይወት ለዘላለም ጸጸት ሊያጋልጥ ስለ ሚችል ቅድመ ትዳር የሃይማኖት አንድነት መኖር እንዳለበት ማጤን ያስፈልጋል።

የነበረው ሲጉድል የምንጨካከን አለን። አዲሱን ያገኙት ችግሮች አግኝቶ ማጣት፤ መከዳዳት፤ መጨ ካከን፤ ጤና ማጣት ትዳራችንን ሲያ ጋጥሙት የመጀመሪያውን ትተን በም ትኩ ሌላ ንደኝነት፤ ሌላ ፍቅር፤ ሌላ ጋብቻ የምንፈልግ ወገኖች የሚሳካልን ይመስለናል እንጂ አይሳካልንም። እዚ ህ ላይ ሌላ ፍለጋ የተጓዘችው የኢዮብ ሚስት አፈረች እንጂ በትዳሩ የጸናው ጻድቁ ኢዮብ እንዳላፈረ ልብ ማለት ያስፈልጋል። «እግዚአብሔርም ከፊተ ኛው ይልቅ የኋለኛውን ለኢዮብ ባረከ።» እንዲል። አዲ. 42፣12 ።

ደገኛው ኢዮብ የሀብቱ መውደም፤ የጤናው መታወክ ሳይሰማው ቀርቶ አይደለም። «እግዚአብሔር ሰጠ፤ እግ ዚአብሔር ነሳ፤ የእግዚአብሔር ስም የተባረከ ይሁን።» ብሏል። አዲ. 1፣ 22። ደገኛው ኢዮብ ዐሥር ልጆቹ የተለዩት የዐሥር ልጆቹ ፈጣሪ እንደ ማይለዋው ጽኑ እምነት ስለ ነበረው ነው። በጉቹ ናቸው እንጂ ያለቁት በጉቹን የሰጠው አምላክ በጉደለው እንደሚሞላለት ያውቃል። ሚስቱ ብትከዳውም የሚስቱ ፈጣሪ እንደማይ ከዳው ተገንዝቧል። ዳደኞቹ ቢከዱትም ዳደኞቹን የፈጠረ ፈጣሪ እንደማይለ የው ያውቅ ነበር። ስለዚህ በትዕግሥት ይህን ሁሉ ጠቀሰ። በመጨረሻም ውጤቱ ንም ተመልክተናል። «እግዚአብሔር ከፊተኛው ይልቅ የኋለኛውን ለኢዮብ ባረከ።» አዲ.42፣12። ሐዋርያው ቅዱስ ያዕቆብም የኢዮብን የትዕግሥት ፍሬ አስመልክቶ እንዲህ በማለት ይመክረናል፡- «እነሆ በትዕግሥት የ ጸኑትን ብዑዓን እንላቸዋለን፤ ኢዮብ እንደ ታገሠ ሰምታችኋል፤ ጌታም እንደፈጸመለት አይታችኋል፤ ጌታም እጅግ የሚምር የሚፈራም ነውና።» /ያዕ.5፣1/ ይለናል። በትዳር ሕይወት ፈተና ቢያጋጥመን ከእግዚአብሔር ጋር ከሆንን የማናልፈው የፈተና ወጥ መድ እንደሌለ ልብ ልንል ይገባል።

የተሳካ ጋብቻ፡-

ጠቢቡ ሰሎሞን «ቤትና ባዕለ ጸግነት ከአባቶች ዘንድ ይወረሳሉ፤ አስ ተዋይ ሚስት ግን ከእግዚአብሔር ዘንድ ናት።» ይላል። ምሳ.19፣14። ደገኛው አብርሃም በሸመገል ጊዜ ሎሌውን፡- «እጅህን ከጭኔ በታች አድርግ፤ እኔም አብሬ ከምኖራቸው ከከነዓን ሴቶች ልጆች ለልጅ ሚስት እንዳትወስድለት በሰማይና በምድር አምላክ በእግዚአብሔር አምልሃለሁ። ነገር ግን ወደ አገሪና ወደ ተወላጆቹ ትሂዳለህ፤ ለልጅ ለይስሐቅም ሚስትን ትወስድለታለህ።» ዘፍ. 24፣3/ ይለዋ ል። ሎሌውም የአብርሃምን እጅና ጉል በት ይመታል። አብርሃም እጅን ምታ ማለቱ፡- «የሰጠኸኝ አይባረክልኝ በል» ሲያሰኘው ሲሆን ዳግመኛም «ጉልበቴን

የነበረው ሲጉድል የምንጨካክን አለን። ኢዮብን ያገኙት ችግርች አግኝቶ ማጣት፤ መከዳዳት፤ መጨካክን፤ ጤና ማጣት ትዳራችንን ሲያጋጥሙት የመጀመሪያውን ትተን በምትኩ ሌላ ጓደኝነት፤ ሌላ ፍቅር፤ ሌላ ጋብቻ የምንፈልግ ወገኖች የሚሳካልን ይመስለናል እንጂ አይሳካልንም። እዚህ ላይ ሌላ ፍለጋ የተጓዘው የኢዮብ ሚስት አፈረች እንጂ በትዳሩ የጸናው ጻድቁ ኢዮብ እንዳላፈረ ልብ ማለት ያስፈልጋል። «እግዚአብሔርም ከፊተኛው ይልቅ የኋለኛውን ለኢዮብ ባረከ።» እንዲል። ኢዮ. 42÷12።

ደገኛው ኢዮብ የሀብቱ መውደም፤ የጤናው መታወክ ሳይሰማው ቀርቶ አይደለም። «እግዚአብሔር ሰጠ፤ እግዚአብሔር ነሳ፤ የእግዚአብሔር ስም የተባረከ ይሁን።» ብሏል። ኢዮብ 1÷22። ደገኛው ኢዮብ ዐሥር ልጆቹ የተለዩት የዐሥር ልጆቹ ፈጣሪ እንደሚይለዎው ጽኑ እምነት ስለ ነበረው ነው። በጉቱ ናቸው እንጂ ያለቁት በጉቱን የሰጠው አምላክ በጉደለው እንደሚሞላለት ያውቃል። ሚስቱ ብትከዳውም የሚስቱ ፈጣሪ እንደሚይ ከዳው ተገንዝቧል። ጓደኞቹ ቢከዱትም ጓደኞቹን የፈጠረ ፈጣሪ እንደሚይለዎው ያውቅ ነበር። ስለዚህ በትዕግሥት ይህን ሁሉ ጠብቀ። በመጨረሻም ውጤቱ ነም ተመልክተናል። «እግዚአብሔር ከፊተኛው ይልቅ የኋለኛውን ለኢዮብ ባረከ።» ኢዮ. 42÷12። ሐዋርያው ቅዱስ ያዕቆብም የኢዮብን የትዕግሥት ፍሬ አስመልክቶ እንዲህ በማለት ይመክረናል። «እነሆ በትዕግሥት የጻኑትን በሁሉን እንሳቸዋለን፤ ኢዮብ እንደ ታገሠ ስምታችንን፤ ጌታም እንደፈጸመለት አይታችንን፤ ጌታም እጅግ የሚምር የሚፈራም ነውና።» /ያዕ. 5÷1/ ይለናል። በትዳር ሕይወት ፈተና ቢያጋጥመን ከእግዚአብሔር ጋር ከሆንን የማናልፈው የፈተና ወጥ መድ እንደሌለ ልብ ልንል ይገባል።

የተሳካ ጋብቻ፡-

ጠቢቡ ሰሎሞን «ቤትና ባዕል ጸግነት ከአባቶች ዘንድ ይወረሳሉ፤ አስተዋይ ሚስት ግን ከእግዚአብሔር ዘንድ ናት።» ይላል። ምሳ. 19÷14። ደገኛው አብርሃም በሸመገል ጊዜ ሎሌውን፡- «እጅህን ከጭኔ በታች አድርግ፤ እኔም አብራ ከምኖራቸው ከከነዓን ሴቶች ልጆች ለልጄ ሚስት እንዳትወስድለት በሰማይና በምድር አምላክ በእግዚአብሔር አምልሃለሁ። ነገር ግን ወደ አገሪና ወደ ተወላጆቹ ትሄዳለህ፤ ለልጄ ለይስሐቅም ሚስትን ትወስድለታለህ።» ዘፍ. 24÷3/ ይለዋል። ሎሌውም የአብርሃምን እጅና ጉል በት ይመታል። አብርሃም እጅን ምታ ማለቱ፡- «የሰጠኸኝ አይባረክልኝ በል» ሲያሰኘው ሲሆን ዳግመኛም «ጉልበቴን

ምታ» ማለቱ «የወለድኩት አይባረክልኝ ገል» ሲያሰኘው ነው። እር ሱም ጠንቅቆ ይምላል።

የእምነት አንድነት

እጅና ጉልበትን ጸፍቶ /መትቶ/ መማግል እጅግ አስፈሪ መሐላ ነው። የአብርሃም ሎሌ የማለውን መሐላ ቢያፈርስ አብርሃም የሰጠው ጥሪት እንደሚባረክለት፤ ልጅም ቢወልድ እንደሚባረክለት ተማምለዋል። ይህ ሁሉ መሐላ ለምን አስፈለገ? ትልቁ ነገር ይስሐቅ አዋልደ ከነዓንን /የከነዓን ሴቶችን/ እንዳያገባ ነው።

ከነዓን በአባቱ የተረገመ የካም ልጅ ነው። ከነዓናውያን ከዮርዳኖስ በስተ ምሥራቅ ይኖሩ የነበሩ ሕዝቦች ናቸው። ብዙ አማልክትን ያመልኩ ነበር። ከሁሉም የታወቀው «በአል» የተባለው ጣዖት ነው። ዘፍ. 9÷18-27። ኢዮ. 17÷13። እንግዲህ አብርሃም ሎሌውን ያስጠነቀቀው ከጣዖት አምላኪዎች ልጁን እንዳያጋባው ነው። ቅዱስ ጳውሎስ፡- «ከማያምኑ ጋር በማይመኙ አካሄድ አትጠመዱ፤ ጽድቅ ከዓመፅ ጋር ምን ተካፋይነት አለውና?... ከመካከላቸው ውጤና የተለያዩሁ ሁኔ፤ ርኩስንም አትገኙ።» 2ኛ. ቆር. 6÷14-17። ሲል እንደ ተናገረው የአብርሃም ጥንቃቄ ሃይማኖትን ይመለከታል። በጋብቻ የሃይማኖት አንድነት መኖር ተገቢ እንደሆነ መረዳት ያስፈልጋል። ምክንያቱም፡- «የሚያምን ከማያምን ጋር ምን ክፍል አለው?» ተብሎ ተጽፏልና። ሌላው «ወደ ተወላጆቹ ሂድ» ሲል ያሰጠ ነቀቀው «ዘረኛ» ሆኖ አይደለም። ከነዓናውያን ጣዖትን አምላኪ ስለሆኑ ነው። የሃይማኖት አንድነት የትዳር መሠረት ነው። ዳግመኛ «የተወለዳችሁት ከሚጠፋ ዘር አይደለም በሕያውና ለዘላለም በሚኖር በእግዚአብሔር ቃል ከማይጠፋ ዘር ነው እንጂ» እንዲል። 1ኛ. ጴጥ. 1÷23-25። አንዳንድ ወገኖች ብኩርናውን ለምሥር ወጥ እንደ ለወጠ እንደ ዔሳው በሃይማኖት ሳይመሰሰሉ እምነታቸውን ለውጠው ትዳርን የሚመሠርቱ ወገኖች አሉ። አብርሃም ሎሌውን ያስማለውን መሐላ ማጤን ተገቢ ነው። ዔሳው እንደ ዋዛ ያጣውን ብኩርና፡- «በእንባ ተግቶ ምንም ቢፈልገው ለንስሐ ሥፍራ አላገኘም።» ዕብ. 1፻፶፫። ብዙዎች የተሻለ ነገር ፍለጋ እንዲሁም በአጉል ወደድኩህ ወደድኩሽ ፈለጥ ሃይማኖትን ያህል የሕይወት መሠረት ረገጠው፣ ገንዘብ ያለው /ገንዘብ ያላት/ ከተገኘ /ከተገኘት/ ብለው የሚጀምሩት ሕይወት ለዘላለም ጸጸት ሊያጋልጥ ስለ ሚችል ቅድመ ትዳር የሃይማኖት አንድነት መኖር እንዳለበት ማጤን ያስፈልጋል።

እግዚአብሔር የተጠራበት

ጋብቻ /ትዳር/

ኢያውብር /የአብርሃም ሎሌ/ የጌታውን እጅና ጉልበት ከመታ በኋላ ስጋት ተሰማው። «ለይስሐቅ የማመጣት ብላቴና ወደ ነበርክበት አልመጣም ያለኝ እንደ ሆነ እርሱን ይገጭልሂ ድን?» ይለዋል። አብርሃምም ልጁን ከከነዓን ሴቶች እንዳያጋባው፡- «እግዚአብሔር መንገድህን ያቃናልሃል፤ አምጥተህ አጋባው እንጂ ልጄን አትውሰድው» አለው። ያን ጊዜ ሎሌው በዐሥር ግመል ጭና የልጠጅቷን እናቷንና አባቷን ሰፈሯንም ወደማያውቅበት አገር እግዚአብሔርን መሪ አድርገው ገዙውን ይጀምራል። ጀንበር ሳታዘቀጠት ከውኃ ዳር ተቀምጦ፡- «የጌታዬ የአብርሃም አምላክ ሆይ፤ እለምንሃለሁ፤ ውኃ ከሚቀዱት ሴቶች ከጌታዬ ከአብርሃም ወገን ሽና መልክ ከደም ግባት አስተባብሮ የያዘኝ ብላቴና /ልጃገረድ/ ውኃ እጠጣ ዘንድ እንሰራሽን አዘንብዬ የምላት እርስዎም አንተም ጠጣ፤ ግመሎችን ደግሞ አጠጣለሁ የምትለኝ ቆንጆ እርሷን ለባሪያህ ለይስሐቅ ያዘጋጀሃት ትሁን» ሲል ወደ እግዚአብሔር አመለከተ። ጸሎት ሰውን ከእግዚአብሔር ጋር የሚያገናኝ ሕያው መስመር ነው። እግዚአብሔር የአብርሃም ሎሌ የሚፈልጋትን ልጅ ከነምልክቷ አስረከበው። እንዲያውም፡- «ይህን መናገር ሳይፈጽም ወንድ የማታውቅ ድንግል የባቱ ኤል ልጅ ርብቃ በአጭር ተጥቃ ማድጋዎን ነጥቃ መጣች። እንስራዎን አወርዱ አጠጣችው፤ ለግመሎቹም እስከሚረኩ ድረስ ቀድታ አጠጣችለት።» ይላል። ዘፍ. ፳፬÷፲፪-፲፰።

ጸሎት

ሐዋርያው ያዕቆብ፡- «የጻድቅ ሰው ጸሎት በሥራዋ እጅግ ኃይል ታደርጋለች።» ይላል። ያዕ. ፳፭÷፲፮። አብርሃም ሎሌውን ወደ ሚስጳምያ /ሶርያ/ ሲልከው መንገዱ ሁሉ እንዲቃናለት ይጸልይ ነበር። ብዙዎቻችን ለልጆች የጋብቻ ሕይወት መቃቃት የአባትና እናት እንዲሁም የጓደኛ ጸሎት አስፈላጊ ነው። ለወላጆቻችን ለንስሐ አባታችን ስለ እጮቻችን ግልጽ አንሆንም። የጋብቻችን ሰዓት እንኳ መቃረቡን የምንናገረው በመጨረሻ ሰዓት ነው። ከድብቅነታችን የተነሣ ራሳችንንና ሌሎችን እንጉዳብታለን። ቤተሰቦቻችንና መንፈሳዊ አባታችን በጸሎት እንዳያግዙን መንገዱን ዝግ ስለምናደርግ እንጉዳብታለን እንጂ አንጠቀምም። በጸሎት ሊረዱን የሚችሉ ወላጆቻችንን እንዲሁም መንፈሳዊ አባትን ማማከር ተገቢ መሆኑን ለንገረዳ ይገባናል።

የአብርሃም ሎሌ መንገዱ ሁሉ የተቃናለት አስቀድጦ በመጸለይ ነው። መልካም የትዳር ጓደኛ ለማግኘት

እግዚአብሔርን በጸሎት መጠየቅ ያስፈልጋል። የጋብቻ ሕይወት ምድር ላይ መሠረቱ ቢባልም ወደ ረቂቅ ገዛ አምርቶ እንደ እግዚአብሔር መላእክት በሰማይ ልዩ ዝግግር ወደ ሚያቀርቡበት ብቃት ይዘልቃል። ለዚህ የክብር ሕይወት ለመብቃት መጻለይ የሚያሳናር ጉዳይ አይደለም። ስለዚህ እንደ አብርሃምና እንደ ሎሎው እንደ ይስሐቅ ለጋብቻ ሥምረትም ይሁን በሂደት ለሚያጋጥሙ ችግሮች መፍትሔ ለማግኘት መጻለይ ይኖርብናል።

ርብቃ ለጋብቻ የተገኘው በጸሎት ነው። ርብቃ በእናት አባቷ በወንድ ጥቿ «አንቺ እንታችን=እልፍ አለላፋት ሁኚ ዘርኸም የጠላቶችን ደጅ ወይረስ»። ዘፍ.24+60። ተብላ ተመርቃለች። ይህ የእናት አባቷና የወንድ ጥቿ ምርቃት ርብቃን በሕይወት ዘመኗ ተከትሏታል። «ዘርኸ የጠላትን ምድር ይውረስ» እንደ ተባለች እስራኤልን ከአሷ አብራክ የተገኙ ዘርቿ ምድረ ርስት ከአንን ወርሰዋል። ፍጻሜው ግን በልጅነት የምንወርሳትን መንግሥተ ሰማያትን የሚያመላክት ትንቢታዊ ቃል ነው። ከእርሷ የልጅ ልጅ የተወለደው መድኅን የጠላትን ግዛት በመስቀሉ አፍሮሰ ከእርሱ ርቀን የነበርንውን ወይረሱ አቅርቦናል። መንግሥተ ሰማያትም እንደ ሚያወርሰን ቃል ገብቶልናል። ዛሬ በካህናት አባቶች መባረክ፣ በእናት አባት አንደ በት መመሪያ ምን ያህል በረከት እንደ ሚያስገኝ ማስተዋል ያስፈልጋል።

አንዳንድ ወጣቶች «አባቴና እናቴ ማግባቴን ባያውቁ ምን አለበት? የንስሐ አባቴ ባያውቁት ምን አለበት?» ይላሉ። ነገር ግን ለመንፈሳዊ አባትና ለቤተሰብ ተናግረን ቤተሰብም እንደ ቤተሰብነቱ መንፈሳዊ አባትም እንደ ሃይማኖታችን ሥርዓት ጸልዎልን መሸገት ለበረከት ያበቃናልና ችላልንለው አይገባም።

የሣራ ድንኳን ዘወትር የሐዘን እንጉርጉር ይደመጥበት ነበር። ምክንያቱም የቤቱ እመቤት ሣራ ዐረፍተ ዘመን ወስኗታል። ይስሐቅም እናቱን ሞት በሚባል ባላጋራ ስለ ተነጠቀ ከድንኳኑ ውስጥ የተሰቀሉትን ልብሎቿንና ጌጣጌጦቿን እየተመለከተ ዘወትር ያነባ ነበር። ርብቃ ለይስሐቅ በዚህ ሰዓት ነበር የደረሰችለት። «ይስሐቅም ወደ እናቱ ወደ ሣራ ድንኳን አገባት፣ ርብቃንም ወሰዳት። ሚስትም ሆነችው ወደዳትም፣ ይስሐቅም ከእናቱ ሞት ተጽናና» ይላል። ዘፍ.24+27። ማንም ሰው እንደ ሚያውቀው የእናት ውለታ ታላቅ ነው። ይስሐቅ ርብቃን በማግኘቱ እያደር እንደ ድንጋይ ትራስ የሚቆረቆረውን የእናቱን ሞት ረስቶ ከሐዘኑ ተጽናኗል። ጌታችን «ሰው አባቱንና እናቱን ይተዋል፣ ከሚስቱም ጋር ይተባበራል፣ ሁለቱም አንድ ሥጋ ይሆናሉ» ያለው ስለዚህ ነው።

ማቴ. 23። ርብቃ ይስሐቅን ከእናቱ ሞት ልታጽናናው ችላለች። ለምን? ቢባል ርብቃ በጸሎት ስለ ተገኘች ነው። ጠቢቡ ሰሎሞን «ቤትና ባለጠግነት ከአባቶች ዘንድ ይወረሳሉ፣ አስተዋይ ሚስት ግን ከእግዚአብሔር ዘንድ ናት» ያለው ስለዚህ ነው። ምሳ.19+14። ርብቃ አስተዋይነት የባሏን ሐዘን በማስረገት ተመስክሯል። ሚስት መሆን ታላቅ ላላፊነት ነው። ሚስትነት ከእግዚአብሔር የሚሆን ማስተዋልንና ጸጋን የሚጠይቅ ነው። ርብቃ በነበራት ጸጋ እግዚአብሔር ነው የባለቤቷን የይስሐቅን እያደር የሚቆረቆር የእናት ሐዘን ልታስረገው የቻለችው። ዛሬ ይህን ጸጋ ለማግኘትና በእግባቡ ለመጠቀም የሚስትን አስተዋይነት ይጠይቃል። ባል አገኘ ቢመጣ፣ ቢጉሰቁል፣ ቢያገዝ ከጌን ሆኖ ማጽናናት ተገቢ እንደ ሆነ ከርብቃ ልንማረም የሚገባ ብልሃት ነው። የእርሷንም አስተዋይነት ገንዘብ ማድረግ በትዳራችን ሞገስ እንድናገኝ እገዛ ያደርግልናል።

ፈተናን መቋቋም

ሥርዓተ ጋብቻ ፈጽሞ ሳለ ልጅ አለመውለድ ለተጋቢዎች ትልቅ ፈተና ነው። ለዚህም ወደ ጌላ ተመልሰን የራሴን ሕይወት መመልከት ይቻላል። ራሴን ሕይወት መውለድ እየፈለገች ማገፈጅ ገዛ ይሆናል። ያን ጊዜ ያዕቆብን «ልጅ ስጠኝ፣ ይህን ካልሆነ እሞታለሁ አለችው» ይላል። ዘፍ.30+1። ተጋብቶ ልጅ አለመውለድ ምን ያህል ፈታኝ እንደ ሆነ ከዚህ መገንዘብ ይቻላል።

ራሴን የማገፈጅን ፍሬ በማጣት ሞት ተመኝታለች። ርብቃና ይስሐቅ ተጋብተው ሃያ ዓመት እስኪሞላቸው ድረስ ልጅ አልወለዱም። ይህ ሁኔታ የርብቃን ሥነ ልቡና በጥቂቱ መጉዳቱ አይቀርም። ይስሐቅ በእናት ሞት ሐዘን ሲንገላታ ርብቃ ከጌን ቀርባ እንዳጽናናችው፣ ዛሬ እርሱም በተራው ሚስቱ ልጅ ባለመውለዱ ስትፈተን ስለ ሚስቱ ወደ እግዚአብሔር ጸለፍ። መካን ነበረችና እግዚአብሔር ተለመነውና ሚስቱ ፀነሰች። ዘፍ.30።

በትዳር ውስጥ ለሚፈጠር ፈተና ጸሎት ምን ያህል ኃይል እንዳለው መገንዘብ ተገቢ ነው። ዛሬ ተጋብተን ልጅ በማጣታችንም ሆነ በሌሎች ምክንያቶች ብንጸልይ ለርብቃና ለይስሐቅ መፍትሔ የሰጠ አምላክ መፍትሔ ሊሰጠን እንደ ሚችል ከሁለቱ የትዳር ሕይወት ልንግር ይገባል። እንዲህ ሲባል ሚስት ለባል መጸለይ አይገባትም ማለት አይደለም። ርብቃ ባለመውለዱ ይስሐቅ ጠንቋይን አሳማከረም። ያ ማከረው እግዚአብሔርን ነው። እግዚአብሔር የተዘጋውን ይከፍታል። ስንታቤ ደግሞ የተከፈተውን ይዘጋል።

ድንግልና ለሴቷም ይሁን ለወንዱ የመታመን መገለጫ ነው። ለዚህ የመታመን መገለጫ መጥፋት ብዙ እስራኤላውያት ወጣቶች አመድ ነስንሰው ማቅ ለብሰው እንብተዋል። ትዕማር አላግባብ ለጠፋ ድንግልናዋ አመድ ነስንሳ በአደ ባባይ አልቅሳለችለች። የዮፍታሔ ልጅ ለተከበረ ድንግልናዋ ከንደኛዋ ጋር ሁለት ወር አልቅሳለች። መሳ. 16+37-40። ሳሙኤል.13+19።

ርብቃን ወንድ የማያውቃት ድንግል ነበረች። ዘፍ.24+16። ድንግልና የአውነተኛ ትዳር ትክክለኛ መንገድ ነው። ለትዳራችን ሥምረት ማረጋገጫ ማዕበል ሳይመታው ጌርፍ ሳይጌርፍበት፣ ነፋስ ሳይዘመው ፀንቶ እንዲዘልቅ ድንግልና ሥነ ልቡናዊ ሞጋ አለው። የጋብቻ ጨዋነት፣ መንፈሳዊ ጥንካሬ ከፍ የሚለው የትዳር ባልደረቦች በሚኖራቸው የቅድመ ጋብቻ ድንግልና ነው። በጋራ ወስነው በድንግልናቸው አሐዱ ብለው የጀመሩትን ሕይወት በቅድስና አብረው ስለሚካፈሉት ጋብቻቸው ስኬታማ የመሆኑ ዕድል ከፍ ያለ ነው።

አንዳንዶች ይህን የተከበረ ገጽሕናቸውን አላግባቡ ያጠፉታል። ለትዳር ትልቁ ነገር መተማመን ነው። ያለድንግልና የተመሠረተ ጋብቻ አለመተማመን እንዲፈጠር በተወሰነ መልኩ ክፍተት ይፈጥራል። ስለዚህ መተማመን የሰፈነበት የትዳር ሕይወት ለመምራት የሁለቱም ወገን ድንግልና አስፈላጊ ነው።

በእርግጥ ከዚህ ጋር በተያያዘ «ጉዳይ ይህ ከደም ጋር ከሆነ ዶሮ እረድ፣ ጣት ቁረጥ» ሌላም የሚሉ ዘመናዊ ልቀቃዎች ለምን ግልፍን ምንነት ያልተረዱ ናቸው። በሴት እንቅጥቻችን ድንግልናቸውን በተፈጥሮ በሥራ ብዛት እንዲሁም ተገድዶ በመደፈር ገጽሕናዋን ልታጣ ትችላለች። ይህ እንግዲህ በተወሰነ ደረጃ ገጽሕናን እንዳያጉድፍ በግልጽና በአግባብ ለንደኛ ማስረዳት ዓይነተኛ መፍትሔ ነው። ሌላው ንስሐ ዘማዊን ድንግል ስለሚያደርግ፣ ንስሐ ገብቶ መጋባት አንድ የሕይወት አቅጣጫ ስለሆነ ድንግል ንስሐ ተማምሎ በመጋባት አዳዲስ ሕይወት ለመምራት ይቻላል።

ፍቅር

«የሺህ ፍልጥ ማሠሪያው አንድ ልጥ» እንዲሉ የጋብቻ ሕይወት ለዘላለም ጸንቶ እንዲኖር መሣሪያው ፍቅር ነው። ፍቅር በዚህኛውም ዓለም ሆነ በወዲያኛው ዓለም የተረጋጋና የሰከነ ኑሮ ለመኖር ማረጋገጫም ነው። በፍቅር ላይ ያልተመሠረተ ሰብአዊ ግንኙነት ሁሉ ሊሠምር አይችልም። ፍቅር ድሃን

ወደ ገጽ ፲፪ ዛሬል / ሐሙስ-ጥርኮላት ፲፱፻፺፯ ዓ.ም.

ምሥጢረ ሥጋዌ በውዳሴ ማርያም

መምህር ኃይለ ማርያም ላቀው/

ካለፈው የቀጠለ/

ቀደምት ነቢያት ስለ አምላክ ሰው መሆን የተለያዩ ምሳሌዎችን መስለዋል፤ ይኸውም ሰው እግዚአብሔርን እንደ ጌትነቱ መጠን በሥጋ ዐይን ሊመለከተው ባለመቻሉ ነው። እንግዲህ አምላካችን በቀላሉ በዘመነ ብሉይም ሆነ በዘመነ ሐዲስ የሰዎች አእምሮ ሊረዳው በሚችለው መጠን ምሳሌዎችን አመለክቷል። ለምሳሌ፡- ለደገኛው ሙሴ በኋለኛው ዘመን የሚፈጸመውን የመለኮትን ና የትስብእትን መዋቅድ በአምሳሌ ነበልባል ወሐመልማል /በነበልባልና በሐመልማል ምሳሌ/ ዘጸ.3+2-5/፤ ለጌዴ ዎን በጸምርና በጠል /መሳ.6+37-40/ ለዳንኤል በደንጋ- /ዳን.2+34/፤ ለነቢዩ አሳይያስ በጉልበቱ ጽናት በሚራመድ፤ ስለ ጽድቅ በሚናገርና ለማዳንም በሚበረታ ሰው አምሳሌ /ኢሳ.63+1/ ለነቢዩ ዕዝራ በሚያስፈራ አንበሳ የዘመነ ሥጋዌን ምሳሌ አሳይቷል።

በዘመነ ብሉይ በነቢያትና በካህናት፣ በዘመነ ሐዲስ በመድኃኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስና በቅዱሳን ሐዋርያት የቀረቡትን ምሳሌዎዊ (symbolic) እና ምሥጢራዊ /alligorical/ የሆኑ ጉዳዮች ለመረዳት መንፈሳዊ የሆነ ብቃትና ዕውቀት ይጠይቃል። መንፈሳዊ ብቃት ስንል ፈቃድ እግዚአብሔርን መጠየቅን የመለከታል። «ደቀ መዛሙርቱም ወደ እርሱ ቀርበው የእርሻውን እንክርዳድ ምሳሌ ተርጉሙን አሉት።» እንዲል። ማቴ.13+37። አባቶቻችን በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ የሰፈረውን ምሳሌ ለመረዳት ፈቃድ እግዚአብሔርን ቀን በስግደት ሌሊት ደግሞ በጸሎት ጠይቀዋል። በአጠቃላይ በቅዱሳን መጻሕፍት ላይ የምናገኛቸው የምሳሌና የትርጉም ሥራዎች አበው ቀን በጽሕፈት ሌሊት በጸሎት ደክመው የቆዩት ቅርስ መሆኑን መገንዘብ ያስፈልጋል።

ሌላው የአንድን ምሳሌ ትክክለኛ ትርጉም ለመረዳት የሥነ ፍጥረት ዕውቀት ጠቀሜታ አለው። መጥምቁ ዮሐንስ «ኮረብታው ዝቅ ይበል ጠግማው መንገድ ይቅና» ሲል የዚህን ምሳሌ ትርጉም ለመረዳት ኮረብታን ምን ዓይነት አቀማመጥ እንዳለው መገንዘብና

ከሰዎች ሕይወት ጋር ማንጻጸርን ያስፈልጋል። የእንስሳትን ጠባይ ብናነግ በቅዱሳን መጻሕፍት ስለ እንስሳት ጠባይ በምሳሌ የተነገሩ በርካታ መልእክቶችን እናገኛለን። ለምሳሌ ኃጥአን በፍየሎቹ ጻድቃንን በገጡ የተመለሱ በትን ምሳሌ ትርጉም ለማወቅ ስለፍየልና ስለ በግ ማወቅ ግድ ይላል።

እንግዲህ ሊቀ ቅዱስ ኤፍሬም «ነቢያት የመሰሉትን፣ ሐዋርያት ያስተማሩትን የምሥጢረ ሥጋዌ ምሳሌዎች በልዩ ድርሰቱ ይሰብክልናል። ለዚሁም በቅዳሚና እሁድ የእመቤታችን የምስጋና ክፍል ውስጥ የሰፈሩትን በርካታ ምሳሌዎችን እንመለከታለን። «አንቲ ወእቱ ደብተራ እንተተሰመደኪ ቅድስተ ቅዱሳን ወውስቴታ ታቦት በወርቅ ልቡጥ እምኩላሂ ወስቴታ መና ጸላተ ኪዳን መሰበ ወርቅ እንተ መና ኅቡእ ዘውእቱ ወልደ እግዚአብሔር፤ ከተለዩ የተለዩ የተባልሽ የኪዳን ጸላተ ያለብሽ የተሰወረ መና ያለበት የወርቅ መሰብ ያለብሽ ደብተራ ድንኳን አንቺ ነሽ» ይላል።

ከላይ ሊቀ ቅዱስ ኤፍሬም እመቤታችንን የመሰገነበት ይህ ቃል መሠረቱን የጣለው በመጻሕፍተ ብሉያት ላይ ቢሆንም በሐዲስ ኪዳንም በሊቃውንት መጻሕፍት ውስጥ በስፋት ይገኛል። ለምሳሌ በሐዲስ ኪዳን ሐዋርያው ጳውሎስ ወደ ዕብራውያን ሰዎች የጻፈውን መልእክት የቅዱስ ያሬድን አንቀጽ ብርሃን በተባለው የምሥጋና መጽሐፍ መመልከት ብቻ በቂ ነው። ቅዱስ ጳውሎስ ወደ ዕብራውያን በላከው መልእክቱ «ከሁለተኛውም መጋረጃ ወዲያ ቅድስተ ቅዱሳን የምትባለው ድንኳን ነበረች፤ በዚያች ውስጥ የወርቅ ማዕጠን ነበረ፤ ሁለንተኛውም በወርቅ የተለበጠች የኪዳን ታቦት በእርስዎም ውስጥ መና ያለበት የወርቅ መሰብና የበቀለች የኦርን በትር የኪዳንም ጸላተ ነበሩ። በላይም ማስተሰሪያውን የሚጋርዱ የክብር ኪሩ ቤል ነበሩ። ስለ እነዚህም ስለ እያንዳንዳቸው ልንናገር አሁን አንችልም ይላል። ዕብ.9+3-5። ወረድ ብሎም ቁጥር ዘጠኝ ላይ «ይህም

ባለፈው እትም ሊቀ ቅዱስ ኤፍሬም የኢየሱስ ክርስቶስን ቃልነት፣ በውላጤ ሳይሆን በተዋሕዶ ሰው መሆኑን በስፋት እንደ ሰበከ ተመልክተናል። ዛሬ ደግሞ ሊቀ በነቢያት የትንቢት መጻሕፍት የተነገረውን ምሳሌ ከዘመነ ሐዲስ ጋር በማንጻጸር የሰበከውን «ምሥጢረ ሥጋዌ» እንቃኛለን።

ለአሁኑ ዘመን ምሳሌ ነው» ይላል።

ቅዱስ ያሬድ ደግሞ የሐዋርያውን መልእክትና ውዳሴ ሲያጠናክር በድርሰቱ አምላክን የወለድሽ እመቤታችን ድንግል ማርያም ሆይ ከተለዩ የተለዩ የመለኮት ማደሪያ ነሽ። ከፍጥረት ሁሉ ይልቅ የተከበርሽ ሆይ አብ የወደ ደሽ፣ወልድ ያደረብሽ፣መንፈስ ቅዱስ ያረፈብሽ /የጸላለብሽ/ ተባልሽ ...። ቅዱሳን ነቢያት፣ ካህናት፣ ነገሥታት ያንቺ ምሳሌ አድርገው በውስጧ የኪዳን የሕግ ጸላተ ያለበት ቅድስተ ቅዱሳን ከተለዩ የተለዩዎችን ሠሩ ይላል።

እንግዲህ ቅድስተ ቅዱሳን ማለት ምን ማለት እንደሆነ ከተመለከን በኋላ በቅድስተ ቅዱሳን ውስጥ ያሉትን ንዋየ ቅድሳት ምሳሌና ትርጉም በዘርዘር እንመለከታለን።

ቅድስተ ቅዱሳን

በአንዳንድ ቋንቋዎች ውስጥ አንድ ግሥ ወይም ቃል ከአንድ በላይ ትርጉም /ፍቺ/ ይዞ ይገኛል። ግዕዝ የቤተ ክርስቲያንና የጥንታዊት ኢትዮጵያ ብሔራዊ ቋንቋ እንደነበር ይታወቃል። በግዕዝ ቋንቋ ውስጥ የሚገኙ የተወሰኑ ግሶች ከአንድ በላይ ትርጉም አላቸው። ለምሳሌ «ቀደስ» የሚለውን ግሥ ብንወሰን፤ «አከበር፣ አነፃ፣ ለየ፣ አመሰገን» የሚል ትርጉም አለው። እነዚህን መሠረታዊ ፍቺዎች ይዘን «ቅድስተ ቅዱሳን» የሚለውን ኃይለ ቃል ስንተረጎም ከተለዩ የተለዩ የኾኑ ከከበሩ የከበረች ከነቡ የነፃች፣ ከተመሰገኑ የተመሰገነች የሚሉ ትርጉሞችን እናገኛለን።

በዘመነ ብሉይ እስራኤል በምድረ በዳ ሲጓዙ ሃይማኖታዊ ሥርዓትን ሁሉ በመካከላቸው ባለው በእግዚአብሔር ድንኳን ይፈጽሙ ነበር። ይህ ድንኳን በሌላ አነጋገር «የመገናኛ ድንኳን፣ የእግዚአብሔር ፊት» ይባላል። ዘጸ. 16+33፣ ሉቃ.1+9። እስራኤል ወደ ምድረ ርስት ከገቡ ከጥቂት ዓመታት በኋላ ቅዱስ ጳዊት «እኔ በገግባ በተሠራ ቤት እየኖርኩ የእግዚአብሔር የቃል ኪዳን ታቦት በድንኳን ለምን ትኖራለች?» ብሎ ቤተ መቅደስን ለመሥራት ሲፈልግ እግዚአብሔር

የጥምቀት ንባብ በአባ ጊዮርጊስ ዘጋስጫ

⇒ መጽሐፈ ምሥጢር

በኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ከተነሡት ሊቃውንት ውስጥ ከቅዱስ ዮሴፍ ተግሱ በሙሉ የሚጠራ ሊት ነው። ዐገ ደዋት አትዮጵያው ተርጉሞች ስለ ጠርቶታል። የተወለደው በወሎ ወረዳ ላይ ስጋ ስጋ ስጋ በተባለች ቦታ በ1358 ዓ.ም. ሲሆን የረፈው ሐምሌ 7 ቀን 1458 ዓ.ም. ነው።

በሐይወት ዘመኑ 140 በላይ ትድልተ መጽሐፍትን የደረሰ ሲሆን ከነዚህም መካከል የታወቁት ሰዓታት፣ አርጋናገና መጽሐፈ ምሥጢር ናቸው።

መጽሐፈ ምሥጢርን የጻፈው በዕድሜው መጨረሻ መሆኑን ገድሎ ይገልጻል። በዚያ ጊዜ ተዳኪም ስለነበር አራት ጽሑፎች ተመድባውለት ለአራተኛ እየገኘ አስፍቶታል። በመጨረሻም የሁሉንም ጽሑፍት አገጣጥሞ መጽሐፈ ምሥጢር ስለተታለ። በዐገ ዘርዐ የሁለት ዜና መግባል ላይ አባ ጊዮርጊስ መጽሐፈ ምሥጢርን የጻፈው ብረትክሊዎን የተባለ ፈረንሳይ ስቶሊክ ስለ ኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ጉምርተ ስሙን የሰጠው የሆነውን የሰጠውን በዐገ ዘርዐ የሁለት ዘመን ያደርጋል። ገደብ እንደሚለው ገን አባ ጊዮርጊስ የረፈው በዐገ ደብሐት ዘመን መንግሥት ነው።

ይህ መጽሐፈ ምሥጢር በዚያው ዘመን ወደ ኢየሩሳሌም ለመሸገር መላቀቅ ገደብ አባ ጊዮርጊስ ዘጋስጫ ያስረዳል።

አንደ ናዝሬውያን ሥርዓት በምንሠልሰው። እንደ ሱራፊል በምንቀድሰው በጽርሐ አርያም አትሮን ሱን ባስተመጠ በእግዚአብሔር ስም የሚች ጎሊና የማይፈልገው፣ የሰው እጅ የማይጸሰሰው፣ በተራሮች ጫፍ ላይ የጭጋግ ተንን የሚያጠፋው፣ ያለ ጩኸት የሚያሻሽለው፣ በአየርች ውስጥ የሚያታግል ሰፊውና የሰማይን ፊት የደመና መጉናጸፊያ የሚያለብስ ለእርሱ ክብር ምስጋና ለዘላለም ይገባል። አሜን።

«ወልድ አብን በእርሱ ላይ ስላለ ክብር ያየው ዘንድ አይችልም፤ መንፈስ ቅዱስ ወልድ በእርሱ ላይ ስላለ ክብር ያየው ዘንድ አይችልም፤ መላእክት መንፈስ ቅዱስን በእርሱ ላይ ስላለ ክብር ያየት ዘንድ አይችልም። የሰው ልጆች በእነርሱ ላይ ስላለ ክብር የሰማይ መላእክትን የመለከቷቸው ዘንድ አይችሉም።» የሚልን የአርጊኒንን ዘላፋ እንመለከታለን።

አምስት መዓርግ ሠርቶላቸው አልተመለከቱትም። በጠባዩ አዋኪ፣ በአንደበቱ ሸንጋይ፣ ዋዛ ፈዛዛ የሚወድ፣ በዐይኑ ትዕቢተኛና ልቡ የተነፋ አርጊኒን በእስክንድርያ አብያተ ክርስቲያናት ሁከትን ይዘራል። በግብፅ አውራጃዎች እጅኸን ዘራ። ከኢጲስ ቆጶሳት የተለየ ትምህርት ያስተምራል። ከፋትን ሳይደርግ አይተኛም። አመለካከቱ ግን ከመናፍቄ አርዮስና ሹመትን ከሚወድ ሚሊጢስ ጋር አንድ ነው። አርዮስ ስለ ክሕደቱ በንጉሥ ርዳታ ምእመናንን አሳድሮ ቤተ ክርስቲያንን በትኗል። ከዚህ በኋላ በርቱን ሃይማኖት በንጉሥ ቆስጠንጢኖስ ዘመን 318ቱ ሊቃውንት በኒቂያ ጉባኤ በአደረጉ ጊዜ ጸንታቆሙት። ሚሊጢስ የቅዱስ ጴጥሮስን

ጽጵስና በመንጠቅ ቤተ ክርስቲያንን ጨቀኗል። ትችቱ ግን ስለ ሃይማኖት ፍቅር አይደለም። ሹመትን በመውደድ እንጂ። አርጊኒን ግን ሃይማኖትን በመለወጥ ሁከትን በማድረግ ነው። የወልድን ክላብ ማነስና የመንፈስ ቅዱስን ከወልድ ማነስ ያስተምራል። አርጊኒን እንዴት ወልድ ከአብ ያንሳል አለ? ከወንጌል ቃል፡- «የምትወዱኝ ስለተሆኑ ከእኔ አብ ይበልጣልና ወደ አብ በመሄዴ ደስ ባላችሁ ነበር» የሚለውን ምክንያት አደረገለት። አብ ወልድን እንደ ንስር ክንፍች መምታትና እንደ ዐይን ጥቅሻ ያህል በሰዓትና በዕለት ሳይቀድመው እንዴት ይበልጠዋል? እንደ ገና /ጻግመኛ/ «ወደ አባቴና ወደ አባታችሁ፣ ወደ አምላኬና ወደ አምላካችሁ፣ ወደ ሰማይ አርጋለሁ» አለ። ከዕርገቱ አስቀድሞ ወደ አባቴና ወደ አባታችሁ ወደ አምላኬና ወደ አምላካችሁ ወደ ሰማይ ዐርጋለሁ ማለቱ ግን የትስብእትን ጉዳና ትሕትና ሲያሳይ ነው። ለእነርሱ የጸጋ አባታቸው ነው። ለእርሱ ግን የባሕርይ አባቱ ነው። ለእነርሱ አምላካቸው ነው። እርሱ ግን ስለ ሰውነቱ ነው።... በአራት «አጻም መልካምንና ክፉን ለማወቅ ከእኛ እንደ አንዱ ሆነ» የሚለው የእግዚአብሔር ቃል ተፈጻሚ። ስለ አብና ወልድ እኩልነት /ዕሪና/ ጌታችን በወንጌል «እኔና አብ አንድ ነን» አለ። ጻግመኛ ፈልጶስ ጌታችንን «አብን አሳየንና ይበቃናል» ያለውን ሰማ። «ጌታችን አብ የሱስ ክርስቶስም እኔን ያየ አብን አይቷል።» /እኔን ያየ አባቴን አይቷል/ አለው። እንደ ገና «እኔ በአብ እንጻለሁ አብም በእኔ እንጻለ አታምንም?» አለ። ጻግመኛ «አባት ሆይ፣ ዓለም ሳይፈጠር በአንተ ዘንድ በነበረኝ ክብር አንተ በራሱ ዘንድ አክብረኝ አለ።» ከሰማይም አክብርኩህ ጻግመኛ አክብርሃለሁ የሚል

ቃል መጣ።» ዮሐ.12፥28።

አርጊኒን ሆይ! ወልድ በአባቱ ዘንድ እንደ ተከበረ ዕውቅ /አስተውል/ አባቱ ካከበረው እንዴት ያንሳል ትለዋለህ? አንተ ከክርስቲያን ክብር ትጉድላለህ እንጂ ወልድን ከአባቱ ዘንድ ጉድለት የሚያገኘው አይደለም። ስለ መንፈስ ቅዱስ ከወልድ እንደሚያንስ ስትናገር አትታዘብምን? በወንጌል፡- «እኔ ከአብ ዘንድ የምልክላችሁ አጽናኝ እርሱም ከአብ የሚወጣው የእውነት መንፈስ በመጣ ጊዜ እርሱ ስለ እኔ ይመስክራል፤ እናንተም ደግሞ ከመጀመሪያ ከእኔ ጋር ኖራችኋልና ትመስክራላችሁ» የሚለውን ሰማ። «ከአብ ዘንድ ይወጣል» ባለህ ጊዜ በእዚህ እንኳ አታስተውልም? ከእርሱ የሚወጣ ከሆነ እንግዲህ እንዴት አይመለከተውም? በማስከተልም፡- «እናንተም ከመጀመሪያ ከእኔ ጋር ኖራችኋልና ትመስክራላችሁ» ይላል። ከመጀመሪያ ከእርሱ ጋር ከነበረ እንዴት አይመለከተውም? እንዴትስ ከእርሱ ያንሳል? ቅዱስ ጳውሎስም «እንግዲህ ከሆነ የአገዛዝ አብሔርን ልቡን ማን ያውቃል? መካካሉ ማነው? እኛ ግን የክርስቶስ ልብ አለን። እኔም ወንድሞች ሆይ፣ መንፈሳውያን እንደ መሆናችሁ ልናገራችሁ አልቻልሁም» አለ። እነሆ ቅዱስ ጳውሎስ መንፈስ ቅዱስን «የክርስቶስ ልብ» በማለት ሰየመው። እርሱ የክርስቶስ ኅሊና ከሆነ እንዴት አይመለከተውም? ጎሊና ፊትን ከመመልከት ይበልጣልና፤ ልብን መመርመር የውጭን ከመመልከት ይበልጣልና፤ ጻግመኛ ቅዱስ ጳውሎስ «መንፈስ ቅዱስ ያደረገበት ሰው ግን ሹሉን ይመረምራል። እርሱን ግን የሚመራ መረው የለም፤ እኛ ግን የተሸገገውን የሚገልጥና የተደበቀውን የሚመረምር የእግዚአብሔር ልብ አለን» አለ። ሰነፋ ሆይ፣ ወልድም አብን እንደ ሚመለከተው ዕውቅ /አስተውል/።

እናንተም ትደነቁ ስንደ ከዚህ የሚበልጥ ሥራ ያሳየዋል። ስለ መንፈስ ቅዱስ አስቀድመን ነግረናችኋል። እናንተ ዝንጉሞች ከእንግዲህ «ወልድ ከአብ ያንሳል፤ አይመለከተውም» አትባሉ። «መንፈስ ቅዱስም ከወልድ ያንሳል፤ አይመለከተውም» አትባሉ።

እኛ ግን አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ አንድ ባሕርይ፣ አንድ መንግሥት፣ አንድ ምልክት፣ አንድ መለከት፣ አንድ ሐሳብ፣ አንድ ፈቃድና ሥርዓት እንደ ሆኑ እናምናለን። ፈቃዳቸው ሕግና ሥርዓታቸው ችሎታቸው አንድ ነው። እንደ አሕዛብ አማልክት በየሥርዓታቸው ሦስት አማልክት አይሏቸውም። በሦስትነት ያለ አንድ አምላክ ይሏቸዋል እንጂ እንደ አብርሃም ይሰሙት ያዕቆብ አንዱ ከአንዱ ቀድሞ እንደ ነበረ፣ አንዱ አንዱን ሁለተኛው ሦስተኛውን አይከተለውም። የዐይን ቅንድ ቦች አገላለጥና የመብረቅ ብልጭታ ያህል አብ ከወልድ፣ ወልድ ከመንፈስ ቅዱስ የቀደመ ህልውና የለውም። እናታችሁ ቅድስት ቤተ ክርስቲያን እንደዚህ

ትታመናለች። «አቤቱ በድንኳን ውስጥ ማን ያድራል? በተቀደሰ ውም ተራራ ማን ይኖራል?» ተብሎ እንደ ተጻፈ በሙሽራዋ ተደስታ በወልድ ክንድ ላይ ታርፋለች። «ግራው ከራሴ በታች ናት፤ ቀኙም ታቅፈኛለች» ተብሎ እንደ ተጻፈ፤ «ቅዱስ መንፈስ በጽድቅ ምድር ይመራኛል» ተብሎ እንደ ተጻፈ በመንፈስ ቅዱስ ብርሃን መብራትነት ወደ ገነት ድንኳኖች ትመራለች። ከዚህ በኋላ በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስም መጠመቅ ፈልጋ ወደ ዮርዳኖስ ወንዝ ትጓዛለች። ወደ ዮርዳኖስ ወንዝ ወርዳ መጀመሪያ ከዮር ዳኖስ ወንዝ ከወጣች በኋላ የክርስቶስ ባሪያ ትባል ዘንድ የቅብዐ በላሳን ማሳተም ትቀበላለች። ቅብዐ በላሳን የሃይማኖት ኃይል ነው። ሐዋርያት በዲድስቅልያ ትምህርት እንደ ተናገሩ ት በጥምቀት መወለድ ግን /ክርስቶስ/ ከድ ግል የተወለደውን ልደት ይመሰላል። ክርስቶስ ከድንግል ማርያም እንደ ተወለደ ከእርሷ ከተወለደ በኋላ ማሳተም ድንግልና ሳይፈታ በድን ግልና ማሳተም ተገኘ። እንደዚሁም ከጥምቀት ሆድ ወጥተን የምንወለደው ይህ ልደት ከጥምቀት ሆድ ከውኃ ወጥተን በመጠመቂያ ውስጥ የመግቢ ያና የመውጫ ፍለጋው አይገኝም። በመዝሙር «መንገድህ በባሕር ውስጥ ነው፤ ፍለጋም በውኃ ውስጥ ብዙ ነው፤ ፍለጋም አይታወቅም» ተብሎ እንደ ተነገረ ።

እንግዲህ ወደ ተውነው ወደ ቅድስት ቤተ ክርስቲያን ነገር እንመለስ። ከዚህ በኋላ ከቅዱስ ጳውሎስ ቃል፡- «በሰላም ወንጌልም በመዘጋጀት እግ ሮቻችሁ ተጫምተው» የሚለውን ስምታ አካሄዱን አምምራ ወደ ቤተ እግዚአብሔር ትወጣለች። ዳግመኛ ቅዱስ ጳውሎስ «በራሳችሁ፤ በእጃችሁም የመንፈስ ቅዱስ ስን ሰይፍ ያዙ» ብሎ እንደ ተናገረ በራሷ ላይ የዕንቁ ጌራ ትደፋለች። ይኸውም የሃይማኖት አክሊ ል ነው። በእጃቸው የክብር ቀለበት ታጠልቃለች። ይኸውም የድንገት ምልክት፤ የጸጋ ማሳተብ ነው። ከዚህ በኋላ አብርሃም ወደ ሚቀመጥበት ይስሐቅም በተሠዋው በግ ወደ ተቤገበት ወደ ስርግ ቤት ወጸድ ትገባለች። አባታችን ያዕቆብ፡- «የወርቅ መሰላል ከምድር እስከ ሰማይ ተተክላ የእግዚአብሔር መላእክት ሲወጡባት ሲወርዱባት ወደ ተመለከተበት፤ ሙሴ ስለ እስራኤል ልጆች ዘለፉ ምስክር ይሆኑ ዘንድ የትእዛዝና የሕግ ጽላትን ወደ ተሸከ መበት ቦታ፤ መልክ ጸዲቅ ንብስትና ወይን ለቤተ ክርስቲያን ምሥጢር ሥርዓት ወዳ ወጣበት ቦታ፤ ዳዊት በእግዚአብሔር የቃል ኪዳን ታቦት ፊት፡- «አቤቱ ወደ ዕረፍትህ ተነሥ፤ አንተና የመቅደስህ ታቦት» እያለ ወደ ሚዘምርበት ቦታ፤ አሳፍ ወደ ሚቃ ኝበት፤ የቆሬ ልጆች በመሰንቆ ወደ ሚያመሰግኑበት ቦታ፤ ነቢዩ ኢሳይያስ ለወዳጁ ምስጋና እያለ ወደ

ሚዘምርበት ቦታ፤ ኢርምያስ ደጋ ስንጥቆ ወደ ውስጫ የአዳራሽ ድንኳን መሥሪያ ዕቃ አስቀምጦ የደጋዩን ስባሪ አተማት። እንደ ብረት መሸፈኛ ሆነችው፤ መከፈቻዋም ለዐሐይ ሰጠ፤ ኤልያስ የእግዚአብሔር መልአክ የሰጠውን የተዘጋጀ እንጀራ በልቶ በዚያም ምግብ ኃይል አርባ ቀንና አርባ ሌሊት ወደ ተጓዘበት ቦታ፤ ዕገራ ሱቱኤል ከዐራኤል እጅ የምስጋና ጽዋን ጠጣ። የትእዛዝና የሕግ መጻሕፍትን የምታ ስተውለው ልቡናው በደረቱ ውስጥ ከብድ አርባ ቀንና አርባ ሌሊት አፋ ሳይዘጋ ወደ ተቀመጠበት፤ ዘካርያስ ነጫዎና ዝንጉርጌራን ፈረሶችን ወደ ተመለከተበት፤ ሕዝቅኤል የእሳት ሠረ ገላ ወደ ተመለከተበት፤ ዳንኤል በዘመናት የሸመገል ሽማግሌ ከሰው ልጅ ጋር በላዩ ላይ ተቀምጦ መንበርኝን ወደ ተመለከተበት፤ እንባቆም በሁለት እንስሳት መካከል እግዚአብሔርን ወደ ተመለከተበት፤ ሁሉም ነቢያት በትንቢት አርጋኛን ስብከት ወደ ሚያ ሰሙበት፤ የገሊላ ሕገናት አጥንትን በሚያለመልም፤ ልቡናን ሰውሮ ገሊናን በሚመስጥ በቃለ ማሳሌት ወደ ሚያመሰግኑበት፤ ቅዱስ ጳውሎስ የመን ግሥተ ሰማያት መከፈቻን ወደ ተቀበለበት፤ ቅዱስ ጳውሎስ የቤተ ክርስቲያን ብርሃን ይሆን ዘንድ ወደ ተጠራበት፤ ዮሐንስ ምሥጢረ መለኮትን እየሰበከ እንደ ነበር ቃል ወደ ሚጮኸበት፤ ሁሉም ሐዋርያ በመንፈስ ቅዱስ መውረድ መከፈቻን ወደ ተቀበለበት ፤ ዮሐንስ ምሥጢረ መለኮትን እየሰበከ እንደ ነበር ቃል ወደ ሚጮኸበት፤ ሁሉም ሐዋርያ በመንፈስ ቅዱስ መውረድ የእሳት ፍሳሽ ወደ ጠጡበት፤ የመላእክት ማህበር የእግዚአብሔርን መሠዊያ ለማየት ወደ ሚጮኸበት፤ የሰማዕታት ማህበር የመከራቸውንና የድካማቸውን ዋጋ አክለል የተቀዳጁበት፤ የደናግልና የመነኮሳት ማህበር የድካማቸውን ዋጋ አክለል ይቀዳጁሉ። ከዚህ በኋላ በሙሽራዋ ደጃፍ ውስጥ ለምእመናን ምሳ ሙሽራው ይታረዳል። በመሠዊያው ቀንድ ውስጥ ደሙ ሲንጠባጠብ በተመለከተች ጊዜ አንጀቷ ታወከ። ጉልበቶቿ ራዱ። ሥጋውን በፍርሃት ትበላለች፤ ደሙንም በመንቀጥቀጥ ትጠጣለች። ...

እነሆ በቅድስት ሥላሴ መለኮት ላይ ስድብን የሚናገር የአርጌንስን ዘለፉ ፈጸምን። ፍጥረትን ሁሉ ለሚገዛ ለአብ ምስጋና ይገባል። ለመንግሥትና ለነገሥ ታት ጌታ ለወልድ ምስጋና ይገባል። ልብንና ከላሊትን ለሚመረምር ለመንፈስ ቅዱስ ምስጋና ይገባል። ለዘላለሙ አሚን።

ይቀጥላል።

ዘመነ መርዓዊ... /ከገጽ ፳ የዘረ/

ከሁብታም፤ እናትን ከልጅ፤ ሠራተኛን ከአሠራ፤ ገባልን ከሚስት አስተሳሰር አንዲትን ሀገር እንዲገነቡ የሚያስችል ኃይል ነው።

«ይስሐቅም ርብቃን ወደዳት፤ ሚስትም ሆነችው» የሚለው ኃይል ቃል ለተጋቢዎች ፍቅር ቀዳማዊ ጉዳይ መሆኑን የመለከተናል። ርብቃ ሚስት የሆነችው ከወደዳት በኋላ ነው። እርሷን የመወደዱን ዋጋ ከእርሷ አግኝቷል። ቢያንስ በእናቱ ሞት የተጸናናው በእርሷ ነው። ይህ እንግዲህ ርብቃን በመውደዱ ለመጀመሪያ ጊዜ ያገኘው የፍቅር ዋጋ ነው። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ በባልና ሚስት መካከል ሊኖር የሚገባውን ፍቅር ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያንን ከወደደበት ዓይነት ፍቅር ጋር ያነጻጽረዋል። «ባሎች ሆይ፤ ክርስቶስ ደግሞ ቤተ ክርስቲያንን እንደ ወደዳት ሚስቶቻችሁን ውደዱ።» ይላል። ኤፌ. 5፡26። ክርስቶስ ለቤተ ክርስቲያን ራሱን አሳልፎ ሰጥቷል። ለቤተ ክርስቲያን ሞቷል። ባል ለሚስቱ ይህን የመሰለ ፍቅር ሊያሳያት ይገባል። ሐዋርያው በመጨረሻ የባልንና የሚስትን የጋራ ሐላፊነትን ሲገልጽ «ከእናንተ ደግሞ እያንዳንዱ የዝነ ሚስቱን እንዲህ እንደ ራሱ አድርጎ ይውደዳት፤ ሚስትም ባልዋን ትፍራ /ታክብር/» ይላል። ኤፌ. 5፡33። ፍቅርን ለለገሠ የትዳር ጓደኛ አክብሮትንና ፍቅርን መቸር ከሚስት ይጠበቃል።

እንግዲህ ዘመነ መርዓዊንም ሆነ ከጸም ውጪ የሆኑትን ወራት ተንተርሰን ጋብቻን የምንመሠርት ወገኖች ከላይ ከተመለከትናቸው የትዳር ሰዎች ለትዳራቸው ሥምረት የተከተሉትን የሕይወት አቅጣጫ ከተከተሉት በትዳራችን ውጤታማ ልንሆን እንችላለን። እንደ ኢዮብ ሚስት በፈተና ወቅት ከሚመጣ ስንፍና ተጠብቀን እንደ ይስሐቅና ርብቃ ላይ የተመሠረተን የጋብቻ ሕይወት ለመኖር የሠራዊት አምላክ እግዚአብሔር ይርዳን። አሚን።

ተአምራ ማርያም

ታሪኩ * ምንጩ * ይዘቱ * ተአማኒነቱ

ቀደም ካለ ጊዜ ጀምሮ በተአምራ ማርያም የጸሎት መጽሐፍ ዙሪያ ሰፊ ያለ ትምህርት እንደገና ማታወቅ ስለሚችል አንባቢዎን በልዩ ልዩ መንገዶች ሲጠይቁን ቆይተዋል። እኛም ከዚህ እትም ጀምሮ በቤተ ክርስቲያናችን ሰፊ አገልግሎት ስላለው ስለዚህ መጽሐፍ ማስተማር እንጀምራለን። መልካም ንባብ።

በቤተ ክርስቲያናችን ከሚታወቁት ቅዱሳን መጻሕፍት አንዱ ተአምራ ማርያም ነው። ተአምራ ማርያም በቤተ ክርስቲያን የንባብና የጸሎት ሥርዓት ውስጥ ሁኔታ በታ ካላቸው መጻሕፍት /Liturgical Books/ መካከል አንዱ ሲሆን ከሰዓታት፣ ከቅዱስ በኋላና በልዩ ልዩ የገባኤ ጸሎቶች ጊዜ ይነበባል። በሌላ በኩል በቤተ ክርስቲያናችን ተአምራችን ብቻ በግዛተታቸው የተአምራ መጻሕፍት የሚባሉት ሁለት መጻሕፍት ብቻ ሲሆኑ እነርሱም ተአምራ ማርያምና ተአምራ ኢየሱስ ናቸው። የሌሎቹ ቅዱሳን ተአምራት በየገደባቸው ተካትቶ ወይም ለብቻ ቦታ ተሰጥቶት ይገኛል።

ተአምራ ማርያምን በተመለከተ ሊነግ የሚገባው ሌላው ነጥብ በብራና ከተጻፉት /በተለይ በማይክሮ ፊልም ከተቀረፁት/ የቤተ ክርስቲያን መጻሕፍት መካከል ከመዝሙር ዳዊት ቀጥሎ በብዛት ሁለተኛውን ቁጥር የያዘ መሆኑ ነው። ይህም በቤተ ክርስቲያን ጸሎት መጽሐፍ ያለውን ቦታ የመለከታል።

የተአምራ ማርያምን አስፈላጊነት /Authenticity/ እና ተአማኒነት /Validity/ ለመቀበልና ለመተንተን እንዲቻል «ተአምራ» የሚለውን ቃል ጽንሰ ሐሳብ መተንተንና ከቤተ ክርስቲያን ትምህርት አንጻር መመልከቱ የግድ ይላል። ስለሆነም ከሁሉ አስቀድመን ይህን እንመለከታለን።

ተአምራ ምንድን ነው?

ይህን ጥያቄ ለመመለስ የተለያዩ ሊቃውንት ሰፊ ያለ ትንታኔ ሰጥተዋል። ተአምራት በነገሮች አካላዊም ሆነ ገሊናዊ ሥርዓት የሚፈጠሩ ክስተቶች ወይም ሁነቶች ሲሆኑ እነርሱም ለሰው ድንገት የሚረዱ ሁኔታዎች ናቸው። እነዚህ ነገሮች በተለመደው የተፈጥሮ ሕግና ሥርዓት መሠረት ሊተነተኑ ወይም ሊነገሩ አይችሉም፤ ሁሉም የእግዚአብሔር ሥራዎች ናቸውና። /Encyclopedia of Catholic Devotions and Practices: 356/.

«ተአምራ የተፈጥሮን ሕግ ባለጠበቀ ሁኔታ ወይም ከተለመደው ነገር ውጭ የሚከሰት ሁኔታ ነው። ይህም የእግዚአብሔር ወይም የሌላ ከዚህ ዓለም ውጭ የሆነ ኃይል ውጤት ነው። ስለዚህም የመልእክቱ ምንጭ መለኮታዊ ኃይል ነው።» /Eerdmans: 722/ አለቃ ኪዳነ ወልድ ክፍሌም «ተአምራ» የሚለውን ቃል ሲገልጡ፡- «ድንቅ ምልክት፣ እንደ ነቢያት እንደ ሐዋርያት በእግዚአብሔር ኃይል በክርስቶስ ስም ካልኾነ በቀር ማንም ሰው ሊሠራው የማይችል ልዩ ድንቅ ጉድ ብርቅ የኾነ አምላካዊ ሥራ» ብለዋል። /መጽሐፈ ሰዊስው ወግስ ወመዘገብ ቃላት ሐዲስ፣ ገጽ፣ 428/።

ለም ውጭ የሆነ ኃይል ውጤት ነው። ስለዚህም የመልእክቱ ወይም የመልእክተኛው ምንጭ መለኮታዊ ኃይል ነው።» /Eerdmans: 722/ አለቃ ኪዳነ ወልድ ክፍሌም «ተአምራ» የሚለውን ቃል ሲገልጡ፡- «ድንቅ ምልክት፣ እንደ ነቢያት እንደ ሐዋርያት በእግዚአብሔር ኃይል በክርስቶስ ስም ካልኾነ በቀር ማንም ሰው ሊሠራው የማይችል ልዩ ድንቅ ጉድ ብርቅ የኾነ አምላካዊ ሥራ» ብለዋል። /መጽሐፈ ሰዊስው ወግስ ወመዘገብ ቃላት ሐዲስ፣ ገጽ፣ 428/።

አንድን ክስተት «ተአምራ ነው» የሚያሰኙት የሚከተሉት ሦስት መሠረታዊ ነጥቦች ናቸው። የመጀመሪያው የሚፈጠረው ክስተት ከተለመደው የተፈጥሮ ሕግና ሥርዓት ውጭ መሆኑ ሲሆን፤ ሁለተኛው ደግሞ ክስተቱ የሚፈጸመው ከመለኮት በሚሆን ኃይል መሆኑ ነው። ሦስተኛው ለሰው ልጅ ድንገት ሲባል የሚፈጸም መሆኑ ነው።

ይህን ጉዳይ በምሳሌ እንመልከተው። የኢርትራ ባሕር ከሁለት ተከፍሎ ሕዝብ እስራኤል በደረቅ መሬት ተሻግረዋል። ዘጸ.14፡30። የውኃው በበትር መከፈልና እንደ ግድግዳ መቆም ከተፈጥሮ የሰበት ሕግ ውጭ ነው። ይህንን ተአምራ የፈጸመው ሊቀ ነቢያት ሙሴ ቢሆንም ለሊቀ ነቢያት ሙሴ ይህንን ኃይልና ሥልጣን የሰጠው እግዚአብሔር ነው። ዘጸ.14፡15፤21። ይህ ተአምራ የተፈጸመውም እሥራኤልን ከፈርዖን ግዛት፣ ከግብፅ ባርነት ለማዳን ነው።

ሌላ ምሳሌ እናክል። በዮሐንስ ወንጌል 11፡1-44 አልጻዘር ከሞት መነሣቱ ተጽፏል። የሰው ከሞተ ከአራተኛ ቀን በኋላ መነሣት ከተፈጥሮ ሕግ ውጭ ነው። የተለመደው የተፈጥሮ ሂደት ከሞት በኋላ የሥጋ መፍረስ መበሰስ ነው። እንቱ ማርታም፡- «ጌታ ሆይ፣ ከሞተ አራት ቀን ሆኖታልና አሁን ይሸታል።» ዮሐ.11፡39 በማለት የተናገረችውም ለዚህ ነው። አልጻዘርን ከሞት ያስነሣው ምድራዊ ጥበብና ኃይል ሳይሆን መለኮታዊ ኃይል ነው። ይህም የተፈጸመው አይሁድ ይህን ተመልክተው እንዲድኑ ነው።

የተአምራ መገለጫዎች አንዳንድ ሊቃውንት «ተአምራ» የሚለውን ቃል ከመተንተን ይልቅ መገለጫዎቹን መመልከቱ የበለጠ ግልጽ ያደርገዋል ይላሉ። ከዚህ በመቀጠል የተዘረዘሩት ነጥቦችም ይህን ይመለከታሉ።

ሀ. መደጋገም፡- ይህ ሲባል «ተአምራ» በተፈለገበት ጊዜና ቦታ ደግሞ ደጋግሞ መታየቱ በአጋጣሚ የተገኘ ያለመሆኑንና መለኮታዊ መንገድ እንዳለው የመለከታል። ለምሳሌ በዘኁ.21፡4-9 ላይ እንደተገለጠው እስራኤል በእግዚአብሔር ላይ ባገረመረመረ ጊዜ እባቦች ነደፏቸው። በኋላም በሙሴ አማላጅነት የሚፈጠሩትን መንገድ ተነገራቸው። ይኸውም ሙሴ የናስ እባብ በዓላማ ላይ እንዲሰቅል ተነገረው። በዚያ ጊዜ ወደ ተሰቀለው የናስ እባብ የተመለከተው ሁሉ ዳነ። ዘኁ.21፡9። ይህ ተአምራ በሁሉም እስራኤላዊ ላይ በየተራ መፈጸሙ የአጋጣሚ አለመሆኑን ያመለክታል። ታቦተ ጽዮን በፍልሰጤማውያን ተማርካ ወደ ጋዛ በወረደች ጊዜ ዳንን ባለበት በቤተ ጣዖት አስቀመጧት። በነጋው ዳንን በእግዚአብሔር ታቦት ፊት ወድቆ ተገኘ። «ከሆናት ጣዖትም» ወደ ቦታው መለሱት። በሁለተኛው ቀን ማለዳ ደግሞ ዳንን በታቦቱ ፊት ወድቆ ተሰባብሮ ተገኘ። /1ሳሙ. 5፡1-5/። ይህ ሁኔታ በአጋጣሚ ሳይሆን የእግዚአብሔር ቅጣት መሆኑን እንዲያውቁ አደረጋቸው።

ለ/ ወደ ጥንት ማንነቱ መመለስ፡- ተአምራ ከተፈጸመ በኋላ ሁኔታዎች እንደ ቀድሞው የሚሆኑበት ጊዜ አለ። ይህም የዚያ ተአምራ መፈጸም በሌላ ምክንያት ሳይሆን ለዑል እግዚአብሔር ለጥሪ፣ ለምልክት፣ ለትብብር ያደረገው መሆኑን ለማመልከት ነው። ለምሳሌ፡- ንጉሥ ኢየርብሳም የእግዚአብሔርን ሰው በተቃወመ ጊዜ እጁ ደረቀች። በእግዚአብሔር ሰው ልመና ግን ወደ ጥንት ጠባይ ተመለሰች። /1ነገሥት.13፡1-7/። የሙሴ በትርም እባብ ከሆነች በኋላ ተመልሳ በትር ሆናለች። /ዘጸ. 4፡2-4/።

ሐ/ ቀድሞ የሚሰጥ ትእዛዝ ወይም ቃል፡- አንድ ተአምራ ከመፈጸሙ በፊት ለሕዝቡ ቀድሞ የሚሰጠው ትምህርት፣ ትእዛዝ ወይም ቃል የሚፈጸመው ተአምራ

ከእግዚአብሔር መሆኑን ይገልጻል። «አያሱም ሕዝቡን፡- ነገ እግዚአብሔር በመካከላችሁ ድንቅ ነገር ያደርጋልና ተቀደሱ አለ።» ይህ የመስፍን እስራኤል ኢያሱ ቃል በኋላ የዮርዳኖስ ወንዝ ያለ ግድብ ሲቆም ተአምሩን የሠራው እግዚአብሔር መሆኑን እንድናውቅ ነው።

መ/ ጸሎት፡- ከጸሎት በኋላ የሚፈጸመው ተአምር እግዚአብሔር ጸሎትን ሰምቶ ድንቅ ሥራውን መፈጸሙን ያመለክታል። የማራው ወንዝ ከመራራነት ወደ ባፋጭነት የተለወጠው የሙሴን ጸሎት እግዚአብሔር ስለ ሰማው ነው። /ዘጸ. 15÷22-26/። መስፍን ሰምሶን በሌሊት እያለ በተጠግ ጊዜ ወደ እግዚአብሔር ጸለየ፡- «እግዚአብሔርንም በሌሊት ያለውን አዘቅት ሰነጠቀ፤ ከእርሱም ውኃ ወጣ፤ እርሱም ጠጣ።» /መሳ. 15÷18-19/።

ሠ/ ተቃርኖ /ተጻፎ/ /Paradox/- ጠርጦ ለስ የተባለው የሰሜን አፍሪካ ሊቅ፡- «ወለፈንዲ በመሆኑ ፍጹም የሚታመን ነው። ... የማይቻል በመሆኑ እውነት ነው።» [«It is to be believed absolutely because it is absurd... It is certain because it is impossible»] /On the Body of Christ, p.75/ በግለት እንደ ተናገረው ሁለት የሚቃረኑ /የሚጻረሩ/ ነገሮች መከናወናቸው ጉዳዩ በአጋጣሚ ወይም የተፈጥሮአዊ ሂደቶች ውጤት አለመሆኑን ያመለክታል። ለምሳሌ፡- እስራኤል የዮርዳኖስን ወንዝ ሲሻገር፡-

«እንደ መከር ወራት ሁሉ ዮርዳኖስ እጅግ ጥልቅ ነበር» /ኢያሱ. 3÷14/። ይህም ግለት የዮርዳኖስ ቆሬ ሁሉ በውኃ ተሸፍኖ ነበር። በዚያው ሰዓት «ታቦት ተሸካሚዎቹ ወደ ዮርዳኖስ ሲደርሱ፣ ታቦቱንም የተሸከሙት የካህናቱ እግሮች በውኃው ዳር ሲጠልቁ ከላይ የሚወርደው ውኃ ቆመ።» /ኢያሱ. 3÷15/። እነዚህ ሁለቱ ነገሮች የሚቃረኑ ነገሮች ናቸው። ውኃው በጣም ጥልቷል፣ ተትረፍርፏል - ውኃው ቆመ።። ነቢዩ ሳሙኤል ዝናም ከማውረዱ በፊት «የሰንዶ መከር ዛሬ አይደለምን?» ብሎ ነበር። ይህም ወቅቱ ደረቅ የበጋ ወቅት መሆኑን ያሳያል። በኋላ ግን በነቢዩ ጸሎት «እግዚአብሔርም በዚያ ቀን ነጉድድና ዝናም ላከ።» /1ኛ. 12÷17-18/። የበጋ ወቅትና የዝናም መምጣት የሚቃረኑ ነገሮች ናቸው።

አብርሃም ልጁን ይስሐቅን ከእግዚአብሔር ሲያገኝም ይኼው ሁኔታ ተከስቷል። «ልጅ ትወልዳለህ» ሲባል « የመት ግመት ሰው በውኃ ልጅ ይወልዳል? ዘጠና ግመት የሆናትም ሃራ ትወልዳለች?» ብሎ ነበር። ከዚህ ሁኔታ በኋላ ግን ይስሐቅ እንደ ሚወልድ በርግ ተነገረው። /ዘፍ.17÷17-20/። ለዚህ ነው አንድ ሊቅ እግዚአብሔርን «የማይቻሉ ነገሮች አምላክ» ብሎ የጠራው።

ረ/ሊሆን የማይችልበትን መንገድ ማለፍ፡- አንዳንድ ጊዜ ነገሮች ሊሆኑ የማይችሉበት ሁኔታ ይበልጥ የተጠናከረና ተአምሩን ላለማመን አንዳችም ዕድል ወይም ምክንያት በማይሰጥ ሁኔታ ይፈጸማሉ። ለምሳሌ ኤልያስ የበአልን ነቢያት ሲያሳፍር በሚቃጠለው እንጨት ላይ አራት ጋን ውኃ እስጨምሯል። ይህ ደግሞ በሰው ሰውኛው አስተሳሰብ ያለመሆንን ዕድል ያሰፋዋል። በኋላም፡- «የእግዚአብሔርም እሳት ወደቀች፤ የሚቃጠለውን መሥዋዕተኝም፤ እንጨቱንም፤ ድንጋዩንም አፈሩንም በላች።» /1ኛ. 18÷36-38/።

ሰ/ በተፈቀደበት ቦታ ብቻ ተፈጻሚ መሆኑ፡- በሙሴ እጅ በግብግ ውያን ላይ ይፈጸሙ የነበሩ ተአምራት እስራኤልን ከግብግ ወያን የለዩ ነበሩ። «በዚያ የገንብ መንጋ እንዳይሆን ሕዝቡ የሚቀመጥበትን የጌራምን ምድር እሰደላሁ።» /ዘጸ.8÷22/ እንዳለ ይህም ተፈጥሯዊ ክስተት ሳይሆን ለትምህርት ወይም ለቅጣት የመጣ መሆኑ ይታወቅ ዘንድ ነው።

ሸ/ የአረማውያን ምስክርነት፡- ተአምራት ከሚገለጡባቸው መንገዶች አንዱ አረማውያን የሚሰጡት ምስክርነት ነው። ይኼም የዚያ ተአምር መገለጥ ዓላማ የሁሉ ጌታ፣ የሁሉ ንጉሥ፣ የሁሉ ፈጣሪ የሆነ የልዑል እግዚአብሔርን ድንቅ ሥራ መግለጥና ማሳመን በመሆኑ ነው። ለምሳሌ የፈርዖን ጠንቋዮች ሙሴ የሚያደርገውን ተአምር ማድረግ ባልቻሉ ጊዜ የሙሴን ተአምር «ይኼስ የእግዚአብሔር ጣት ነው» በግለት ምስክርነት ሰጥቶ ዋል። /ዘጸ.8÷12/። ሠለስቱ ደቂቅ ወደ ዕቶነ እሳት በተጣሉ ጊዜ፡- «እነሆ እኔ የተፈቱ በእሳትም መካከል የሚመላለሱ አራት ሰዎች አያለሁ። ምንም አላቆሰላቸውም፤ የአራተኛውም መልክ የአማልክትን ልጅ ይመስላል» በግለት የመሰከረው ንጉሡ ናቡከደነፆር ነበር። /ዳን.3÷25/። ነቢዩ ዳንኤል ከአፈ አናብስት በዳነ ጊዜ ንጉሡ ዳርዮስ፡- «በመንግሥቱ ሁሉ ያሉ ሰዎች በዳንኤል አምላክ ፊት እንዲፈሩና እንዲንቀጠቀጡ አዘገገላሁ። እርሱ ሕያው አምላክ ለዘላለም የሚኖር ነውና።» ብሎ መስከሯል። /ዳን. 6÷26-27/።

ቀ/ ከላይ የዘረዘርናቸው በየራሳቸው እንደ ሚገኙት ሁሉ በቅንጅት ወይም ሁሉም በአንድ ላይ ሊገኙም ይችላሉ። ለምሳሌ በዐሥራ አንዱ በግብፅ በተፈጸሙት ተአምራት ተከታታይነት /መደጋገም/፣ ጸሎት፣ ቀድሞ መንገር በአንድነት ይገኛሉ።

በሐዲስ ኪዳን ተአምር የሚለው ቃል /በግሪኩ ዳይናሚስ - ኃይል፣ ሥልጣን፣ ወይም ኢርጉን ሥራ/ ለጌታችንም ለቅዱሳን ሐዋርያትም ተሰጥቷል። በሐዲስ ኪዳን የተፈጸሙ ተአምራትን መተርጎማን በሦስት ክፍሎች አገልግሎት ላይ ተፈጥሮን መለወጥ ወይም በተፈጥሮ ላይ ሥልጣን ማሳየት ናቸው።

ፊውስ፡- ፊውስ የሚባለው የኢፕሮስ አማት መፈወስ (ማቴ.8÷14)፣ 12 ዓመት ደም የፈሰሰት ሴት መፈወስ (ማቴ.9÷20)፣ የሹሙን ልጅ ከሞት ማንሳት፣ /ዮሐ.4÷46/፣ የኢፕሮስና የዮሐንስ ሽባውን ማርታት (ዮሐ. 3÷1-10) የመሳሰሉት ናቸው።

አጋንንትን ማውጣት፡- በጌርጌሴኖም ከሰው ወጥተው ወደ እራያዎች እንደ ገቡት አጋንንት፣ (ማቴ.8÷28)፣ ዕውርና ዳዳ ከነበረው ሰው እንደ ወጣው ጋኔን፣ (ማቴ.12÷22) በምኩራብ ይኖር ከነበረው ሕሙም እንደ ወጣው ጋኔን፣ (ማር.1÷23) በፊልጵስቶስ ከተማ ከአንዲት አገልጋይ እንደ ወጣው ጋኔን (በሐዋ.16÷16) ያለው ነው።

ተፈጥሮን መለወጥ ወይም በተፈጥሮ ላይ ሥልጣን የሚባለው የግጥም የውኃው ወደ ወይን ጠጅ መለወጥ በዮሐ.2÷1-11፣ የጌታችን በባሕር ላይ መራመድ፣ የጌታችን ባሕርን ጸጥ ማሰኘት በማቴ.14÷25፣ በማቴ. 14÷13-21፣ ሁለቱን ዓሣና አምስቱን እንጀራ ማበርከት (ማቴ.17÷24)፣ ለግብር የሚከፈለውን ገንዘብ ከዓሣ ሆኖ ማስገበር በማቴ.17÷24፣ ጌታችን በሊሲን በረገማት ጊዜ ወዳያው መድረቅ በዮሐ.21÷5-8፣ ያ የሐዋርያት አስደናቂ ሁኔታ ሌሊቱን ሙሉ ደክመው ዓሣ ካጡበት የተባረሩበት ባሕር 153 ዓሣ ማግኘት፣ በማቴ.21÷18 /Eerdmans: 722/

ተአምራት በምን በምን ይፈጸማሉ ?

እግዚአብሔር ተአምራትን በልዩ ልዩ ነገሮች ይፈጸማል። ብዙ ጊዜም «ለገሊና ቀላል፣ ተራና ከሚፈጸመው ተአምር ጋር ባሕርያዊ ግንኙነት በሌላ ቸው ነገሮች ነው። ባሕርያዊ ግንኙነት ማለት ለምሳሌ መድኃኒት ሲሞጥ የመድኃኒቱ ቅመማ የበሽታውን አምጪ ተሐዋስያን እንዲገድል ተደርጎ እንደ ሚሠራው ተአምራቱ የሚፈጸምበት ነገር በዚህ መልክ የተዘጋጀ አይደለም ማለት ነው። በተአምራቱና በመፈጸሚያው ነገር መካከል ያለው ግንኙነት በመፈጸሚያው ነገር ላይ የእግዚአብሔር ኃይል፣ ጸጋና ፈቃድ መኖሩ ነው።

ሀ/ በቃል፡- ተአምራት በቃል ይፈጸማሉ። ለምሳሌ ወደ ቤቴል የተላከው ነቢይ፡- «እነሆ እግዚአብሔር የተናገረው ምልክት ይህ ነው። መሠዊያው ይሰነጠቃል፤ በላዩም ያለው አመድ ይፈላል» ብሎ በተናገረው

ቃል መሠዋዎው ተሰንጥቋል። አመዱም ፈሰሰ። 1ነገሥት 13፥1-6። ነቢዩ ኤልያስም ለሰራዊታዎ መበለት። «በም ድር ላይ እግዚአብሔር ዝናም እስከ ማሰጠት ቀን ድረስ ዱቄቱ ከማድጋ አይጨረስም። ዘይቱም ከማሰርው አይ ጉድልም» በማለት በተናገረው መሠ ረት። «በኤልያስ እጅ እንደ ተናገረው እንደ እግዚአብሔር ቃል ዱቄት ከማ ድጋው አልተጨረሰም፤ ዘይቱም ከማ ሰሮው አልጉድለም።» 1ነገሥት 17፥14 -16። በሐዋርያት ሥራም ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ በቃሉ ትእዛዝ አጋን ንትን አውጥቷል። /የሐዋ.16፥18/። ስል ማና በተባለው ከተማ ጠንቋዩን ኤል ማሰን። «የጌታ እጅ በአንተ ላይ ናት። ዕውርም ትሆናለህ ፥ እስከ ጊ ዜውም ዐሐይን አታይም» ባለው ቃል «ያን ጊዜ ጭጋና ጨለማ ወደቀበት ፥ በእጁም የሚረዳውን እየዞረ ፈለገ።» የሐዋ.13፥5-12።

ለ/ በልዩ ልዩ መሣሪያዎች፡ - «እግዚአብሔር ጥበቃችን እንዲ ያሳፍር የዓለምን ደካማ ነገር መረጠ» በ ማለት ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ እንዳ ስተማረ /1ቆሮ.1፥27/ የተአምራት መገ ለጫ መሣሪያዎች ምድራዊ ኃይል የሌላቸው ናቸው። በትረ ሙሴ /ዘጸ. 4፥20/፤ የዮርዳኖስ ውኃ ለምጻሙ ንዕማ ንን መፈወሱ 2ነገ.5፤ የኢያሪኮ ውኃ በማ ሰሮ ጨው መጣፈጡ 1ነገ. 3፤ የመጻገዕ በቤተ ሳይዳ ጠበል መዳን ዮሐ5፥1-17፤ የቅዱስ ጴጥሮስ ጥላ ድውያንን መፈወስ የሐዋ.5፥15፤ የቅዱስ ጳውሎስ ልብስ አጋ ንንትን ማስለቀቅ የሐዋ.19፥11 የሚጠ ቀሱ ናቸው።

ለ/ የቅዱሳን ሰውነት፡- «የሱነ ማዋቻ ልጅ በሞተ ጊዜ ኤልሳዕ ወደ ሠገነቱ ወጥቶ ገብቶ በሩን ከሁለቱ በኋላ ዘጋ። ወደ እግዚአብሔርም ጸለየ። መጥ ቶም በሕፃኑ ላይ ተኛ። አፉንም በአፉ፣ በዐይኑንም በዐይኑ፤ እጁንም በእጁ አድርጎ ተጋረመበት። የሕፃኑም ገላ ሞቀ።» በዚህ መልኩ ሰባት ጊዜ አድርጎ ሕፃኑን ከሞት አስነሥቶታል። 2ነገሥት 4፥32-37። ኤልሳዕ ከሞተ በኋላ ዕዕመ ሙት አስነሥቷል። 2ነገሥት 13፥20።

መ/ ያለ ምክንያት፡- እግዚአብሔር ለሕዝቡ መግለጥ የሚፈልገውን ድንቅ ሥራ ያለ ምንም መሣሪያ የሚገልጥበት ጊዜም አለ። ለምሳሌ፡- የጥፋት ውኃ፤ የሰደምና ገሞራ መቃጠል፤ የዮርዳኖስ የቅድስት ሥላሴ መገለጥ ማቴ.3፥1-17፤ በደብረ ታቦር የብርሃን መለኩቱ ለሐ ዋርያት መገለጥ / ማቴ.17፥1-5 / ወዘተ ይጠቀሳሉ።

ተአምራት ለምን ይፈጸማሉ? ሀ/ ለፈተና፡- እግዚአብሔር ለእርሱ ያለንን ፍቅርና በእርሱ ያለንን

የሃይማኖት ጽናት ለማወቅ ተአምራትን ያደርጋል። የማራ ውኃ በተአምራት በጣፈጠ ጊዜ፡- «በዚያም ሥርዓትንና ፍርድን አደረገላቸው፤ በዚያም ፈተኛቸው።» ይላል። ዘጸ.15፥25። መና ከሰማይ ከመውረዱ በፊትም «በሕጌ ይሄዱ ወይም አይሄዱ እንደ ሆነ እኔ እንድፈትኛቸው እነሆ ከሰ ማይ እንጀራን አዘንብላችኋለሁ።» ተብሏል። ዘጸ.16፥4።

ለ/እምነትን ለማጽናት፡- መስፍኑ ጊዴዎን ሕዝቡን ነጻ ለማውጣት ሲጠራ እግዚአብሔር ጥሪውንና ተል እኩውን በተአምራት እንዲያጸና ለት ጠይቋል። የጠሉና የጸምሩ ታሪክ የተፈጸመው በዚያ ምክንያት ነው። /1ሳሙ.6፥36 -40/። ንጉሥ ሕዝቅያስ እግዚአብሔር እንደ ሚፈውሰው ነቢዩ ኢሳይያስ ሲነግ ረው ምልክት ጠይቆ ነበር። በዚህም መሠረት ጥላውን በአካዝ የጥላ ስፍራ ሰዓት ላይ በወረደበት መንገድ ዐ ሥር ደረጃ ወደ ኋላ መለ ሰው። 2ነገ. 20፥8-11።

ሐ/ ለሽልማት/ለቅጣት ፡- የጻድቁ ሰው የሔኖክ ከነሕይወቱ መሰወር ተአምር ነው። ይህም ለመልካም ሕይወቱ ዋጋ የተሰጠው ነው። ዘፍ. 5፥23-24። ባልዋ የሞተ ባት ሴት ኤልሳዕን በተማሰችው ጊ ዜ ቤትዋን በዘይት የሞላበትን ተአምር የፈጸመው እግዚአብሔርን የምትፈራ ሴት በመሆን ንዋ የተደረ ገላት ቸርነት ነው። 2ነገ. 4፥4። የንጉሡ ሕዝቅያስ መፈወስ የጸሎቱ ምላሽ ነው 2ነገ. 20፥3፤ የሠለስቱ ደቂቅ ከዕቶን እሳት መጻን የእም ነታቸው ውጤት ነው። ዳን.3።

በሌላ በኩል ደግሞ አብዮድና ናዳብ ያልተገባቸውን የክህነት ሥራ በመሥራታቸው ከእግዚአብሔር ፊት እሳት ወጥቶ በላቸው። ዘሌ.10፥1-2፤ የዳታንና አቢርን ከነሕይወታቸው አፏን በከፈተች ምድር መዋጥ ያልተገባቸውን በማድረጋቸው ቅጣት ነው። ዘኁ. 16፥31-34። ንጉሡ የዝ ያን ያልተገባውን ዕጣን በማጠኑ በለ ምጽ ተመታ። 2ዜና.26፥16-23። የአሦር ንጉሥ በሰማርያ ያኖራቸው አሕዛብ እግዚአብሔርን አይፈሩትም ነበር።» ስለዚህም «አንሰሶችን ሰደደ ባቸው፥ ይገድሏቸውም ነበር።» 2ነገ. 17፥25።

መ/ የእግዚአብሔር ቸርነት መገ ለጫ፡- እግዚአብሔር ለሕዝቡ ያለውን ፍቅር፤ ቸርነትና መግባት ልዩ ልዩ ተአምራትን በመሥራት ይገልጻል። ለዚህም የሣራ መውለድ /ዘፍ.17/፤ የሐና መውለድ /1ሳሙ.1/፤ የኢያሪኮ መራራ ውኃ መጣፈጥ

/2ነገሥት. 2፥19/፤ የማኑሔና ሚስቱ ልጅ ማግኘት /መሳ.13፥5/፤ የኤልሳቤጥ መውለድ /ሉቃ.1/ እንደ አስረጅ ሊጠ ቀሱ ይችላሉ።

ሠ/ ለምስክርነት፡- በማያምኑ ዘንድ የእግዚአብሔር ክብር እንዲታወቅ ተአምራት ይደረጋል። ነቢዩ ኤልያስ ከበአል ነቢያት ጋር በተከራከረ ጊዜ፡- « አንተ በእስራኤል ላይ አምላክ እንደ ሆንክ፤ እኔም ባርያህ እንደ ሆንኩ ይህንም ሁሉ በቃልህ እንዳደረግኩ ዛሬ ይገለጥ» በማለት እንደ ተናገረው እግዚ አብሔር ከሃለነቱ /ሁሉን ቻይነቱ/ የቅዱሳኑም ክብር እንዲገለጥ ተአምራትን ያደርጋል። 1ነገሥት 18፥37። አሕ ዛብ እግዚአብሔርን እንዲፈሩ /ዘ ጸ.15፥14/፤ መስፍኑ እስራኤል ኢያሱ የዮርዳኖስን ወንዝ የመክፈሉን ምክንያት ሲገልጥ፡- «የእግዚአብሔር እጅ ጠንካራ እንደ ሆነች የምድር አሕዛብ ሁሉ እንዲ ያውቁ አምላካችሁንም እግዚአብሔርን ለዘላለሙ እንድትፈሩ ነው» ብሏል። /ኢ ያ.4፥24/። የሙሴ አማት ዮቶር እግዚ አብሔር በግብፅ ያደረገውን ተአምር በሰማ ጊዜ፡- «እግዚአብሔር ከአማልክት ሁሉ እንዲበልጥ አሁን ዐወቅሁ።» ብሏል /ዘጸ.18፥1/። ሰርያዊው ንዕማንም ከለም ጽ በተፈወሰ ጊዜ፡- «እነሆ ከእስራኤል ዘንድ በቀር በምድር ሁሉ አምላክ እንደሌለ ዐወቅሁ።» ብሏል። 2ነገሥት. 5፥15።

ረ/ የእግዚአብሔር ሰዎች ክብር እንዲ ገለጥ፡- እግዚአብሔር የልጆቹን ክብር በተአምራት ይገልጻል። አሮንና ማር ያም ሙሴን በተቃወሙት ጊዜ ማርያም በለምጽ ተመታች። ዘኁ.12፥10። ይህም የሙሴ ክብር እንዲገለጥ ነው። የኤልያስ መንፈስ በኤልሳዕ ላይ ማረፉ ይታወቅ ዘንድ የዮርዳኖስ ወንዝ በነቢዩ ኤልያስ መጉናጸፊያ ለነቢዩ ኤልሳዕ ተከፈለለት። 2ነገ. 4። እግዚአብሔር አሮንን በክህነት መምረጡን ይበልጥ የገለጠው ያለ አፈርና ያለ ውኃ የአሮንን በትር በማለ ምለምና በማፍራት ነው። ዘኁ. 17፥16 -20። በቅዱሳን ሐዋርያት እጅ ተአም ራት በመደረጋቸው ሕዝቡ እንርሱን ያከብሯቸው ነበር። የሐዋ.5፥12-13።

ተአምራትና ቅዱሳን እንዲሁም በተአምረ ማርያም መጽሐፍ ውስጥ ያሉ ታሪኮችንና ምንጮችን በተመለከተ በቀጣዩ እትም ላይ እንመለከታለን።

ይቆያን ወስብረት ለእግዚአብሔር

ዘራሪ ሰዓይ ጌታዎን /ደብረ ብርሃን/

አስቂኝ ማርያም

የሰዎች ሙሉ ክብ ጨረቃ ዛሬ ማምሻዎን አልወጣችም። ከዋክብት ዐይን በወጉ በማይታዩው ድቅድቅ ጨለማ አሻግረው የውብ ዐይናማ ዓይነት ጥቅሻ ይጠቅሱኛል።

ንፋሱም የዛሬ ችን ቅጠል እያንቻቻ ሲያረጋጋቸው "ምን መጣ?" ብዬ ልቤ እንደ ከበሮ ይደልቃል። የምረግጠውን በባትሪዬ ብርሃን እያየሁ፤ ከአስቂኝ ማርያም ቤተ ክርስቲያን ቅጽር ዙሪያ ከሚገኝ ካል ተዘጋው መቃብር ቤት ውስጥ ገባሁ። ግድግዳውን ተደግፎ ዐረፍ አልኩ። በባትሪው ብርሃን የግድግዳውን ዙሪያ ዐየሁ። ሸረራቶች በድራቸው ላይ ሲወጡና ሲወርዱ፤ ነፍሳት በግድግዳው ላይ በማን አለብኝነት ይንሸራሸራሉ። ከተደረመሰው ግድግዳ ወዲያ ሌላ ክፍል አለ። የባትሪዬን ብርሃን አጠፋሁ። ክፍሉ በድቅድቅ ጨለማ ተዋጠ።

ገሊናዬ ዕረፍት አግኝቶ ጌኔ አልተመቻቸም። ብርሃን አልባው ጨለማ ውስጥ ለመግለጽ የሚያስቸግሩት የተለያዩ ቅርፅና መልክ ያላቸው ፍጥረቶች ወደ እኔ በአስደንጋጭ መልክ ሲመጡ፤ የልቤ ትርታ ሲጨምር፤ ባትሪዬን ሳበራት ያገጠጡ ድንገያዎች ሆነው ሳያቸው "ተመስገን አምላክ" በማለት በራሴ እስቃለሁ። "እውነትም አስቂኝ፤ እመቤቴ ሆይ፤ ከክፉ ነገር ሁሉ ሰው ረሽ ደስ አሰኚኝ" እላለሁ። ምናልባት ለሚያየኝ አእምሮዬን ያጣሁ ሳልመስል አልቀርም።

ይህ የገና ጀንበር "ቀኑ አጭር፤ ሌቱ ረጅም" የሚባለው እውነትነት አለው። የሚያልፈው ሌሊት አለቅጥ ረዝምም እንደሁ እንጂ። አልነጋ አለኝ።

የ <አስቂኝ ማርያም> ቤተ ክርስቲያን ጉልላት መርገፎች ሲንቻቹ የሚፈጠረውን የሚመስጥ ድምፅ እያደመጣኩ ትዝታ እንደ ደራሽ ውኃ ይዞኝ አልም ሲል፤ የፋጨት ዓይነት ቃና ያለው ቀጭን የሳል ድምፅ በጆሮዬ መሰስ ብሎ ገባ።

ደጋግሞ አሳላት፤ ማንነቷን ለማወቅ ጓጓሁ።

"ማን ዐውቁህ?" ለራሴ ጥያቄ አቀረብኩ። መላልሶ ሲያዘጋኝ በአወጣሁት ድምፅ ሳትሰማኝ አትቀርም። መቼም ለራሴ እንድልጋት የሚያነሳሳኝ አንዳች

ነገር በውስጤ ሆኖአል። ረንብ በሽከረ ምሳሌ ይልባኛል። ደካምም ተጫጭኖኛል። ግን የሚያስረሳኝ ሆኖ ይዞኝ ጥርግ የሚል ሐሳቤ ነበር። አሁን ግን ሙሉ መንፈሴ የፋጨት ዓይነቱን የሳል ድምፅ ለማወቅ ባደረብኝ ጉጉት ምክንያት ደካሜ ሁሉ ጥሎኝ ጠፋ።

ባትሪዬን መሻረጥ አድርጌ በባትሪው ብርሃን እየተመራሁ ድምፅ ወደ ሰማሁበት አቅጣጫ አመራሁ። በተደረመሰው ግድግዳ ላይ አልፎ ሌላ ክፍል ገባሁ፤ በክፍሉ ውስጥ በተዘጋው ሌላ ክፍል ሳትሆን እንደማትቀር ገመትኩ። በባትሪዬ ብርሃን ጭላንጭላ ፈልጌ በማብራት ወደ ውስጥ መመልከት ጀመርኩ። ግድግዳውን ደገፍ ብላ ቁጭ ብላለች። ፊት ለፊት ገጽዋ ላይ አበራሁት። እንዳትደነግጥ እየሰጋሁ።

የቀይ ዳማ ነቶ፤ የደስ ደስ ከፊቷ ላይ ይነበባል። ለዩ ፈገግታዋ ልቤን ሰንጥቆ ገብቶ እኔንም ፈገግ አሰኘችኝ። ሆኖም ግን ዐይናማ የገኘኝ ይመስል ዐይኖቼን የጨፈኘች መሰለኝ።

"ከሚያስፈራት ነገር ለመሸሽ ይሆን?" አልኩ። እውነትም <አስቂኝ ማርያም> አልኩ ለራሴ። በሁኔታው ሁሉ ልገልጸው የማልችለው ደስታ በልቤ ውስጥ ይኖራል።

ይህን ሁሉ በሐሳቤ ካወጣሁና ካወረድሁ በኋላ ዐይኖቼ ባቶቹ ላይ ተወረረፍ። ጡቶቹ በደረቷ ላይ ወድቀዋል።

በፍን ገፋሁት። በውብ ፊቷ ላይ የሚታየው ብሩህ ፈገግታ ደበዘዘና ግንባሯ ተቋጠረ። የሰማኛው የበር መከፈት ድምፅ ርግጥ መሆኑን በማንኳኳት ገለጽኩላት።

"ማነው?" አለች። የፋጨት ዓይነት ቃና ያለው ድምፅ ልብ ይሰርቃል።

«እኔ ነኝ»

«እኔ ማን?»

«ከከተማ ነው የመጣሁት...»

«ከየት ከተማ?»

"ግሼ ራቤል ከሚባል ፊደል ሀገር ማርያም ከስም ወረዳ በገጠር መምህርነት እንደሠራ ተዘውራ ነው የመጣሁት። ለሀገሩ እንግዳ ስለሆንኩ በመንገድ ላይም ስለ መሸብኝ እባክዎ ዛሬን እንዲያሳድፉኝ ነው እማማ።"

ነገራን በጥሙና ስምታ ከጨረሰች በኋላ በስተ መጨረሻ "እማማ" ማለቴ ፈገግ አሰኛት። ከቅምጣ ተነሥታ እስከ በፍ ድረስ አወጣጡዋ ከታላቁ ቅዱስ መጽሐፍ ያነበብኩትን "ዐይነ ስውሮችም ያያሉ" የሚለውን ጥቅስ አስታወሰኝ።

ንግግራን በአንቱታ በመቀጠል ምሽቱን እንዴት እንዳሳለፍ ጠየኳት። አምላካቸውን አመስግነው ወደ ውስጥ እንድዘልቅ ሲጋብዙኝ ሳልግደረደር

ገባሁ።

ክፍሉ ነጭ ግር ተጉገገብታል። በጭድ ተደልድሎ ሰሊን ከተነጠፈችው አልጋ ብሔ ላይ ዐረፍ እንድል ነገሩኝ፤ ሆኖም ተስፈንጥራ መደብ ላይ ተቀመጥኩ። አጥብቀው እንድቀመጥ ጋበዙኝ። ግብግባቸውን ተቀበልኩ፤ ከብሪቱን በዳሰሳ ፈልገው ቁራጭ ሻማ ፈልገው ለኩ። ለጥቂት ጊዜ በመካከላችን ዝምታ ነገሠ።

"ደብሩ <አስቂኝ ማርያም> ነው፤ የሚባለው?"

"አዎ"

"አካባቢው እንዴት <አስቂኝ> ሊባል ቻለ?" የምሰላውን ዳቦ እያቀረቡልኝ ሳለ ጠየቅኳቸው። የደብሩ ዐቃቢት ሳይሆኑ እንደማይቀሩ ገመትኩ።

"በቆዳ የተለጉሙ አገልግሎት በትከሻቸው ያነገቱ ዘጠኝ መንገዶች ከፍተኛ ሀገር መንገድ ተገዘው፤ ለምሳ በተለምዶ <አስቂኝ> ከተባለው ቦታ ዐረፍ ይላሉ።..."

ነገራቸውን በማቋረጥ "ለመሆኑ አስቂኝ የሚባለው ስፍራ በትክክል የቱ ጋር ነው?" አልኩቸው።

"... ስትመጣ በሁለት ተረተራማ ሽንተረሮች ደብድቤ ላይም አይደል፤ የመጣኸው?"

"ተረተራ ማለት የቱ ጋር ነው?" አልኳቸው።

"... በሽንተረሮቹ ላይና ጥግ የኮሶ የዋንዛና ብሳና ወፍ ዘራሽ ቁጥቋጥ ጠዎች በዱር ጥድ መካከል ከበስተ ምሥራቅ አንድ ቀጭን መንገድ አልፈኸ የለም? ያ ነው" አለ። በማስከተልም "ቆይ ይህን ነገር ያነሳኸው ለምን ነበር?" ሲሉ ጠየቁኝ።

"አካባቢው ለምን <አስቂኝ> እንደ ተባለ ለማወቅ የጠየቁትን መነሻ በማድረግ ነው።"

"አዎ" አሉና ነገራቸውን ከአቆሙበት ይተርኩልኝ ገቡ።

"...ከስንቃቸው ለመመገብ አገልግሎታቸውን እየፈቱ እያለ ከመካከላቸው አንዱ ከሚሄድበት መንገድ ርቀት አንጻር ከእያንዳንዳቸው አንዳንድ ጭብጠ አሰባስቦ የተሰበሰበውን የጭብጠ ብዛትና የመንገደኞቹን ቁጥር ሲያነጻጽር አንድ ጭብጠ ጉዳይ ለበት። ግራ የመጋባት ስሜት ከዐይነው ጋር ላይ እየተነበበ አንድ ጭብጠውን ደግሞ መንገደኞቹን ቆጥሮ መላ ስላጣ ለመንገደኞቹ ክማቅረብ በፊት ግራ ያጋባውን ገለጸላቸው፤ በተመሳሳይ መልኩ ስምንቱ መንገደኞችም እንደ ጭብጠ ሰብሳቢው ግራ ገባቸውና መላ አጡ። በሁኔታው እየተገረሙ እያለ ከርቀት ተገዘው በዐረፍበት <አስቂኝ> ስፍራ የሚያልፈውን መንገደኛ ግራ ስለ ተጋቡበት

ሁኔታ ይነግሩታል።

"እርሱም፣ እናንተስ አስቂኞች ናችሁ፤ ጭብጦ ሰብሳቢው እኮ የራሱን ባለ ማዋጣቱ ነው» አላቸው። በማስከተልም ስለ ፈጣን አእምሮው ለአስቸጋሪ ጉዳይ ቸቸው መላ ስለ መታ አንድ ጭብጥ

ተመርቄ በተለያየ አካባቢ እንዳንተ አስተምራለሁ። ...

"... ይሁን እንጂ በልጅነቴ አመዛኙን ጊዜዬን በእግዚአብሔር ቤት ነው ያሳለፍሁት። ስለዚህ የደብሩን ዕቃ ቤት በማጠናከር የቤተ ክር

ያልቻለው ወላጆቹ ፍጹም ጤነኛ እንደሆን ያላደረጉልኝ ክብካቤ፣ ያልደረ ስኩበት ጠበል፣ ዐማኑኤል ሆስፒታል አልቀረም ወስደውኛል።

ይሁን እንጂ በዚህ መሐል ዐይኔን አጣሁ። ለኔ ያሰኛኝ ይልሙ።

በኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በሰንበት ት/ቤቶች ማ/መምሪያ ማኅበረ ቅዱሳን የተጠኑ ፥ የተተገበሩና በመተግበር ላይ የሚገኙ የልማት ፕሮጀክቶች አጭር ዳሰሳ /ካለፈው የቀጠለ/

ባለፈው እትማችን በከፋ ችግር ውስጥ የሚገኙ ገዳማት፣ አድባራትና አብነት ት/ቤቶች ይረዱ ዘንድ ማኅበረ ቅዱሳን ያጠናቸውን 24 የልማት ፕሮጀክቶች ከሚገኙበት ሁኔታ ጋር ማስተዋወቅ ጀምረናል። በዚህኛው እትም ደግሞ የቀሩትን እናቀርባለን። የዚህ ዝግጅታችን ዓላማ ምዕራባዊ ቅዱሳት መካናቱ የደረሰባቸውን ችግር ተገንዝበው ቤተ ክርስቲያን የጣለችባቸውን አደራ እንዲወጡ መሆኑን በድጋሚ እናስገነዝባለን። መልካም ንባብ!

ብር የሆነ የሽመናና የልብስ ስፈት ፕሮጀክቶች ተጠንተው የበጎ አድራጊዎችን ድጋፍ በመጠባበቅ ላይ ይገኛል። ወደ ምዕራብ ጉጃም ሀ/ሰብከት ስናመራ የምናገኘው የማየ ሐጽራ አቡነ ገብረ መንፈስ ቅዱስ አንድነት ገዳምን ነው። ገዳሙ በምዕራብ ጉጃም ሀ/ሰብከት ከባህር ዳር በስተ ምሥራቅ ከ 30 ኪ.ሜ ርቀት በኋላ በቱሪዝም መስህብነቱ በሚታወቀው በጠስ ዓባይ መግቢያ ላይ ይገኛል።

በምዕራብ ቅዱሳን በልበሊት አያ ሱስ ገዳም ያደረግነውን ቆይታ አጠናቀን ጉዞአችንን በሰሜን ምዕራብ አቅጣጫ ስናደርግ በጎንደር ሀ/ሰብከት በደባርቅ ወረዳ በአዳጋት ቀበሌ ገበሬ ማኅበር ከአራት ሰዓት የእግር መንገድ ጉዞ በኋላ በፕሮጀክቱ ጥናት ውስጥ የተካተተውን የዱር አንበሳ ኪዳን ምሕረት ገዳም እናገኛለን። ገዳሙ ከተመሠረተ ጥቂት ዓመታት ቢሆነውም ገደላማ በሆነ የመሬት አቀማመጥ ውስጥ ጥቅጥቅ ያለው የተፈጥሮ ደንገ የገዳሙ መነኮሳት አደኗር እና ሥርዓት ጥንታውያት ገዳማት ያላቸውን ገጽታ እንዲይዝ አድርጎታል።

ቅዱስ ራጉኤል ቤተ ክርስቲያን ሰንበት ትምህርት ቤት የጎልማሶች ክፍል በተገኘ የ20 ሺ ብር ድጋፍ ሥራውን ለመጀመር በእንቅስቃሴ ላይ የሚገኝ ሲሆን የንብ ርባታው ፕሮጀክት የበጎ አድራጊዎችን ድጋፍ በመጠበቅ ላይ ይገኛል።

በዚህ በሰሜን ምዕራብ አቅጣጫ እንዳለን ወደ አዊ ሀ/ሰብከት ስናመራ የቅድስት ወለተ ጴጥሮስ አንድነት ገዳምን እናገኛለን። የቅድስት ወለተ ጴጥሮስ ገዳም በአዊ ዞን ሀ/ሰብከት ከዳንግላ ወረዳ ከአራት ሰዓት የእግር ጉዞ በኋላ ልዩ ስሙ ተምሃ በተባለ ሥፍራ ይገኛል። 400 ዓመት ገደማ እንደ ሆነው የሚነገርለት ይህ ገዳም እጅግ ማራከና ውብ በሆኑ ተራራዎችና ሽንተረሮች በተከበበ ቦታ ላይ ይገኛል።

በዳግማዊ ምኒልክ ዘመን መንግሥት በሀገራችን ተከስቶ በነበረው «የጎዳር በሽታ» በገዳሙ የነበሩ ወደ 30 የሚጠጉ መነኮሳት በሙሉ በማረፋቸውና ከገዳሙ 30 ኪ.ሎ ሜትር ርቀት ላይ ከሚገኘው ይባብ ከሚባለው ሥፍራ በተነሣው ሰደድ እሳት ቤተ ክርስቲያን ሙሉ ለሙሉ በመቃጠል ለብዙ ጊዜ ጠፍ ሆኖ ቆይቷል።

በሀገረ ስብከቱ ሊቀ ጳጳስ በብፁዕ አቡነ በርናባስ እና በሌሎች በጎ አድራጊ ምዕራባዊ ጥረት ቅዱስ ቤተ 16 ቀን 1990 ዓ.ም ተከብሯል። ገዳሙ ዙሪያውን በዓባይ ወንዝ የተከበበ በመሆኑም «ማየ ሐጽራ አቡነ ገብረ መንፈስ ቅዱስ የአንድነት ገዳም» የሚል ስያሜ ተሰጥቶታል። በአሁኑ ሰዓት በገዳሙ 14 መነኮሳት የሚገኙ ሲሆን እነዚህ መነኮሳት ያለውን የተፈጥሮ ሀብት ተጠቅመው በኑሮ ራሳቸውን እንዲችሉና ገዳሙንም ወደ ፊት የብዙ መነኮሳት መኖሪያና መንፈሳዊ ትምህርት ቤት ለማድረግ የሚያስችሉ የገቢ ማስገኛ ፕሮጀክቶች ተነድፈዋል። ፕሮጀክቶቹም ግምታቸው 14,156 ብር የሆነ የንብ ርባታ፣ 60,156 የሆነ የዶሮ ርባታና የአትክልት ልማት አማራጭ ፕሮጀክቶች ሲሆኑ ለተግባራዊነታቸው የበጎ አድራጊዎችን ድጋፍ በመጠባበቅ ላይ እንገኛለን።

ገዳሙ ካለው መሬት ውስጥ ለእርሻ የሚውለው አነስተኛ መጠን ያለው መሬት ብቻ ነው። በየዓመቱም ያለ ማቋረጥ ስለሚታረስ የሚገኘው ምርት አጥጋቢ አይደለም። ከዚህ የተነሣ መነኮሳቱ ከሰኔ ወር በኋላ ምርት እስከ ሚያገኙ ድረስ በየአርሶ አደሩ ቤት በመዘዋወር ይለምናሉ። የገዳሙ እካባቢ ዙሪያውን በረጃጅም ተራራዎች የተከበበ ሆኖ ጥቅጥቅ ባለ ደን ውስጥ የተዋጠ በመሆኑ የፀሐይ ሙቀት ፈጽሞ አያገኘውም። በዚህ የተነሣም ገዳሙ ከባድ ቅዝቃዜ አለው። ገዳማው ያኑ ይህንን ጠንካራ ብርድ ለመቋቋም የሚያስችላቸው መኖሪያ ቤቶችና በቂ የቀንም ሆነ የሌሊት ልብሶች ስለሌላቸው ዘወትር እንደ ተቸገሩ ይኖራሉ።

የቅድስት ወለተ ጴጥሮስ ገዳም ቤተ ክርስቲያን በ1996 ዓ.ም በአካባቢ ውስጥ በተነሣ ሰደድ እሳት ሙሉ ለሙሉ ሲቃጠል፣ በውስጡ የነበሩና ሊተኩ የማይችሉ ቅርሶች አብረው ወድመዋል። በአሁኑ ሰዓት ከበጎ አድራጊዎች በተገኘው ድጋፍ ግንባታው እንደ ገና እየተካሄደ ይገኛል። በአሁኑ ወቅት በገዳሙ ውስጥ ወደ 70 የሚጠጉ መነኮሳትና መነኮሳዊያት ይኖራሉ። በገዳሙ እስከ 1988 ዓ.ም ድረስ በሁለት የአብነት መምህራን አማካይነት ለሁለት መቶ ተማሪዎች የአብነት ትምህርት ይሰጥ የነበረ ሲሆን፣ በአሁኑ ወቅት ግን ለመምህራን የሚደረግ ድጋፍ ባለመኖሩ ትምህርቱ ሙሉ በሙሉ ተቋርጧል። ተማሪዎቹም ወደ ሌሎች አጎራባች ገዳማት መምህራን ተበትነዋል። ገዳሙ ያለበትን ችግሮች ለማቃለል እና ራሱን በልማት እንዲችል ለማድረግ ግምቱ 17,105 ብር የሆነ የንብ ርባታና ግምቱ 34,623

ይህንን መሠረታዊ የሆነ ችግር በዘላቂነት በማስወገድ ገዳሙ ራሱን እንዲችል ለማድረግ ግምቱ 25,000 ብር የሆነ የአነስተኛ መስኖ እና የአትክልት ልማት ፕሮጀክት፣ እንዲሁም ግምቱ 20,850 ብር የሆነ ዘመናዊ የንብ ርባታና የመስኖ ፕሮጀክት ተቀርጾልታል። ከአዲስ አበባ ደብረ ኃይል

ጉዞአችን በርካታ ቅዱሳት መካናት ወደ ሚገኙበት ምሥራቅ ጉጃም ሀ/ሰብከት ስናደርግ ደግሞ ከተጠኑት ጥንታውያትና ታሪካውያት ገዳማት ውስጥ የዲማ ቅዱስ ጊዮርጊስ ገዳምን እናገኛለን። የዲማ ቅዱስ ጊዮርጊስ ገዳም በ1297 ዓ.ም. በዐፄ ዓምደ ጽዮን ዘመን መንግሥት እንደ ተመሠረተ እና ከአንድ ሺህ በላይ መነኮሳት ይኖሩበት እንደ ነበረ ታሪክ ያስረዳል። ለዘመናት በርካታ ሊቃውንትን ሲያፈራ የኖረው

የገዳሙ የአብነት ት/ቤት የቆየ ጥንካሬውንና ከብሩን እንደ ያዘ ባይገኝም ዛሬም የቅኔ፣ የዜማ፣ የሐዲሳት መጻሕፍት ትርጓሜ እየተሰጠበት ይገኛል። በተለይም የሐዲስ ኪዳን ትርጓሜው ት/ቤት ብዙ ሊቃውንትን በማፍራት ከፍተኛ አስተዋፅዖ በማጠናከር ላይ ይገኛል።

ጥንታዊው የዲማ ቅዱስ ጊዮርጊስ ገዳም ብዛት ያላቸው ጥንታዊ እና ታሪካዊ ቅርሶች ባለቤት ነው። ይሁን እንጂ ቅርሶቹ በአግባቡ ባለመያዛቸው ለብልሽትና ለዘረፋ በተጋለጠ ሁኔታ ላይ ይገኛሉ። ይህን ችግር ለመቅረፍ ግምቱ 768,000 ብር የሆነ ቤተ መከከርና፣ መነኮሳቱን በምግብ ራሳቸውን ለማስቻል ግምቱ 25,000 ሺ ብር የሆነ የንብር ርባታና ግምቱ 52,000 ብር የሆነ የእርሻ ልማት ፕሮጀክቶች ተጠንቀቀዋል። የእርሻ ልማት ፕሮጀክቱ በገዳሙ መነኮሳት መተግበር የጀመረ ሲሆን የንብር ርባታው በከፊል ከግል በነ አድራጊ በተገኘ የ15,000 ሺህ ብር ርባታ በመካሄድ ላይ ይገኛል። የቤተ መከከሩ ፕሮጀክት ግን ሙሉ በሙሉ የበነ አድራጊዎችን ድጋፍ በመጠባበቅ ላይ ይገኛል።

በሀገራችን መስዋዕተ አሪት ይሠባቸው ከነበሩት ጥቂት ጥንታዊው ያት ቅዱሳት መካከት ውስጥ የርዕሰ ርዕሳን መርጦ ለማርያም ገዳም አንጻሩ ናት። በምስራቅ ሳጃም ሀገረ ስብከት የሙትገኘው የመርጦ ለማርያም ገዳም አሁን ባለቸበት ቦታ ላይ አብርሃ ወአ ጽብሐ በ330 ዓ.ም. ያሠሩት የእመቤታችን ቤተ መቅደስ እስከ 852 ዓ.ም ድረስ ሲያገለግል ቆይቶ በየዲት ጉዲት የጥፋት ዘመን መቃጠሉ ይነገራል። ይህ በ852 ዓ.ም. የፈረሰው ቤተ ክርስቲያን ቅርብ እስከ አሁን በቦታው ላይ ይገኛል። በገዳሙ ውስጥ ጥንታዊ ያትና ታሪካዊ ያት የሆኑ ከነገሥታቱ የተበረከቱ አልባሳት፣ የግራኝ አሕመድ ካባ እና ብዛት ያላቸው የብራና መጻሕፍት ይገኛሉ። ከዚህ በተጨማሪ ተተኪ ሊቃውንትን በማፍራት የሚታወቀው የአራቱ ጉባኤ ያት ትምህርት ቤት ከአንድ መቶ ኅምሳ በላይ የሚሆኑ የአብነት ተማሪዎችን በማስተማር ላይ ይገኛል።

ቀደም ሲል ገዳሙ ይተዳደርበት የነበረው መሬት በመወረሱ ምክንያት የገዳሙ መነኮሳት በቂ መተዳደሪያ እንዲያጡ ሆነዋል። የገዳሙን መነኮሳት መሠረታዊ ፍላጎት ለማሟላት እና ጥንታዊ ቅርሶች በአግባቡ እንዲያዙ ለማድረግ ግምታቸው 88ሺ 97 ብር የሆነ የእርሻ ልማት፣ የቅርሳ ቅርስ መደርደሪያ፣ የአትክልት ልማት እና የንብር ርባታ ፕሮጀክቶች ተጠንቀቀዋል።

ቸዋል። በአሁኑ ሰዓት የእርሻ ልማት ፕሮጀክቱን የገዳሙ መነኮሳት በከፊል በመተግበር ላይ የሚገኙ ሲሆኑ የአትክልት ልማት ፕሮጀክቱ ከሸራተን ሐዲስ ፈለገ አብርሃም ሠራተኛ ጉባኤ በተገኘ የ7,000 ብር ድጋፍ ተተግብሯል።

ከዚህም በተጨማሪ የቅርስ መደርደሪያው በበነ አድራጊዎች ዕርዳታ ተሠርቶ ንዋያ ትድሳቱ በአግባቡ ለመቀመጥ ችሏል። በምስራቅ ሳጃም ሀ/ስብከት ያደረገውን ቆይታ አጠናቀን ወደ ደቡብ የሀገራችን ክፍል ስንጓዝ በጅም እና በከፋ ሽካቤ ሲንገኝ ዞን ሀ/ስብከት የተጠነቅቅ የጅም መረዋ እና የአንድራቻ መድኃኔዓለም ቤተ ክርስቲያንን እንመለከታለን።

የጅም ሀ/ስብከት ከአዲስ አበባ 318 ኪ.ሜ ርቀት ላይ ይገኛል። በሀገረ ስብከቱ የሚገኙት ብዙዎቹ አብያተ ክርስቲያናት በካህናት እና በንዋሃ ቅድሳት እጥረት ምክንያት አገልግሎት የማይሰጥባቸው ሆነዋል። መረዋ በሚገኘው የሀገረ ስብከቱ የእርሻ መሬት ላይ አንድ ገዳም እና መንፈሳዊ ት/ቤት በመመሥረት፣ ከየወረዳው የሚውጣጡ የአካባቢውን ልጆች ለማስተማር ይቻላል። ዘንድ ግምቱ 55,825 ብር የሆነ የእርሻ ልማት ፕሮጀክቶች እና የፕሮጀክቶች ውስጥም ተጠንቀቀዋል። የእርሻ ልማቱ በሀ/ስብከቱ በከፊል በመተግበር ላይ ይገኛል። የአብነት ት/ቤት ተማሪዎች መኖሪያ ግንባታ ፕሮጀክት የበነ አድራጊዎችን ርዳታ በመጠባበቅ ላይ ይገኛል። በቦታው ለሚገኙ የአብነት መምህርም ከ1995 ዓ.ም ጀምሮ በወር ብር 300.00 ከበነ አድራጊዎች በተገኘ የገንዘብ ድጋፍ እየተደሰጠ ይገኛል።

በደቡብ የሀገራችን ክፍል ያደረገውን ቆይታ አጠናቀን ዳግም ቅኝታችን ወደ ሰሜን ምስራቅ የሀገራችን ክፍል ስናደርግ በቅድሚያ በደቡብ ወሎ ሀ/ስብከት የሚገኘውን የአባ ጊዮርጊስ ዘጋሥጫ ገዳም እናገኛለን። የአባ ጊዮርጊስ ዘጋሥጫ ገዳም በደቡብ ወሎ ዞን፣ በከለላ ወረዳ በፕራጌፕፐር ቀበሌ ገበሬ ማኅበር ዘጠና ኪ.ሜትር ቁመት ካለው አሰርጥ መንገድ አናት ላይ ይገኛል።

ገዳሙ በዐፄ ደብረአቅ ዘመነ መንግሥት በአባ ጊዮርጊስ የተመሠረተ ሲሆን በወቅቱም ወደ 300 የሚጠጉ መነኮሳት እንደ ነበሩት ይነገራል። ገዳሙም ታላቅ የቤተ ክርስቲያን የሥነ ጽሑፍ ሀብቱ የሽኩቱ እንደ መጽሐፊ ምስጢር፣ አርጋኖን፣ ሰዓታትና የመሳሰሉት መጻሕፍት ኢትዮጵያዊ ቁርሶስ በተባለው አባ ጊዮርጊስ ዘጋሥጫ የተጻፉት በዚህ ቦታ ነው።

ገዳሙ ይተዳደርበት የነበረው እጅግ ሰፊ የመሬት ይዘታ በመሬት ላራሹ ዐ

ዋጅ ተወርሷል። በዚህም የተነሳ የገዳሙ መነኮሳት ካጋጠማቸው የቀለብ ችግር ፣ የውኃ ጥምና እርዛት የተነሣ በቅርብ ጊዜ እንኳን ገዳሙን ሦስት መነኮሳት እስኪቀሩት ድረስ ለመፈታት አድርጎታል። በሀ/ስብከቱ ሊቀ ጳጳስ በአቡነ አትናቱ ምስ ጥረት በአሁኑ ወቅት በገዳሙ እንደ ገና በመሰባሰብ 19 ወንድ መነኮሳትና 11 ሴት መነኮሳት ይገኛሉ።

ይህ ታሪካዊ ገዳም ያለበትን ችግር ለመቅረፍ በደሴ ከተማ ላይ የዐደ ሕፃናት ፕሮጀክት እንዲሁም ግምቱ 61 ሺ የሆነ የመጠጥ ውኃ አገልግሎት ፕሮጀክት ተጠንቅቷል። ለተግባራዊነቱም የበነ አድራጊዎችን ድጋፍ በመጠባበቅ ላይ ይገኛል። ችግሩን በጊዜያዊነት ለመቅረፍ ከ1995 ዓ.ም ከደብረ ኃይል ቅዱስ ራጉኤል ሰንበት ት/ቤት የነልማሶች ክፍል በየዓመቱ በሚገኝ የ3000.00 ድጋፍ የዓመት ቀለብ ድጋፍ እየተደረገላቸው ይገኛል።

ወደ ሰሜን ወሎ ሀገረ ስብከት ስናመራ ሌላው በጥናቱ የተካተተውን ጥቅጥ ባለ ገደላማ ደን የተከበበውን የደብረ ዘመጸ ቅድስት ማርያም አቡነ በርተሎሜዎስ የአንድነት ገዳምን እና ገኛለን። ገዳሙ በሰሜን ወሎ ሀገረ ስብከት በቆየ ወረዳ በጀመሩ ቀበሌ ገበሬ ማኅበር ውስጥ ይገኛል። በአሁኑ ሰዓት በገዳሙ 35 ወንድና 21 ሴት መነኮሳት ያሉ ሲሆን እነዚህ መነኮሳት የገዳሙ ብቸኛ መተዳደሪያ የሆነውን ከ2-2.5 ሄክታር የሚሆን መሬት በማረስ የሚተዳደሩ ቢሆንም የሚያገኙት ምርት ስድስት ወር እንኳን የሞላ ጊዜ ስለማይመጣቸው ቀሪውን ጊዜ በልመና ካልተገኘም በችግር እና በረኅብ ያሳልፏታል። የመነኮሳቱን ዘርፈ ብዙ ችግር ለማቃለል ቦታው ለግብርና ሥራ አመቺ ባለመሆኑ ግምቱ 62,500/ ስድሳ ሁለት ሺ አምስት መቶ/ የሆነ የሚከራይ ሱቅ ግንባታ እና 200,000/ሁለት መቶ ሺ/ ብር የሆነ ዘመናዊ ጳቦ ቤት ፕሮጀክት ሰነድ በቆየ ከተማ ተግባራዊ ለማድረግ ተዘጋጅቶ የበነ አድራጊዎችን ድጋፍ በመጠበቅ ላይ ይገኛል። በሰሜን ምስራቅ የሀገራችን ክፍል ያደረገውን ቆይታ አጠናቀን ወደ መካከለኛው የሀገራችን ክፍል ስናመራ በጥናቱ ውስጥ ከተካተቱት ገዳማት ክርስትና ወደ ኢትዮጵያ ከገባበት ጊዜ ጀምሮ የተመሠረተ እንደ ሆነ የሚታመንበትን በምዕራብ ሸዋ ሀገረ ስብከት የሚገኘውን የጋራ መናገሻ መድኃኔዓለም ገዳም እናገኛለን። በ16ኛው መቶ ክፍለ ዘመን የግራኝ አ

ሕመድ የጥፋት ወረራ የገዳሙ እ ግልግሎት ቢታገልም በ1923 ዓ.ም ንግሥት ዘውዲቱ የአመቤታችንን 0% ኃይለ ሥላሴ ደግሞ የመድኃኔ ዓለምን ቤተ ክርስቲያን በማሠራት እንደገና እንዲቋቋም አድርገዋል። በአ ሁኑ ሰዓት በገዳሙ አንድ መቶ 0 ሥር /110/ የሚደርሱ መነካሳት ሰባ/70/ የሚሆኑ የቅኔ እና የድን የአ ብነት ትምህርት ተማሪዎች ይገኛሉ። የገዳሙ ዋና መተዳደሪያ የነበረው የአርሻ መሬት በለውጥ ምክንያት በመወሰዱ በቀሪው መሬት የሚለማው የገዳሙን መሠረታዊ ፍላጎት ማሟላት ባለመቻሉ ገዳማውያኑን ለተ መጽዋችነት ዳርጓቸዋል። በገዳሙ መሥራት የሚችል በቂ የሰው ኃይል በመኖሩ ግምታቸው 58 ሺ ብር የሚሆን የሽመና እና የወፍጮ ፕሮ ጀክቶች ተጠንተውላቸው ቀደም ብለው በኖርዌይ ይኖሩ ከነበሩ የግል በጎ አድራጊዎች በተገኘ የ 37 ሺ ብር ድጋፍ ሁሉም ፕሮጀክቶች ተተግብ ረዋል።

ወደ ምዕራቡ አቅጣጫ ስናመራ በምሥራቅ ወለጋ ሀ/ስብከት ነቀምቱ ከተማ በ1992 ዓ.ም. በብጹዕ አቡነ ኤልያስ የተገደመውን የምስክብ ቅዱ ሳን ዑራኤል ወሳሙኤል ዘዋልድባ ገዳምን እናገኛለን። በምዕራቡ የሀገራ ችን ክፍል ያለውን የካህናት ችግር ለ ማቃለል የተመሠረተው ይህ ገዳም በአሁኑ ሰዓት ከጠቅላይ ቤተ ክህነት በተመደበለት አነስተኛ በጀት ለተ ወሰኑ መነካሳት እና ተማሪዎች የመኖ ሬያ እና የምግብ ማብሰያ ቤት ግንባታ ተጠናቆ ከሀገረ ስብከቱ የተውጣጡ ተ ማሪዎችን በማሰባሰብ የንባብ፣የቅዳሴ፣ እና የቅኔ ትምህርት በማስተማር ላይ ይገኛል። ይህ ገዳም በአካባቢው የሚ ታዩትን ችግሮች ለማቃለል ተስፋ የተ ባለበት በመሆኑ ተማሪዎች ከመን ፈላጊ ትምህርት በተጨማሪ ዘመናዊ ትምህርትም እንዲማሩ ለማድረግ ፣ በገቢውም ገዳሙንና መንፈሳዊ ትምህ ርት ቤቱን ለመደገም ግምቱ 900 ሺህ ብር የሆነ ዘመናዊ ት/ቤት ግን ባታ እና ግምቱ 100 ሺህ ብር የሆነ የወተት ላም ርባታ ፕሮጀክት ተጠን ተው የበጎ አድራጊዎችን ድጋፍ በመጠባበቅ ላይ ይገኛል።

ይህን የምስክብ ቅዱሳን ዑራኤል ወሳሙኤል ዘዋልድባ ገዳምን ለቀን አቅጣጫችንን ወደ ቤንግንጉል ጉሙዝ ክልል ስናደርግ አሰሳ ከተማ ከመድረ ሳችን በፊት 120 ኪ.ሜ ሲቀር የቂ ልጡ ካራን ከተማ እናገኛለን። በዚህ ከተማ ቀደም ሲል የምዕራብ ወለጋ እና የአሰሳ ሀ/ስብከት ሊቀ ጳጳስ የነበሩት ብጹዕ አቡነ ኤልያስ ቀዳማዊ ታጎሳስ 30 ቀን 1991 ዓ.ም የመ

ሠረት ድንጋይ ያኖሩበትን በአቡነ ገብረ መንፈስ ቅዱስ ስም የተሰየመውን ቦታ እናገኛለን። ብጹዕነታቸው እዚህ ቦታ ላይ የመሠረት ድንጋይ ያኖሩት ለምዕራብ ወለጋ ፣ ለቤኒሻንጉል ጉሙዝ እና ለአካባቢው የሰባኪያን ወንጌል እና የካህናት ማፍሪያ የሚሆን ገዳምና የአብነት ት/ቤት ለማቋቋም ካላቸው ጽኑ ፍላ ጌት ነበር። የአካባቢው ምእመናንም በቦታው ላይ የመቃኛ ቤት በመሥራት በወር አንድ ጊዜ የምህላ ጸሎት እና የወንጌል ትምህርት እየተማሩበት ይገኛሉ።

የአጽራረ ቤተ ክርስቲያን እንቅስ ቃሴ ያየለበት ሥፍራ በመሆኑ ማኅ በረ ቅዱሳንም የብጹዕነታቸውን ጅም ር ከግብ ለማድረስ ግምቱ 500,000 /አምስት መቶ ሺ ብር/ የሆነ የተቀ ናጀ የልማት ፕሮጀክት ማለትም የመነካሳት እና የተማሪዎች መኖሪያ ቤት ግንባታ፣የመጠጥ ውኃ፣ የንብ ርባታ እና የአትክልት ልማት ፕሮጀ ክቶች ተ ጠንተዋል። ማኅበሩ ፕሮጀ ክቶቹን በምዕራፍ በመከፋፈል ከ19 94 ዓ.ም ጀምሮ ተግባራዊ በማድረግ ላይ ይገኛል። ከኖርዌይ ትሮን ድሂም እና ከግብፅ አባሲያ ከሚገኙ ምእመናን በተ ገኘ ድጋፍ አምስት ክፍል የተማሪዎች መኖሪያ ቤት ፣የመመገቢያ አዳራሽ እና የምግብ ማብሰያ ቤት ግንባታ ተጠናቆ ርክክብ ተፈጽሟል።

ጽሑፋችንን ስናጠቃልል በተከታ ታይ ካቀረብነው የፕሮጀክት ማስተዋወ ቂያ ጽሑፍ በአባቶቻችን እና እናቶ ቻችን ትጋት የቆዩልን ቅዱሳን መካና ትና አብነት ት/ቤቶች ሣይ በከፋ ችግር ላይ ይገኛሉ። ካጋጠሟቸው ችግሮች የተነሣ ገዳማውያኑ ባዕታቸውንና በገዳ ማቸው የሚገኙ ቅርሶችን በመተው እየተሰደዱ ነው። መምህራን ለእነሱም ሆነ ለተማሪዎቻቸው የሚቀመስ እያጡ በርካታ ጉባኤያት እየታጠፉ ነው። ይህ ንን ችግር ለመቅረፍ ምእመናን በየግላ ቸሉ የሚችሉትን ሁሉ እያደረጉ ቢሆ ንም ችግሩ ሰፊና ለዘመናት ስር የሰ ደደ በመሆኑ የሚደረገው ድጋፍ ተፈላ ጊውን ያህል ውጤት አላመጣም። ብዙው ርዳታ በጥናት ላይ ያልተመረ ኮዘና የተበታተነ በመሆኑም ድምር ውጤት በጉልህ አልታየም።

ችግሩን ለዘለቄታው ለመፍታት በጥናት ላይ የተመሠረተና የሁሉንም አካላት ቅንጅትና ርብርብ የሚጠይቅ ነው። ስለሆነም ማኅበረ ቅዱሳን ከጥ ቂት ዓመታት ወዲህ ያለውን የተማሪ የሰው ኃይል ሞያ ከምእመናንና ከጽዋ ማኅበራት የገንዘብ ድጎማና ከገዳማውያኑ ጸሎትና ጉልበት ጋር በማቀናጀት የል

ማት ሥራዎችን ተግባራዊ በማድረግ ላይ ነው። ይህም ጅምር አበረታች ውጤት እያሳየ ነው።

ነገር ግን ይህንን ጅምር ማኅበሩ አጠናክሮ ለመቀጠልና ቅዱሳት መካ ናቱ ከችግር ተላቀው በልማት ራሳቸ ውን ለማስቻል ለዚህ የተቀደሰ ሠናይ ምግባር መሳካት ፍላጎት ያላቸውን አካላት ሁሉ ትብብር ይፈልጋል። በመሆኑም በዚህ አጭር ዳሰሳ የተካተቱትንም ሆነ ሌሎች በማኅበሩ የተጠኑ በርካታ የልማት ፕሮጀክቶች ተግባራዊ ለማድረግ ማኅበሩ ሦስት የአፈጻጸም ስልቶችን ነድፏል።

የመጀመሪያው፡- የፕሮጀክት ሰነድ ማኅበሩ ለበጎ አድራጊዎች ከሰጠ በኋላ ከበጎ አድራጊዎች ገንዘቡን ሙሉ በሙሉ ተቀብሎ ከገዳሙ፣ ከአካባቢው ማኅ በረሰብ ፣ከንጹስ ማዕ ከል እንዲሁም ከሀ/ስብከት የተውጣጣ አስፈጻሚ አካል በግ ዋቀር ተግባራዊ የሚያደርግበት፣ በጎ አድራጊዎች በፈ ለጉት መልኩ ክትትል እና ቁጥጥር የሚያደርጉበት ነው። ሁሉ ተኛው አማ ሬጭ ደግሞ ማኅበሩ የፕሮ ጀክት ሰነዱን ለበጎ አድራጊዎቹ በመ ስጠት ገንዘቡን ሳይቀበል በፕሮጀ ክት ክትትልና ግምገማው ላይ የሚሳተፍ በት ነው። ሌላው የመጨረሻው አማራ ጭ ማኅበሩ ፕሮጀክት ሰነድ ሰጥቶ ገንዘብ ሳይቀበልም፣በክትትልና ግምገ ማ ውስጥ ሳይገባም በአማካሪነትና አስፈላጊውን ሪፖርት በማግኘት ደረጃ የሚሳ ተፍበት ነው። ለእነዚህ አማራ ጮች ሀ/ስብከቱ፣ የፕሮጀክቱ ተጠቃሚ ገዳም ፣ድጋፍ ሰጪውና ፕሮጀክቱን የሚከታተለው ማኅበረ ቅዱሳን በፕሮ ጀክቱ አፈጻጸም ሰነድ ላይ የስምምነት ውል ይፈራረማሉ። በእነዚህ አማራጭ የማስፈጸሚያ ስልቶች ከማኅበሩ ጋር በቅንጅት ለመሥራት የሚፈልጉ ማኅ በረ ምዕመናን ምዕመናን፣የጽዋ ማኅ በራት፣መንግሥታዊና መንግሥታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች ሁሉ ተሳታፊ ቢ ሆኑ ቅዱሳት መካናቱ ወደ ቀድሞ ይዘታቸው እንደሚመለሱ ማኅበሩ እስከ አሁን ከሠራቸው ጅምር ሥራ ዎች መረዳት አያጸግትም። ስለዚህ ሁሉም አካል በሚችለው መንገድ ሁሉ ከማኅበረ ቅዱሳንነት ለጎን በመሆን ለትድስት ቤተ ክርስቲያን እና ለትው ልድ የሚጠቅም ተግባር እንዲሠራ ማኅበሩ ጥሪውን ያስተላልፋል።

ወሰብሎት ለእግረአብሔር

አቡነ ዘዮሐንስ ዘክብራን ገብርኤል

ምትኩ ዘለቀ/

በጣና ሐይቅ ደሴቶች ውስጥ የሚገኙ ገጻማትን ከመሠረቱትና ሰባቱ ከዋክብት ተብለው ከሚጠሩት ቅዱሳን አባቶች አንዱ የሆኑት አቡነ ዘዮሐንስ ዘክብራን ገብርኤል ትውል ዳቸው በሰሜን ሸዋ መርሐ ቤቱ ሲሆን አባታቸው ዘካርያስ እናታቸው ደግሞ ሰፊያ ደባላሉ። ወላጆቻቸው እግዚአብሔርን የሚፈሩ ጸዋሚ ተገራሚ ናቸው። ሁል ጊዜ መንፈሳዊ ተግባራት ከማድረግ የሚደቀሙ በእግዚአብሔር ፊት እንደ ዘካርያስና ኤልሳቤጥ ጳጳራት ነበሩ። እግዚአብሔር ግን ሁል ጊዜ የዐይን ማረ ፊያ የሚሆኑ ልጆችን እንዲሰጣቸው በ ጸሎት ይጠይቁ ነበር።

አንድ ቀንም ዘካርያስና ሚስቱ ሶፍያ በእመቤታችን ድንግል ማርያም ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ገብተው ከሥዕሏ ፊት ሰገዱ። በትሕትናና በፍቅርም «የሚያስደስተን / ደስ የሚያሰኝን / ልጅ ስጪን» ብለው እመቤታችንን ጠየቁ።

ዘካርያስም በጸሎቱ «አቤቱ የሚያ ሰቃይኝ ጠላቶቼን ደክሙ፤ ወደቁ፤ ወር ቅንና ብርን ልዩ ልዩ ልብሶችንም ሰጠ ኸኝ። ለዐይኖቼ ደስ የሚያሰኝ በሳ ልጅ ስጠኝ።» አለ። «አንቺም የድካ እናት እመቤቱ፣ ገዘኔን አርቂልኝ፣ በሞቱ ጊዜም የጠላቱ መዘባበቻ አታድርገኝ።» ከዚህ በኋላ ሌሊት «ዕንቁሩ ባሕርይ» የሚባሉ ሁለት መላእክት ታዩት። ዕን ቁሩንም አምጥተው ሰጡት። ሶፍያ /የዘካርያስ ባለቤት/ በራእይ የሸዋ ሰዎች ሁላቸው የምድር ጻርቻዎች ሕዝብ ሁሉ የሚበሉት የቀሮ ማር እዮች። በነቁም ጊዜ ስለ አዩት ሕልም እርስ በርሳቸው ተነጋግረው የእግዚአብሔር ፈቃድ ይኹን አሉ።

ከጥቂት ቀናት በኋላም የከበረች ሶፍያ ጸነሰች። ጽንሳም ታወቀ። የአጥቢ ያ ኮከብ የሚመስል ብርሃኑም እንደ ፀሐይ የሚያበራ ወንድ ልጅም ወለደች።

አባትና እናቱም በተወለደው ልጅ ደስ ብሏቸው እስከ 40 ቀን ድረስ ታላቅ በዓል አደረጉ። ይኸውም የተወለደበት ገዳር 13 ቀን ነው። በ40 ቀኑም እናቱ ከግዳጅዋ በምትነጸበት ቀን ወደ ቤተ ክርስቲያን ወሰዱት። ቴሱም ሕፃኑን ባየው ጊዜ ደስ ብሎት ትንቢት ተናገረለት። ለዚህም እንደዚሁ በወገቡ የሚታጠቀው ጠፍር ነበረው። በእውነት ከእናቱ ማገፀን ተመርጧል። ዘዮሐንስ ዘክብራን ገብር ኤል ከአደገ በኋላ አንድ ቀን ለጸሎት በመንፈቀ ሌሊት ከእመቤታችን ማር ያም ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ሳለ መጥምቀ መለኮት ዮሐንስና ነቢዩ ኤል ያስ በእጅቻቸው ቆሰንና አስኪማን

ይዘው ታዩት። ለአባታችን ዘዮሐንስም ሰጡት። «ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስና እመ ቤታችን ማርያም ሁለቱ እሊህን መዓርሳች እንሰጥህ ዘንድ አዘዙን» አሉት። እርሱም እጅ ነሳቸው፤ በደ ስታም ተቀበላቸው።

ከዚህ በኋላም ለስድስት ቀናት ለብቻው ተቀምጦ ሳለ ትንሽ ደመና መጥታ ተሸክመችው፤ ወደ ኢየሩሳሌ ምም አደረሰችው። ይኸውም የጌታችን መቃብር ነው፤ መቃብሩንም ተሳለመ። ወደ ዮርዳኖስ ሄዶ በዚያ ተጠመቀ። ዳግመኛም ወደ ጳጳስ ሄዶ በዚያ የዲቁ ና መዓርግ ተቀበለ። ጳጳሱም አባታችን ዘዮሐንስ «ከሁሉም ቅዱሳን ይልቅ መን ፊስ ቅዱስ አድሮብኻል» አለው። ዳግ መኛም ለብዙዎች መነካት አባት እን ደሚሆን። ሕዝቡንም እንደሚያስተምር። ወደ ሃይማኖትም እንደሚመልሳቸው ትንቢት ተናገረ። ይህንም ብሎ በራኬ ሰጠውና ጸሎትን አደረጉ። ከዚህ በኋላ ደመና መጣችና ተሸክማ አባቱና እናቱ ወደሚኖሩበት ወደ ሀገሩ ወደ ሸዋ አደ ረሰችው። አባቱና እናቱም የሆነው ነገር ምን እንደ ሆነ አላወቁም ነበር። «በፊቱ ላይ የሚከበው ብርሃን ምንድን ነው?» ይሉት ነበር እንጂ። የሚወርድለት ብር ሃን ይጨምርለት ነበር። እርሱም ጸም ንና ጸሎትን፤ ገጽሕናንና ቸርነትን ይጨምር ነበር።

ከዚህ በኋላ 25 ዓመት በሆነው ጊዜ ከዚያ ሀገር መኳንንት ልጆች መልክ መልካም ሴት አጨለት። አባትና እና ቱም። «ልጆችን ሆይ። በሰርግህ ደስ ይለን ዘንድ ና እንሂድ» አሉት። አባታ ችን ዘዮሐንስም «ሰው ዓለሙን ሁሉ ቢ ገዛ በነፍሱ ከተጉዳ ለሰው ምን ይጠቅ መዋል? ተውኝ ከልቤ ጋር ልምክር» አላቸው። ይህንም ብሎ አባትና እናቱ ከዚህ ከኃላፊው ዓለም ድካም ያርፋ ዘንድ ዳግመኛም እንዳያማክሩት። ሚስ ት አግብቶ ሰርግም አድርግ እንዳይ ሉት ሁልጊዜ ይጻልይ ጀመር። ከጥቂት ቀናት በኋላም አባትና እናቱ ዐረፉ።

አባታችን ዘዮሐንስም የአባትና እናቱን ተገካር ካወጣ በኋላ ወላጆቹ የተውትን ወርቅና ብር፣ ልብሶችን፣ ከብቶችንና በጉችን ለችግረኞች ሰጠ። ከዚህ በኋላ ወደ ገጻም ሄደ። በዚያም በእመቤታችን ስም የተሠራች ቤተ ክርስቲያን አግኝቶ በዚያ ጸሎት አደ ረገ። ሥዕሏም ተናገረችው። «ከዛሬ ጀምሮም ወደ ደብረ ሊባኖስ ሂደህ በዚ ያ ቆሰንና አስኪማን ተቀበል» አለ ችው። እመቤታችን እንዳለችው በደ ብረ ሊባኖስ ገጻም ውኃ እየቀዳ፤ እህልም እየፈጨ፤ ሣርም እየተሸከመ በየዕለቱም እንጨት እየለቀመ ኖረ። በሥራውም ሁሉ ማገብሩን ደስ አሰ

ኛቸው። «ሁሉም ዐዋቂና ደግ አገልጋይ አገኘን» አሉት። በገጻም አገልግሎት ለሰባት ዓመት ያህል ኖረ። ከዚህ በኋላም አባ ሕዝቅያስ ለቤተ ክርስቲያን አገልጋይ አደረጉት። በቀን ሰባት ጊዜ በሌሊት ሰባት ጊዜ ያጥን ነበር። በየጣቱም አራቱ ን ወንጌሎች ያደርስ ነበር። የጻዊት መዝሙርንም ሰባት ጊዜ ያደርስ ነበር። አብዝቶ ይሰግድ ነበር። የሌሎች ጸሎቶቹ ግን ቁጥር የሌላቸው ናቸው። እንዲህ እየተጋደለ በትዕግሥትና እግዚአብሔርን በመፍራት 27 ዓመት ኖረ። ምግቡም የባሕር ጉመን ነበር። እንደተላጠ የዱር እንጨትም መሰለ፤ ቀድሞ የነበረ ሰውነ ትና መልኩም ተለወጠ። «ሰውነቱን የሚ ወድ ስለ እኔና ስለ ወንጌል በመከራ ይጣላት» ያለውን የወንጌል ቃል ፈጸመ። አባታችን ዘዮሐንስ ጌታውን በእውነት ተከተለው፤ የፈጣሪው አገልጋይ ይሆን ዘንድም መስቀሉን ተሸክመ። ይህንም ሁሉ ፈጽሞ ኖረ። ጌታችንም ተገልጸ «ከእናትህ ማገፀን ሳትወጣ እኔ ዐውቅ ሃለሁ» አለው። ይህንም ብሎ ከመጀ መሪያው እስከ መጨረሻው ድረስ ያደረ ገለትን። ከመወለዱ አስቀድሞ የሆነ ውን። ከተወለደም በኋላ እስከዚያ ቀን ድረስ ያደረገለትን፤ አባቱንም ከዐመፀኛ በደል ያደረገውን እንዳዳነው እናቱ ንም ዐቀባት ሊያደርጋት እንደ ነበር ምሥጢሩን ሁሉ ነገረው።

ይህንንም ብሎ ዳግመኛ ተነጋገ ረው። «ከዛሬ ጀምሮ ስምህ ዘዮሐንስ ይሁን፤ አንተ የዓለሙ ሁሉ ደስታ ነውና፤ የሚያለቅሱም በአንተ ደስ ይላቸዋል» አለው። ዳግመኛም በዚያ ጸጋን። ከብ ርክና ባለሟልነትን ታገኛለህና። ወደ ትግ ሬና ወደ ኢየሩሳሌም አውራጃዎች ሂድ!! እነሆ የኢየሩሳሌምን መክፈቻ ሰጥቼ ሃለሁ። መክፈቻም በአንተ እጅ ይሁን፤ አንተም ከርሷ ለሚገባና ለሚወጣ ለልጅ ችህና ለልጅ ልጆችህ ክፈት።» አለው።

በዚያን ጊዜ አባታችን ዘዮሐንስ ጌታ ችን እንደ ሆነ ዐውቀ። በጉልበቱም ተንበ ርክክ ሰገደ። «ቃል ለቃል ስለ ተነጋ ገርሁና ለእንግዳ ሰው ስለ መለስኩህ አቤቱ ኃጢአተኛ ሰው እኔ መቀመጫና መነሣቱ ምንድን ነው? እንደ ጉስቋላም ሆንኩ። ይቅር በለኝ» አለው። መድኃኒ ታችንም። «ወዳጄ ዘዮሐንስ ሆይ። እንዲ ህ አትበል! ይህስ ነገር ለሰነፎች ነው፤ ለአንተ ግን ይህ አይገባህም» አለው። ይህንም ብሎ በራኬ ሰጠው። ወደ ቀደመ በታው ወደ ሰማይ ዐረገ። አባታችን ዘዮሐንስም በዚያች ሌሊት ምንም ሳይቀምስ አደረ። በማግሥቱ የሰኞ ቀን ጧት ሲሆን ብርሃን ያለባት ደመና ቅዱስ ቅዱስ ሚካኤል በቀኙ ገብርኤል በግራው ክርሱ ጋር ሳሉ ተሸክ ማው ወደ ትግራይ ምድር አደረሰችው። ወደ ትግራይ ምድር በደረሰ ጊዜ በሽተ ችችን በመፈመስ፣ አጋንንትን በማው ጣት፣ የዐይን ስውራን ዐይን በማብራት፣ አንካሳዎችንና ልምሾዎችን በማቅናት ብዙ ምልክቶችን አደረገ። በአባታችን ዘዮሐንስም እግዚአብሔር የሆድ በሽታን

አመጣበት፣ በዚያ እንዲቆይ አልፈቀደ ለትምና። እጅግም ታሞ ሥጋው ሁሉ አለቀ። ከዚህ በኋላ ደመና መጣችና ተሸክማ ወደ ኢየሩሳሌም ወደ ጌታችን መቃብርም አደረሰችው። ከዚያም ከጳጳሳቱ አለቃ ከአባ ዮሐንስ ጋር ተገናኘ። የጳጳሳቱ አለቃ አባ ዮሐንስም ባየው ጊዜ እጅግ ደስ አለው። «አባታችን ዘዮሐንስም ከዚህ ምን አመጣህ! የምትፈልገው ስምን ደን ነው? ሁሉ በእጅህ አለና።» አለው። አባታችን ዘዮሐንስም፡- «የእግዚአብሔር ፈቃድ አመጣኝ» አለው። ይህንም ብለው የእግዚአብሔርን ገናኝነቱን ክብሩንም ሁሉ የእግዚአብሔር መልእክት በደመና እንዳመጣውና ከዚህ ቦታም እንዳደረሰው ሲጫወቱ አደሩ። ከዚህ በኋላ ጥቂት ቀናት እንደ ቆየ በደመና ላይ ሆኖ ወደ ኢትዮጵያ ተመለሰ። በፍጥነትም ወደ ደራ ሀገር ደረሰ። በዚያም መንገዱን ቀጠለና ሮቢት ከምትባል ቦታ ደረሰ። በመሸም ጊዜ «ገብርኤል» ወደ ሚሎት አንድ ዓሣ አጥማጅ ሰው፣ ሚስቱም መስቀል ክብራ እያሉ ወደሚጠሯት ቤት ደረሰ። ስምን መክፈል ለሰው ልማዱ ነውና ይኸችንም ከፍለው «ክብራ» ብቻ ብለው ይጠሯት ነበር።

አባታችን ዘዮሐንስ በመስከላ ክብራ ቤት እንደ ደረሰ ከደጁ ተቀመጠ። እጅግም በር አንኳኳ። መስቀል ክብራም ስምታ ፈጥና ወጣች። እንዲሁም አለችው፡- «አንተ እንግዳ መነኩሴ ከወደት ሀገር መጣህ? ከማንስ ወገን ነህ?» አለችው። አባታችን ዘዮሐንስም «ለመነኩሴ ሀገርና ዘመድ የለውም፤ ሀገራም ሩቅ ነው፤ ዘመድም የለኝም» አላት። ይህንም ብሎ «አሳ ድሪኝ» አላት። ያችም ሴት ይህን ነገር በሰማች ጊዜ ወደ ወስጥ አስገባችው። ለአባታችን መቀመጫ አነጠፈችለት። «ባሌ ገብርኤል እስኪመጣ ተቀመጥ፣ ጥቂትም ዕረፍ» አለችው። ገብርኤል ግን ዓሣ ወደ ማጥመድ ከሄደ ጀምሮ አምስት ቀን ሆኖት ነበር። እስከዚያች ቀን ድረስም ዓሣ አልያዘም ነበር። በዚያች ቀን ግን አባታችን ዘዮሐንስ ከቤታቸው ከገባ ጀምሮ ታንኳው እስከ ማይችለው ድረስ ለመንገር የማይቻል ብዙ ዓሣ ተያዘ፤ በጭንቅም ወደ ባሕሩ ዳር ደረሰ። ክብራ ግን አባታችን ዘዮሐንስ ወደ ቤቷ በገባ ጊዜ እህል ጎታው እስከ አፋ ድረስ ሞልቶ አየችው። የቅቤ ማሰራውንም የዘይት ዕቃውንም እንደዚሁ ሁሉም በየቦታቸው እስከ አፋቸው ድረስ ሞልተው አየቻቸው።

ይህንም ሁሉ ዐይታ አደነቀች። በልቧም «በውኑ እምላክ ወደ እኔ ወረደ ይሆን? ወይስ መልእክ ሰው መስሎ ወረደ ይሆን?» አለች። ከዚህ በኋላም ባሏ ጠራት። ወደ ባሕሩ ዳርም ወርዳ ባሏ። «ጌታዬ ያዘገየህ ምንድን ነው?» አለችው። «ከሄድኩ ጀምሮ እስከዚህች ቀን ድረስ አልያዘኩም፤ ዛሬ ግን ታንኳዬን ሲያሰጥመው ታያለሽን» አላት። ከዚህ በኋላ ሚስቱ ክብራ፡- «እኔንም ዛሬ ያገኘኝ ነገር ያስደንቀኛል» አለችው። ይህንም ብላ እንግዳ መነኩሴ እንዳለ፣ ከቤታቸው በረከት እንደ ወረደ

ከመጀመሪያው ጀምሮ እስከ መጨረሻው ድረስ ነገረችው። ከዚህ በኋላ የክብራን ባለቤት ገብርኤልም አባታችንን ተገናኘው። ክብራና ባሏም እጅግ ደስ አላቸው። ደግና መንፈሳዊ፣ እንደ ፈጣሪያቸውም ይቅር ባይ፣ አባታቸው ወደ እነርሱ ወርዷልና። ሰዓቱ በመሸ ጊዜም ማዕድ አቀርበው ጠፍተው በመካከላቸውም አስቀመጡት። ቅዱሳን በእግዚአብሔር ፈቃድ ተገናኝተዋልና በዚያች ቀንና በዚያች ሰዓት የተደረገውን ደስታ ማን ይናገራል? ሌሊቱን ሁሉ በደስታና በፍቅር በእግዚአብሔር ትምህርት አደሩ። አባታችን ዘዮሐንስም እግዚአብሔር እስኪገለጥለት ድረስ በዚያ ቦታ ሰባት ቀናት ተቀመጠ። ከዚህ አስቀድሞም የክብራ ደሴት ክፍሉ እንደ ሆነች ኢየሩሳሌም በነበረበት ጊዜ ከጳጳሱ ከአባ ዮሐንስ ዘንድ ተነግሮት ነበር። ነገር ግን አባ ዘዮሐንስ እስከዚህች ቀን ድረስ አላወቃትም ነበር። በስድስተኛውም ቀን ተኝቶ ባለ በመንፈቀ ሌሊት የእግዚአብሔር መልእክት ታየው። «ከዛሬ ጀምሮም በፊትም ወደ አለች ወደዚያች ደሴት ሄድ» አለው። ይህንም ብሎ በእጆቹ አመልክቶ የሚሄድበትን አሳየው። «ለብዙዎችም መነኩሳት አባት ትሆናለህና ዕረፍ» አለው። ከዚህ በኋላ ሌሊቱ በነጋ ጊዜ የክብራን ባለቤት ገብርኤልን ጠርቶ፡- «በዚያች በምና ያት ተራራ በውኑ ሰው አለን ወይስ የለም?» አለው። ያም ዓሣ አጥማጅ «ሰውስ የለም፤ ዓሣ ባጠመድን ጊዜ ብዙዎች ዓሣ አጥማጆች እናድርበታለን እንጅ» አለው። እንዲሁ ባለውም ጊዜ የአባታችን የአባ ዘዮሐንስ ልቡን ደስ አላት። ራእዩን ግን አልገለጸለትም። ከዚህ ነገር አስቀድሞ ያች ደሴት ለብዙዎች መነኩሳት እንደምትሆን፣ ገዳማው ያንም እንደሚሰበሰቡባት እስከ ጳላም ዘመን ድረስ እንደማትጠፋ መስቀል ክብራ ከአንድ መነኩሴ አፍ ስምታ ነበር። ስለዚህም ነገር በየውሩ መስቀል ክብራ ከግዳጁ በምትነጻበት ሰሞን ትሄድ ነበር። ባሏም ይወስዳትና የዚያችን ደሴት ነገር ይገልጽላት ዘንድ ጸሎት ታደርግ ነበር። ስለዚህ ያች ደሴት በደገቱ ሴት በመስቀል ክብራ ስም ተጠራች።

ከዚህ በኋላ አባታችን ስሙ ገብርኤል የሚባል ዓሣ አጥማጅን «እጅግ ወድጃለሁና ያቺን ቦታ አያት ዘንድ ወሰደኝ» አለው። ገብርኤልም «በረኅብ እንዳንሞት ራታችንን እንያዝ» አለው። አባታችን ዘዮሐንስም «እንደ ዚህ ለምን ታስባለህ! የሚመጣለ እግዚአብሔር ስለሆነ የምንወደውን ሁሉ ይሰጠናል። እንሂድ» አለው። አባታችንም ይህን ካለው በኋላ ዓሣ አጥማጁም ታንኳውን ጫነ። አባታችን ዘዮሐንስም በታንኳው አስቀመጠው። ከዚህ በኋላ በመሄድ ላይ እንዳሉ አባታችን ዘዮሐንስ ተሰወረ። ያም ዓሣ አጥማጅ በኋላ አላየውም። በእግዚአብሔር ፈቅድ ወደዚያች ደሴት ደርሶ በባሕሩ ዳር

አገኘው። አባታችን ዘዮሐንስ ይህንን ተአምር አልገለጠም። በጊዜው እስኪገለጥ ድረስ። «ይህንም ሁሉ አድርጋችሁ ሥራ ፈት ባሪያዎች ነን በሉ» ብሎ መጽሐፍ እንደ ተናገረ። ሉቃ. 17፡21። ወደ ክብራ ደሴትም በደረሰ ጊዜ እጅግ ደስ አለው፤ ፈጽሞም ወደዳት። ከዚህ በኋላ ያን ዓሣ አጥማጅ አሰናቀተው። «ከዛሬ ጀምሮ ሮስ ወደ ቦታህ ሂድ! በሕይወትና በሰላምም ያድርስህ! እኔ ግን እስከ ሁለት ሱባዔ /14 ቀን/ ድረስ ፈጽሜ እመጣለሁ» አለው። ይህንም ብሎ ዓሣ አጥማጁን በፍቅር ሸኘው። አባታችን ግን ያን ጊዜ ስሙ ገብርኤል የሚባል መልእክት እየመራው ቦታውን ተመለከተ። በዚያች ደሴትም በምሥራቅ በኩል ተቀመጠ። «እግዚአብሔር ብርሃን ረድኤቱን ያበራልኛል፣ ከመከራም ያድነኛል፣ እስከ መጨረሻው ድረስ» ምን ያስፈራኛል? እያለ ይጻልይ ጀመር። እስከ 14 ቀን ድረስ ተቀመጠ። ከዚህ በኋላ በ15ኛው ቀን ክብራ ባሏን ገብርኤልን «የንን እንግዳ መነኩሴ ፈጽመን የማንጠይቀው በምን ምክንያት ነው? ወደ ርሱም የማንደርስ ለምንድን ነው? ሞቶም እንደ ሆነ ሞተ ብለን ያልቀርበናው ይህም አለ ብለን ያላየነው እግዚአብሔር እንዴት ይፈርድብን ይሆን! አለችው። ባሏም «እሺ በሺ!» አላት። ከዚህ በኋላ ገብርኤልና ሚስቱ ክብራን ወደ ዚያች ደሴት ገብተው ይፈልጉት ጀመር። ይሁን እንጂ ያለበትን ሥፍራው አጡት። በጊዜውም ጸሎትን እየጸለዩ ከደሴቲቱ በስተምሥራቅ በኩል በጭንቅ አገኙት። እጆቹም ጌታው በመስቀል ላይ እጆቹን እንደ ዘረጋ ተዘርግተው ከአንድ እንጨት በታች ተጠግቶ ነበር። ቃሉን ከመስማት የተነሣ ሰውነት የምትደነግጥለት እርሱም እንደ ደረቅ እንጨት ከአግሩ ጀምሮ እስከ ራሱ ድረስ ትሎች እስኪፈጠሩ እግሮቹ ያለመንቀሳቀስ እንደ ምሰሶ ተተክለው ነበር። ትሎችም በላዩ እየተመላለሱ ነበር። ከዚህ በኋላ ተገናኝቶና እጅ ነሱ፤ አልቅሰውም። «ትሎቹን አታራግ኷ቸው» አላቸው። «እግዚአብሔር የመረጠህ ሆይ! ይቅር በለን!» አሉት።

አባታችን ዘዮሐንስም "በሥራችሁ ሁሉ የተመረጣችሁስ እናንተ ናችሁ" አላቸው። ከዚህ በኋላ ያን ያመጡለትን ሰጡት። እርሱም ባረከላቸውና የእግዚአብሔርን ሕግ እያስተማራቸው በደስታ አሳደራቸው። ከዚህ በኋላ በማግሥቱ ቡራኬ ሰጣቸውና፡- «እንጦንስ ከሚባል ከሌላ ደሴት ተቀመጡ» አላቸው፤ ከሴት ጋር መኖር ለመነኩሴ አይገባውምና። እነርሱም እስኪሞቱ ድረስ አባታችን ዘዮሐንስ ባዘዛቸው ቦታ ተቀመጡ። ከዚያ ቀን ጀምሮም ሴት ወደ ደሴቱ

/ወደ ገጽ ፳፱ ዘረጋ/

ጋብቻ እና የሰርግ ወጪ

ዲ/ን ፋሲል አስረሰ

ስለ ትዳር ሲነሣ እንደ ዋናነት ጉልቶ የሚታሰበው የሰርግ ወጭ ነው። በተለይ በሀገራችን የሚይነቀፈው የአብሮ መብላትና መጠጣት ባሕል የተለመደ በመሆኑ በሰርግ ወቅት የሚዘጋጀው ድግስ ብዙ ጊዜ ዐቅምን ያገናዘበ አይደለም።

በገጠርም ይሁን በከተማ ያለውን የጋብቻ ሁኔታ ስንመለከት የገጠሩ ኅብረተሰብ ለመኪና፣ ለመኖሪያ፣ ለአዳራሽ የሚያወጣው ወጭ ባይኖርም ከቅርብም ከሩቅም የሚገኝ ወዳጅ ዘመድ ተጠርቶ ያለ የሌለ ጥሪት ወጭ ተደርጎ ድል ያለ መስተንግዶ በማዘጋጀት ለረዥም ጊዜ እድምተኞች ሰርጉ ቤት ቁጭ ብለው ሲስተናገዱ ይሰነብቱና ይመለሳሉ። በዚህ ወቅት ደጋሽ የዘር እህል እንኳን እስከ ማጣት ድርሰ በዓመቱ ችግር ውስጥ ሲወድቅ ይሰተዋላል።

ከተማ ውስጥም የሚኖረው የኑሮ ውድነት እየጨመረ በመጣበት በአሁኑ ወቅት ዐቅምን ያላገናዘበ ድግስ ሲደግስ ይታያል። ለአዳራሽ ኪራይ፣ ለመኪና እንዲሁም ለመኖሪያ የሚከፈለው ወጪ የሙሽሮችን የወደፊት ሕይወት የሚያናጋ ሆኖ ይገኛል።

ብዙዎች የጋብቻ ወጭን ከዐቅም ጋር በማገናዘብ መደገስ ተገቢና ትክክለኛ እንደ ሆነ ሲናገሩ ይደመጣሉ። ዳሩ ግን እነርሱም ቢሆኑ ጉዳዩ ወደ እነርሱ ሲመጣ ከሌላው ምንም ያልተለየ ተመሳሳይ ችግር ውስጥ ራሳቸውን ያስገባሉ። ለዚህ እንደ ምክንያት የሚቀርቡ የተለያዩ ነገሮች ቢኖሩም ጥቂቶቹን እንመለከታለን።

1ኛ. ከማን አንሳላሁ ማለት። ሌሎች ስላደረጉት ብቻ እኔም ማድረግ አለብኝ የሚል አመለካከት ወድቀት ውስጥ ይጥላል። ሰው መሆን የሚችለውና የሚገባው ራሱን ነው። የገቢ ምንጫችንና መጠን የተለያዩ እንደ መሆኑ የመደ ገስ ዐቅማችንም እንዲሁ ይለያያል እንጂ በባዶ ከማን አንሳላሁ በማለት የማይወጡት ችግር ውስጥ መግባት ራስን ለአደጋ ማጋለጥ ነው።

2ኛ. የጎጂ ልማድ ችግር። በኅብረተሰቡ ዘንድ የተለመደው የሰርግ ሂደት ከከፍተኛ ወጭ ጋር የተያያዘና ድግስ እንደ ወሳኝ የጋብቻ አካል ስለሚቆጠር ይህን ባላደርግ ሰው ምን ይለኛል? የሚለው ምክንያት ከቤተሰብ ተጽዕኖ ጋር ተጨምሮ የግድ የሰርግ ወጭ እንዲበዛ ያደርገዋል። ጥቂት የማይባሉ ወሳኞች። «እኔ ቁሜ እየሄድኩ፣ ከንዴን ሳልንተራስ፣ ልጄን ደግሽ ሳልድር ከቀረሁ ምኑን ወላጅ ሆንኩት» እያሉ ተቸግረው ሙሽሮችንም አስቸግረው ከገቢያቸው ጋር

ያልተመጣጠነ ድግስ ይደግሳሉ።

3ኛ. መንፈሳዊ ብስለት አለመኖር መንፈሳዊነት በመጠን መኖርን ያስተምራል። በመንፈሳዊ ሕይወቱ ያልበሰለ ሰው የሚበጅና የማይበጀውን ለመለየት ከመቸገሩም ሌላ ሥጋዊ ክብርንና ጊዜ ያዊ ደስታን ስለሚያስቀድም ነገን ሳይሆን ዛሬን በመምረጥ የሚጓዝ ይሆናል። ከላይ በተዘረዘሩትና በሌሎች መሰል ምክንያቶች የሰርግ ወጪ ከዐቅም በላይ ይሆንና ጋብቻን ሲሸሹት ሲፈሩት ይታያል።

ጋብቻ በእግዚአብሔር ተባርኮ የተጀመረ ሰው ተረዳድቶ ተደጋግሮ መኖር እንዲችል በፈጣሪው የተለገሠው ልዩ ስጦታ ሲሆን የማንኛውም ሀገር ትውልድ የሚገኘው ከጋብቻ በሚገኝ ፍሬ ነው። ይልቁንም ለሀገር የሚጠቅም ታማኝ የሆነ ነፍ የተቀደሰ ልጅ የሚገኘው ከተቀደሰ ትዳር ነው። ዕድሜን ጠብቆ የሚመጣ ውን የፍትወተ ሥጋ ፈተናም በጋብቻ መፍትሔ በመስጠት ከእግዚአብሔር ጋር ሳይጣሉ ከተለያዩ በሽታዎችም ተጠብቆ መኖር ይቻላል።

የጋብቻ ጥቅሙና ዓላማው ይህ ሆኖ እያለ ለሰርግ ቀን ድግስ ብቻ ትኩረት ሰጥተው ያለ የሌለ ኅብረታቸውን አውጥተው ከዚህም አልፎ ከወዳጅ ዘመድና ከባንክ በመበደር በከፍተኛ ዝግጅት ተጋብተው በጋብቻቸው ማግሥት ዕዳቸውን መክፈል ሲያቅታቸውና ያወጡት ወጭ ደግሞ ማንሰራራት እንዳይችሉ ሲያደርጋቸው ትዳራቸው ሰላም አጥቶ እንደ ሬት መሯቸው ለፍች ሲደርሱ ይስተዋላል።

በዓለም ይኖራሉ ወይም ዓለማውያን ናቸው የሚባሉት ብቻ ሳይሆኑ የቤተክርስቲያን ልጆችም ጭምር የዚህ ችግር ተጠቂዎች ናቸው። ግን ለምን? ክርስቲያን ተቸግሮ የሚያስቸግር ሳይሆን በዓላማ የሚኖር ነው። በዚህ አገር አያነት ያለው ጋብቻ ፈጽመዋል ያልናቸውን ወጣት ተጋቢዎች የጋብቻ ወጪ አስመልክተን ጥቂት ለማለት እንሞክራለን። መልካም ንባብ።

አስካለ ማርያም እና ወልደ ጊዮርጊስ ይባላሉ። ነሐሴ 16 ቀን 1996 ዓ.ም ነው ጋብቻቸውን የፈጸሙት። ወልደ ጊዮርጊስ ከዐሥር ዓመት በፊት በእንግሊዝኛ ቋንቋና ሥነ ጽሑፍ ከኩተቤ መምህራን ትምህርት ኮሌጅ የመጀመሪያ ዲግሪውን አግኝቷል። አሁንም በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ በማታው መርሐ ግብር የ4ኛ ዓመት የኢኮኖሚክስ ተማሪ ነው። የመጀመሪያ ዲግሪውን ካገኘ በኋላ በተለያዩ ቦታዎች አገልግሏል። በአሁኑ ሰዓት በአንድ ግብረ ሠናይ ድርጅት የሕዝብ ግንኙነት ባለጥያ ሾኖ ይሠራል። አስካለ ማርያም በአንድ ት/ቤት ውስጥ በመምህርነት ትሠራለች።

«ጋብቻችሁ ለየት ያለ ነው። እና ንተስ ልዩ እንደሆን ታስባችሁ?»

ተብሎ ለቀረበላቸው ጥያቄ ወልደ ጊዮርጊስ ሲመልስ፡- «ጋብቻችን ምናልባት አዳራሽ ውስጥ ብዙ ሕዝብ ተጠርቶ ሌላው እንደሚያደርገው መኪና ተደርድሮ አደባባይ እየተዘረ አለ መከና ወኑ ልዩ አድርጎት ይሆናል። ነገር ግን እንደ ማንኛውም ክርስቲያን በሥርዓተ ተክሊል በቅዱስ ቁርባን የተመሠረተ በመሆኑ ልዩ ነው አያሰኘውም።» ነበር ያለው።

«ከሥርዓተ ተክሊሉ በኋላ ምንም ዓይነት መርሐ ግብር አልነበራችሁም?» አልነበረንም።

የሰርጋችሁን ወጪ ምን አደረጋችሁ ባት? ምንም አላወጣንም። ለምን?

«በልጅነቴ እመለከተው የነበረው የሰርግ ሂደት አሁን ድረስ አይረሳኝም። ተወልጄ ያደግኩት በገጠሪቱ የሀገራችን ክፍል ሲሆን ገበሬው ምንም ሳይኖረው ለሰርግ የሚያወጣው ወጪ ከፍተኛ ነበር። ትልቅ ድግስ ተደግሶ ሰው ይጠራል። ለአራት ለአምስት ቀን ቁጭ ተብሎ እየተበላ እየተጠጣ ይሰነብታል። ከዓመት በኋላ ደጋሹ ሊወጣው የማይችለው ችግር ውስጥ ሲዘፈቅ እመለከት ነበር።

ወደ ከተማም ከመጣሁ በኋላ ተማርኩ የሚለውን ትውልድ ጨምሮ ያለ የሌለ ጥሪቱን በማውጣት፣ ከዚህም አልፎ ተበድሮም ቢሆን ለሰርግ ዝግጅት ከፍተኛ ወጪ ያወጣል። ነገር ግን ከወር ከሁለት ወር በኋላ የተበደሩ ትን ለመክ ፈል ሲቸገሩ ፍርድ ቤት ሲጓተቱ ትዳራቸው ሰላሙን ሲያጣ ይታያል። ለምን ይህ ይሆናል የሚል ቁጭት ነበረኝ። በመጨረሻም ከባለቤቱ ጋር ተመካክረን እንዲህ ዓይነት ነገሮችን ማስቀረት አለብን አልን። ይህን ደግሞ በራሳችን መጀመር አለበት ብለን ወስነን። አደረግን።

አንዳንድ ሰዎች ጋብቻ መፈጸም ይፈልጋሉ። ነገር ግን ገንዘቡ የለም። ለምን? መደገስ ስለሚፈልጉ። ምክንያቱም ካልደገስኩ ኅብረተሰቡ ምን ይለኛል? በሚል ድግሱን መደገስ ካልቻሉ ደግሞ መጋባት የማይችሉበት ሁኔታ ይፈጠራል። በእሙኝነት ለረዥም ጊዜ በቆዩ ቁጥር በመካከላቸው ነፋስ ይገባል። እንዲሁ ሳይጋቡ ይፋታሉ። ዕድሜ እየገፋ ይመጣል። ከዚያ በኋላም የሚፈጠረው ችግር የከፋ ይሆናል። ይህን ደግሞ መለወጥ አይቻልም ወይ? በሚል ጀምረን ረንገን።

ወልደ ጊዮርጊስ የሰርግ ወጪያቸውን ለገዳማትና በገዳም ለሚኖሩ አባቶች እንዴት እንዳዋሉት ጠይቀናችን ሲመልሱ፡- «እኛ የሰርግ ወጪያችንን በሙሉ አይደለም ለገዳማት ያዋልነው፤ በሥራ ዓለም ከተሠማራሁበት አንሥቶ በአራት የተለያዩ መሥሪያ ቤቶች ሠርቻለሁ። በእነዚህ የሥራ ቦታዎች የተለያዩ ሰዎች ጋር ተዋውቄአለሁ። ባለቤቱም እንዲሁ ቤተሰቦቻችንን ጨምሮ የምናውቃቸውን

ሰዎች ጠርተን ደግሰን ለመጋባዝ ብንጠቅር ልናወጣ የምንችለው ገንዘብ እንግዲህ አስቡት። ያውም በአዲስ አበባ ከተማ የአዳራሽ፣ የመኪና፣ የመስተንግዶ ሲባል ወልደን ልጆችን አድጎ ሥራ እስከሚይዝ ድረስ የግን ወጣው ዕዳ ውስጥ መግባት ግድ ይለናል። እናም ለገዳማትና ለአባቶች ያደረግነው እንደ ዐቅማችን ነው።

በቅድሚያ ሥርዓተ ተክሉ ለእንደ ተፈጸመ ሥርዓቱን በፈጸምንበት ቤተ ክርስቲያን አጥቢያ ከሚኖሩት ጠያቂ ከሌላቸው ወገኖቻችን ጋር አንድ በሬ በማረድ የቀርቦ ግብዣ አድርገናል። ከሰርጋችን በኋላም በሰሜን ገዳማት ጸድቃኔ ማርያም፣ ሐይቅ እስጠፋኖስ፣ ቅዱስ ላሊበላ፣ ጎንደር፣ ምንዳባ መድኃኔዓለም፣ ደብረ ሲና ማርያም፣ ዛሬ ሚካኤል፣ ጣና ገዳማት፣ ደብረ ሊባኖስ በመዘዋወር ለገዳማቱ ጣና፣ ዕግን፣ ዘቢብ የሰጠን ሲሆን ለአባቶች ደግሞ አቡ ጀዲ አስቀርጠን በመያዝ አድሰናል። እንዲሁም ጋዝ በጀሪካን እንደ አስፈላጊነቱ ደግሞ በጥሬ ገንዘብ ሰጥተናል። በማለት አብራርተናል።

በድግሱና በተለያዩ ዝግጅቶች ልታወጡ የነበረውን ወጪ ለገዳማቱና ለአባቶች ካደረጋችሁት ወጪ ከመቆጠብ አንጻር ልዩነቱ ምንድን ነው? ለሚለው ጥያቄ ወልደ ጊዮርጊስ ሲመልስ «እንዴ ቅድም ገልጫለሁ እኮ፤ እኛ አልተበደርንም፤ አልተቸገርንም፤ ለኑሮአችን የሚያስፈልገንን ለራሳችን እንደ ዐቅማችን አሟልተናል። ይህችን ትንሽ ነገር ማድረጋችን ደግሞ በጊዜያችን ካለው የሰርግ ወጪ ጋር በፍጹም አይገጸርም» ነበር ያለው።

ጋብቻችሁን በዚህ ሁኔታ ስትፈጽሙ አንተ በወሰንከው ሁኔታ ባለቤትህ ለመቀበል አልተቸገረችም ወይ? የሚል ጥያቄ ጠይቀነው ሲመልስ፡-

«በነገራችን ላይ በአብዛኛው ሴቶች ላይ ጉልቶ ይታይ እንጂ እንዲህ ዓይነት ነገር በወንዶች ላይም አለ። መቼ ነው ሳልሞት እንዲህ ሁኔታ የማገወጥ ብለው የሚናገሩ ወንዶች አሉ። ዳንኪራውን፣ ሸብ ረቡን የሚፈልጉ ወንዶችም ሴቶችም አሉ። ባለቤቱን በተመለከተ ቅድም ገልጫለሁ። ተመካ ክረን ነው ሁሉንም ያደረግነው። አሳቡን በደስታ ነው የተቀበለችው። በርግጥ በእኔም በእርሷም ወገን ቤተሰቦቻችንን ጨምሮ ወዳጅ ጓደኞቻችን እጅግ ከፍተኛ ጫና ያደርጉብን ነበር። አንተን የሚያክል ሰው... እርሷን የመሰለች ልጅ... እንዴት እንዲህ ይሆናል? ይሉን ነበር።» በማለት ከባለቤቱ ጋር በአሳብ አንድ ሁነው የጋብቻቸውን መርሐ ግብር እንዳከናወኑ አስረድቷል።

«ይህ የኢትዮጵያውያን ባሕሪ ነው። ዘመድ ወዳጅ ተሰባስቦ የሚደሰትበት ነውና ባሕሉ ሊጠበቅ ይገባል። በተ

ቻል መጠን ይህን ማጥፋት አይገባም» የሚሉ አሉና ይህን እንዴት ትመለከቱ ታላቅሁ? በማለት ላቀረብነው ጥያቄ መልስ ሲሰጥ እጅግ በመገረም እንዲህ ነበር ያለው። «ይህ እንደ ሰው አመለካከት ይወሰናል። ዜጎች በረኅብ በሚያልቁባት ሀገር ውስጥ እያለን ከዐቅም በላይ ወጪ እያወጡ ድግስ መደገስ አይጠቅምም። በሀገራችን ከምስት ሚሊዮን በላይ ወላጆቻቸውን በተለያዩ ምክንያቶች ያጡ ሕፃናት እያሉ፤ ግሪ የሌላቸው አረጋውያን ያለ ደጋፊ እየተንገላቱ ለአንድ ቀን ደስታ ተብሎ /ደስታ ከተባለ/ የማይወጡት ዕዳ ውስጥ መግባት ለገሊግም ይከብዳል። ይህ ለኔ የአመለካከት ጉድለት ነው።

እያልኩ የሌሁት የሰርግ ሥነ ሥርዓት ይቅር። ባሕሉ አይጠቅምም አይደለም። አብሮ መብላት መጠጣት የኢትዮጵያውያን ባሕላችን ነው። ሽኖም አይብዛኝ ከማን አንኪ፤ በማለት ኑሯቸውን እያናገሩ ዘላቂነት ያለው ሥራ እንሥራበት ነው። ሰው ተበድሮ፣ ሥራ ሠርቶ፣ አትርፎ ብድሩን መልሶ ትርፉን ይጠቀምበት ይሆናል እንጂ በገዛ እጅ የሰው ገንዘብ አምጥቶ እንዴት በችግር ይወድቃል? መተው እየተቻለ።» ብሏል።

ከጋብቻ በኋላ ትዳርን እንዴት እንዳገኙት ሲያስረዳ፡ «ቅዱስ ጳውሎስ ቢቻል እንደ እኔ በትሆኑ እወዳለሁ እንዳለው መኖር ቢቻል ጥሩ ነው። ነገር ግን እኔ እንደማልችል ሳቀቀው ነው ወደዚህ ሕይወት የገባሁት። ብቸኝነት ከባድ ነው፤ በጣም ብዙ ፈተናዎች ይበዙብታል። ከዐይን ጀምሮ እስከ ተግባር ድረስ በተለይ ከጾታ ጋር በተገናኘ ፈተናው ብዙ ነው። ከዚህ ለመጠበቅ ትዳር ውስጥ ገባሁ። ልምድ ላካፍል የምችልበት ጊዜ ባይኖረኝም በዚህ አጭር ጊዜ ያለው ሁኔታ ጥሩ ነው ማለት እችላለሁ። ወደ ፊትም መልካም ኑሮ እንመራለን ብለን እናስባለን። መጀመር ቀላል ነው፤ ፍጻሜው ነው ዋናው። ከእግዚአብሔር ጋር ጥሩ ነው እላለሁ።» በማለት ገልጸልናል። እኛም እግዚአብሔር ጋብቻቸውን ይባርክላችሁ እንላለን። ረድኤተ እግዚአብሔር አይለይን።

ከአዘጋጅ ፡- ወድ አንባብያን የጽሑፉ አቅራቢ በተነሣው ርእሰ ጉዳይ ለመነሻ የሚሆን ዝግጅት አቅርቦውልናል። በሰርጋችሁ ያለ አግባብ ወጪ አውጥታችሁ ከሠርግ ማግስት ጀምሮ የተጻጸታችሁ የሰርግ ወጪያችሁን በአግባቡ አድርጋችሁ ለኑሮ የሚያስፈልጋችሁን በማሟላት ሰላማዊ ኑሮ የምትገፉ፤ በሰርግ ወጪያችሁ ሥራ ለሌላቸው ቋሚ መተዳደሪያ የሚሆን የሥራ እድል የፈጠራችሁና ግሪ ለሌላቸው አረጋውያንና አሳዳጊ ለሌላቸው ሕፃናትን የረዳችሁ... በጠቅላላው በሰርግ ወጭ ዙሪያ ያላችሁን ትምህርታዊ ተሞክሮና ገጠመኝ ጻፋልን። እንወያይበት።

አቡነ ዘዮሐንስ ...

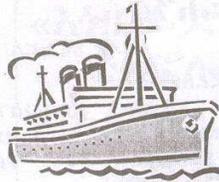
በገጽ ፳፪ የዞረ/

እንዳትገባ አወገዘ። እስከ ዛሬ ድረስም እንደ ቃሉ ሆነ። የችንም ደሴት ወረታቃ እንዳ ይጠፋ በዓሣ አጥማጅ በገብርኤል ሚስት በመስቀል ክብራስም ጠራት። ከዚህችም ቀን ጀምሮ እስከዚህ ቀን ድረስ በክብራስ ስም ተጠራች። ከዚህ በኋላ አባታችን ዘዮሐንስ ለአንዲት ቀንም የዚያችን ደሴት ርዝመቷን፣ ወርዳን፣ ቁመቷን ያይ ዘንድ ሲመላ ለስ ከዚያች ተራራ በስተደቡብ ብዙዎችን ሰዎች አይቶ። «ከዚህ ምን ታደርጋላችሁ?» አላቸው። «ለአምላካችን ለዘንድው ምግብን እንሰጠው ዘንድ ጌቶቻችን አዘውናልና የዘንድውን መምጣት እንጠብቃለን» አሉት። የሀገሩ ሰዎች ግን በየተራቸው ይህን ያደርጉ ነበር። ጃንቼሐይ የተባለ ጌታቸውም እንዳዘዛቸው አንድ ክብት፣ አንድ ማድጋ ወተትና አንድ በግ በየቀኑ ይሰጡት ነበር። እንዲሁም ሲባባሉ ያዘንድ ምድርን እያናወጣት መጣ። እርሱ ግን በስመ ሥላሴ በትእምርተ መስቀል ሲያማትብ መርዙ ተሻረ። እነዚያ የመጡ ሰዎችም «አባታችን ሆይ! በከንቱ አታጥፉን» አሉት። «በፈጣሪዬ ስም እገድለዋለሁ! ጊዮርጊስንም ከድራጎን አፍ ያዳን ከው አንተ በተኩላና በዘንድ ላይ ትቀመጣለህና፤ አንበሳንና ዘንድንም ትገዛለህና አድነኝ!» አለ። ይህንም ብሎ ዳግመኛ ባረከ። ያን ጊዜም ዘንድው ሞተ። ዘንድውንም በለኩት ጊዜም ርዝመቱ 60 ክንድ፣ ወርዱ ስምንት ክንድ ሆነ።

እነዚያም በታንኳቸው ሂደው ስለሚያመልኩት ስለዚያ ዘንድ ሞት ለሕዝቡ ሁሉ ነገሯቸው። ከዚህም በኋላ ዘዮሐንስ በዚያ ወራት ወደ ዘጌ ገዳም ሂዶ ከዚያ ሀገር ሰዎች ጋር ተገናኘ፤ በመምጣቱም ሁሉም በጠቅላላ ደስ ብሏቸው መንፈሳዊ አባታቸው አደረጉት። ከዚህ በኋላ የአገው ሹም ጃንቼሐይ የዘንድውን ሞት ሰማ። በየባሉ ሁልጊዜ እየመጣ ለዘንድም ይሰግድ ነበርና። ጭፍሮቹን «ዘንድውን የገደለውን ያንን መነኩሴ ይዛችሁ ወደኔ አምጡት!» አላቸው። አባታችን ዘዮሐንስም ስለ ዘንድው ሞት ጃንቼሐይ እንደ ተቆጣ በሰማ ጊዜ ከዘጌ ገዳም ወጣ። ጭፍ ሮችንም ሲፈልጉት አገኛቸው። አባታችን ዘዮሐንስ ግን ላይደበቅ ይህን ሁሉ ዐውቆ ሊቀበላቸው ከመንደር ወጣ። ከዚህ በኋላ ይዘው በችኮላ ወደ ጌታቸው ወሰዱት።

ወደ ገጽ ፳፮ ዘርፈ/

ሐመር- ጥር/የካቲት ፲፱፻፺፯ ዓ.ም.

ይህ ዓምድ በሥርጭቱ ፍጥነትና በጥቃቱ ስፋት አሳሳቢ ደረጃ የደረሰውን ኢች.አይ.ቪ/ኤድስን በመከላከልና በመቆጣጠር ረገድ ማንበረ ቅዱሳን ከአክሽን ኤይድ ኢትዮጵያ ጋር በመተባበር የጀመረው ሰፊ ሥራ አካል ሆኖ ከዚህ እትም ጀምሮ የተከፈተ ነው። ማንበራችን ይህንን ሥራ ሲጀምር ከብጥ ወቅት አሁን ዳውሎስ ፓትሮያርክ ርዕሰ ሊቃና ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ሊቀ ጳጳስ ዘአክሱም ወእጩን ዘማንበረ ተክለ ሃይ ማኖት ባገኘው መልካም ፈቃድና መመሪያ መሠረት ሲሆን፤ አጠቃላይ የሥራ ሂደቱም በኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የልማትና ክርስቲያናዊ ተራድኦ ኮሚሽን የኢች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያና መቆጣጠሪያ መምሪያ ክትትል እንዲደረግበት ሆኖ ነው።

የጠባይ ለውጥ እንዴት?

መ/ር ኃ/ ማርያም ላቀው እና ዲ/ን ፋሲል አሰረስ

በዓለም ላይ ከ35 ሚሊዮን ሕዝብ በላይ ከኢች.አይ.ቪ/ኤድስ ጋር አብሮ የሚኖር መሆኑን የተለያዩ ዘገባዎች ሲያ ስረዱ በተለይም ከሰህራ በታች ያሉ ህገ ርዥ ከፍተኛውን ቁጥር አስመዝግበዋል። ሀገራችን ኢትዮጵያም በቫይረሱ ከተጎ ጹት ሀገሮች ግንባር ቀደም መሆኗ ጉዳዩን አሳሳቢ ያደርገዋል።

ዛሬ በየትኛውም ቦታ ብንሆን ስለ ኢች.አይ.ቪ/ኤድስ መስማት የግድ ሁኗ ል። ጋዜጦችና መጽሔቶች ኢች.አይ.ቪ /ኤድስን በተመለከተ ከፍተኛ ትኩረት ሰጥተው ይጽፋሉ፤ ፊደሉና ቴሌቪዥንም በልዩ ልዩ ዘዴዎች ግንዛቤ ለማስጨበጥ ሲጥሩ ይታያሉ።

በሀገራችን ኢች.አይ.ቪ/ኤድስ መከ ሰቱ ከታወቀ ሁለት ዐድርት ዓመታትን ያስቆጠረ ሲሆን በዚህ ጊዜ ውስጥ ከማ ሰፈራራት ጀምሮ እስከ ማቆላመጥ ድረስ በተለያዩ መንገድ ኅብረተሰቡ የጠ ባይ ለውጥ እንዲያመጣ ሙከራ ተደር ጓል።

እንደ ዋነኛ የቫይረሱ መተላለፊያ መንገድ ተደርጎ ከሚታወቀው ልቅ የግ ብረ ሥጋ ግንኙነት በመታቀብ በቫይ ረሱ ከመያዝ ማምለጥ እንደ ሚቻል ተነ ግሯል፤ ተከክሯል። የሚፈለገውን ያህል የጠባይ ለውጥ ግን የለም። እንዲያውም በተቃራኒው ይመስላል ሁሉም ነገር በሰበታል። ለምሳሌ የተባበሩት መንግ ሥታት የኢች.አይ.ቪ/ኤድስ ፕሮግራም በ2000 /UNAIDS 2000/ ባቀረበው ሪፖ ርት በ1993 እ.ኤ.አ የቫይረሱ ሥርጭት ከ15-49 ዓመት ባለው ዕድሜ ክልል 3.2% የነበረ ሲሆን በ1999 እ.ኤ.አ መጨረሻ ወደ 10.63% ከፍ ብሏል።

የሞትና የሕይወት የመኖርና ያለ መኖር ጥያቄ የሆነውን የኢች.አይ.ቪ /ኤድስ ጉዳይ ትኩረት መንፈግ አደ ገኛነቱ አጠያያቂ አይደለም። ዘር፣ ቀለም፣ ሃይማኖትና ጎሳ ባለመለየት የዘመተብንን ጠላት በዝምታ ማሸነፍ አይቻልም። ይህ የሚታወቅ ጉዳይ ቢሆ ንም ኅብረተሰቡ ግን የሚፈለገውን የጠ ባይ ለውጥ ማምጣት አልቻለም።

ለምን? የጠባይ ለውጥ እንዳይመጣ እንደ ምክንያት የሚቆጠሩ የተለያዩ ሁኔታ ዎች ሊኖሩ ቢችሉም ጥቂቶቹን እን መለከታለን።

1ኛ. የአመለካከት ችግር

ኢች.አይ.ቪ/ኤድስና ሥርጭቱ እየከፋና እየተባባሰ ቢመጣም በራ ሳቸው ደርሶ ካላይ በስተቀር ለማመን የሚችገሩ ሰዎች አሉ። ትውልድ ለ ማጻን ራሳቸውን አጋልጠው በአንድ በኩል የቫይረሱ ተጠቂዎች በመሆና ቸው በተለያዩ በሽታዎች እየተጠቁ በሌላ በኩል ደግሞ የሰው ፊት እየገ ረፋቸው የኢች.አይ.ቪን አስከፊነት በማስተማር አምራች ዜጋ እንዳይጠ ፋ ለማድረግ ደፋ ቀና የሚሉ ወገ ኖች ሲኖሩ ሐላፊነታቸውን የማይ ወጡት የበጎ ነገር ተቃራኒ የሆኑት ደግሞ በአመለካከት መዛባት ጠቃሚ የሆነው ሁሉ አይዋጥላቸውም።

በቫይረሱ ተይዘው ራሳቸውን አውቀው የጠባይ ለውጥ ያሳመጡ ትም «በኔ ይብቃ» በማለት ፈንታ በበቀል ተነሳስተው «እኔ ብቻ ለምን? ከሌላው የተለየ ኃጢአት ሠርቼ አይደለም የተያዝኩት» በሚል አጉል አመለካከት ሥርጭቱ እንዲ ባባስና እንዲጨምር ያደርጋሉ።

2. ተስፋ መቀረጥ

ጠቢባን የተቸገሩበትና መፍትሔ ያጡለት ኢች.አይ.ቪ ኤድስ ብዙዎ ችን በቀጠጸ ተስፋ እንዲኖሩ እያደ ረገ ነው። ከዚህም አንጻር የቀ ደመ ሕይወታቸውን በማሰብ ይኑርባ ቸው አይኑርባቸው እንኳን ሳያረጋ ግጡ ተስፋ በመቀረጥ ወደ መከላከል

ለማምራት የሚችገሩ አያሌ ናቸው። የሕክምና ባለሞያዎች ቫይረሱን ከሚያባብሱ ድርጊቶች ተቆጥቦ ከቫ ይረሱ ጋር ለረዥም ጊዜ አብሮ መኖር እንደሚቻልና እንደማንኛ ውም ሰው መሥራት እንደሚቻል ቢናገሩም በተ ሰፋ መቀረጥ ተሸንፈው ከመሞታቸው በፊት የሚሞቱ ሕይወታቸውን ጥን ቃቂ በጉደለው መንገድ የሚመሩ አያሌ ናቸው።

ተስፋ የሌለው ሰው ምንጊዜም ሕይ ወቱ በጨለማ ውስጥ ነው። በጨለማ የሚኖር ደግሞ እንዴትና ወይት እንደ ሚሔድ አያውቅም። ምንም ቢነገረው ለመቀበል የተዘጋጀ ልቡና ስለማይኖረው የጠባይ ለውጥ ለማምጣት ይቸገራል።

3. ችግሩን መፍታት የሚወስዱት መፍትሔዎች

አንዳንድ ጊዜ ለችግሩ መፍትሔ ይሆ ናሉ ተብሎ የሚነገሩ ቃላት በተቃራኒ ው ራሳቸው ችግር የሚሆኑበትና የሚያ ባብሱ ሆነው ይገኛሉ። ኅብረተሰቡ የሚ ሰማውንና የሚያየውን በሕይወቱ ውስጥ ስለሚያስገባው በተለይ በመገናኛ ብዙ ኅን የሚሰጡ ትምህርቶች ከፍተኛ ጥንቃቄን የተሞሉ መሆን አለባቸው።

4. የባሕል ተጽዕኖ

ኢች.አይ.ቪ/ኤድስን በመከላከል የጠ ባይ ለውጥ ለማምጣት አካባቢያዊ ተጽዕ ኖ የራሱ ድርሻ ይኖረዋል። ጠባይ በከ ፋም ሆነ በደግ ሊለወጥ ይችላል። ለም ሳሌ የአንድ አገር ባህል በማንበረሰቡ ያሉትን የቋንቋ አጠቃቀምን፣ የልብስ አለባበስን፣ የምግብ አመጋገብንና ሌሎ ችንም ቁሳዊና መንፈሳዊ ነገሮች ሊወ ስን ይችላል። «ገመና መሸፈን» ከኢትዮ ጵያውን የባህል እሴቶች አንዱ ነው። ይህ ገመና ሸፋኝነት የቀደመ አባቶች ተጉዘውበት ተጠቅመውበታል። አባት ቻችን የአንዱን ገበና ሸፍነው ያለፉበት መንገድ ሙሉ በሙሉ ዛሬ ላይ ሳይሠራ ይችላል። ምክንያቱም አበው ባለፉበት ዘመን የተከተሉት አሠራር አሁን ካለ ንበት ሁኔታ አንጻር ሲቃኝ ብዙ መን ገድ አያስገዝንም። ዛሬ ሸፋኝነት የደበ ቅነው የኢች.አይ.ቪ/ኤድስ ጉዳይ ከፍ ተኛ ጉዳት እያደረሰብን ይገኛል።

«እነዚህ ድርጅቶች ሕዝቡን ለመሳብ ልዩ ልዩ ማታለያዎችንና ቴክኖሎጂዎችን ይጠቀማሉ። እኛ ግን ምንም ሳንጠቀም ምእመናኑ በራሳቸው ጊዜ ወደ እኛ ይመጣሉ። መንፈስ እግዚአብሔር ወደ ቤተ ክርስቲያናችን ይጠራቸዋል።»

/ብፁዕ አቡነ ታዴዎስ በትራኒዳድና ካሪቢያን ሀገራት የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሊቀ ጳጳስ/

ቤተ ክርስቲያን የሰጠቻቸውን ላላፊነት ይዘው፣ ተወልደው ያደጉ ባትን፣ ተምረው ለመግባት የበቀባትን ሀገራቸውን ለቀው ወደ ባዕድ ሀገር ከሄዱ 32ኛ ዓመታቸውን ይዘዋል። በ1965 ዓ. ም በወቅቱ በነበሩት አባቶች በትራኒዳድና ካሪቢያን ሀገራት ተገዘው እንዲያገለግሉ ሲታዘዙ ይዘውት የሄዱት ለዓመታት ከካበተ የቤተ ክርስቲያን ዕውቀታቸው ጋር ከአባቶቻቸው የተቀበሉትን መግባት ቅስና ነበር። ከሃያ ዓመታት ሰፊ አገልግሎት በኋላ ግን በ1985 ዓ.ም «ይገባል» ተብለው መግባት ጽጽብን ተቀብለዋል። ብፁዕ አቡነ ታዴዎስ በትራኒዳድና ካሪቢያን ሀገራት የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሊቀ ጳጳስ።

በቀድሞው ወሎ ጠቅላይ ግዛት የግ አውራጃ «ዘለቃ ጊዮርጊስ» በተባለው ቦታ የተወለዱት ብፁዕ አቡነ ታዴዎስ በአካባቢያቸው ፊደል ከቆጠሩ በኋላ ወደ ትግራይ ጠቅላይ ግዛት ተሻግረው «ቀረጸ ማርያም» ተብላ በምትታወቀው ገዳም ትምህርታቸውን ቀጠሉ። ለዓመታት እስከ መጻሕፍት ትርጓሜ ያለውን ትምህርት በሚገባ ከተማና በኋላ ንጽሕ ጠብቀው በድንግልና ጸንተው ሊኖሩ ወስነው በ1951 ዓ.ም በወቅቱ የገዳሙ አበ ምኔት ከነበሩት መ/ር ኃይለ ማርያም ወረታ አርዑተ ምንኩሳናን ተቀበሉ። በገዳሙ ለአራት ዓመታት ከቆዩ በኋላ በእግዚአብሔር አነሣሽነት በወቅቱ በማገባት ድምቀት፣ በውስጣ በሚሰጠው ትምህርት ስፋትና ጥራት ስመ ጥር ወደ ነበረችው መናገሻ ማርያም መጡ። በዚያም ከ1956-1960 ዓ. ም በትምህርትና በአገልግሎት ቆዩ። በ1960 ዓ.ም ወደ መንበረ ጳጳሳት ቅድስት ሥላሴ ካቴድራል መጥተው እስከ 1965 ዓ.ም በክህነት አገልግሎትና በትምህርት ቆዩ። በአለፈው ዘመናቸው ያደረጉትን የመማር ጥረትና የአገልግሎት ትጋት የተመለከተው የወቅቱ የቤተ ክርስቲያን አስተዳደር በ1965 ዓ.ም ለበለጠው አገልግሎት አሁን 32ኛ ዓመታቸውን ወደያዙበት ቦታ ላካቸው። ከዚያ ጊዜ ጀምሮ የሕዝቡን ቋንቋና ባሕል ቋንቋቸውና ባሕላቸው አድርገው፣ ሕዝቡን አባታቸው፣ እርሳቸውም ሕዝቡን ልጃቸው አድርገው በመኖር ላይ ይገኛሉ።

ብፁዕነታቸው ለ22ኛው የመንበረ ታትርያርክ አጠቃላይ ሰበካ መንፈሳዊ አስተዳደር ጉባኤ ወደ ኢትዮጵያ መጥተው ለቀናት በቆዩበት ጊዜ የዝግጅት

ክፍላችን አነጋግሯቸው ነበር።

ሐመር፡- በተፈላጊዎቹ ካሪቢያን ሀገራት የሲ ተዋሕዶ ሶርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የሰጠው ስፋት ታዲያ ምን ይመስላል?

ብፁዕነታቸው፡- ቤተ ክርስቲያናችን በዚያ አካባቢ ለመጀመሪያ ጊዜ የተቋቋመችው የዛሬ 52 ዓመት ነው። የአካባቢው ተወላጆች የእኛን ቤተ ክርስቲያን እንደ ማንነታቸው መገለጫ፣ እንደ ድኅነት መንገዳቸውም በመቁጠራቸው «ቤተ ክርስቲያን ትቋቋምልን» በማለት በወቅቱ ለነበሩት አባቶችና ንጉሠ ነገሥት ጥያቄ አቀረቡ። ጥያቄያቸው ተቀባይነት አገኘና በኋላ ብፁዕ አቡነ አትናቴዎስ ተብለው በአካባቢው ረዘም ላለ ጊዜ ያገለገሉት አባ ገብረ ኢየሱስ መሸሻና በቅርቡ ከዚህ ዓለም በሞት የተለዩት አቶ አበራጀንበሬ /በአስተርጓሚነት/ ወደ ቦታው ተላኩ። እነርሱም የተሰጣቸውን ተልእኮ በሚገባ በመወጣት በትራኒዳድ ጉያና በመድኃኔ ዓለም ስም የመጀመሪያውን ቤተ ክርስቲያን አቋቋሙ። እንግዲህ የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን በዚህ ዓይነት እ.አ.አ በ1952 ዓ.ም ለመጀመሪያ ጊዜ ተቋቋማ ዛሬ ባለችበት ደረጃ ላይ ደርሳለች።

ሐመር፡- ስመዘገብ በተፈላጊዎቹ ካሪቢያን ስገሮች ቤተ ክርስቲያናችን ዛሬ በምን ደረጃ ባይ ተገኝቷ?

ብፁዕነታቸው፡- ምንም እንኳን በሚፈለገው ደረጃ ላይ ደርሰናል ብለን ባንመካም ዛሬ በደገና ሁኔታ ላይ ደርሰናል ብለን መናገር የምንችል ይመስለኛል። በአሁኑ ወቅት በአካባቢው የተቋቋሙ አብያተ ክርስቲያናት ቁጥር ዐሥራ ስድስት ደርሷል። በምእመናንም ቁጥር በኩል መልካም ዕድገት አለ። ምናልባት ከእኛ ዐቅም ማነስ የተነሣ ነው እንጂ ዛሬም የአካባቢው ሕዝብ «ተጨማሪ አብያተ ክርስቲያናትን አቋቋሙልን» እያለ ነው።

ሐመር፡- ምናልባት ይህ የምስጢር ስጦት የምስጢር ስጦት ይታወቅ ይሆን?

ብፁዕነታቸው፡- ስማቸው በመዝገብ ያሉ ምእመናን ከ30,000 በላይ ናቸው። ነገር ግን አሁንም ቤተ ክርስቲያናችን በመለፈግ በርካታ ምእመናን እየመጡልን ነው። የአገልጋይ እጥረትና የቦታ መራራቅ ችግሮች ስላሉብን በሦስት ወር አንድ ጊዜ ቢያንስ 50 አፍሪካ አሚሪካውያንን እናጠምቃለን። በዚያ ሀገር ይኸን ያህል ምእመናን

መያዝ በጣም ትልቅ ነገር ነው። በእውነቱ የቤተ ክርስቲያናችንን ማሳደረ መለኰት መሆን የሚያሳይ ነው። በአካባቢው የሌለ የእምነት ድርጅት የለም ለማለት ይቻላል። ለምሳሌ 13 ሚልዮን ሕዝብ በሚኖርበት ትራኒዳድ ከ120 በላይ የእምነት ድርጅቶች አሉ። እነዚህ ድርጅቶች ሕዝቡን ለመሳብ ልዩ ልዩ ማታለያዎችንና ቴክኖሎጂዎችን ይጠቀማሉ። እኛ ግን ማታለያም ሆነ ቴክኖሎጂ ሳንጠቀም ምእመናኑ በራሳቸው ጊዜ ወደ እኛ ይመጣሉ። መንፈስ እግዚአብሔር ወደ ቤተ ክርስቲያናችን ይጠራቸዋል። በዚህም እግዚአብሔርን እናመሰግናለን።

ሐመር፡- ስነዚህን ምስጢር የምትቀፈደህ የምትገባለህ ስለተዳደረህ መቀቀር ምን ይመስላል?

ብፁዕነታቸው፡- በተቻለ መጠን የቤተ ክርስቲያናችንን አገልግሎት የሚያፋጥን አስተዳደራዊ መዋቅር ዘርግተናል። እያንዳንዱ ደብር የራሱ የሆነ አለቃ አለው። አስተዳዳሪው በአጥቢ ያው የሰበካ መንፈሳዊ አስተዳደር ጉባኤ አቋቁሞ ምእመናንን ያስተዳድራል። በአንድ ክፍለ ሀገር /ለምሳሌ፡- በትራኒዳድ/ ለሚኖሩ አብያተ ክርስቲያናት ከአለቆቹ በላይ ሆኖ አመራር የሚሰጥ አንድ አስተዳዳሪ አለ። ከየ ክፍለ ሀገሩ አስተዳዳሪዎች በላይ ደግሞ ሊቀ ጳጳሱ አለ። በዚህ ዓይነት ነው የምናስተዳድረው። በነገራችን ላይ በየአስተዳደር መዋቅሩ ያሉ ላላፊዎች በሙሉ /ከሊቀ ጳጳሱ በስተቀር/ የዚያው ሀገር ተወላጆች ናቸው።

ሐመር፡- የሚሰጠውን መንፈሳዊ ስጦት ለሁሉ በሚገባቸው ቋንቋ በመስጠት በኩል የምትደርጉት ስንቅስቃሴ ምን ይመስላል?

ሆን ገላናቸውን ያጨልማሉ። ከፍር ሃት የተነሳ በቸልተኝነት ያለፉት ጥፋት ለገዛ ልጆቻቸው የነገ ሕይወት ማነቆ ይሆናል።

3. ፍቅር ማጣት፡- ለአንድ ሰው በተሰለፈበት የጥያ መስክ ጽናት ትጋት ከሚሰጡት ነገሮች መካከል አንዱ ፍቅር ነው። ለሃይማኖቱ፣ ለአገሩ፣ ለሕዝቡ፣ ለሥራው ፍቅር ያለው ሰው ኃይል አለው። ጠቢቡ ሰሎሞን «ፍቅር እንደ ሞት የበረታች ናት።... ብዙ ውኃ ፍቅርን ያጠፋት ዘንድ አይችልም» ያለውም የፍቅርን ኃይልነት ያሳያል። መጋ.8÷6-7። ይህን ያህል ኃይል የሆነው ፍቅር ከአንድ ሰው ሕይወት ውስጥ ሲጠፋ ለሁሉም ነገር ቸልተኛ መሆን ይመጣል። ሰዎች ያለ ፍላጎታቸውና ያለ ዕውቀታቸው በተጽዕኖ በአንድ የሥራ ገበታ ላይ ይመደቡና አልያም አማራጭ ሥራ ስላጡ ወይም የተደበቀ ዓላማ ይኖራቸውና ለተመደቡበት አገልግሎትና ጥያ ፍቅር ሊያጡ ይችላሉ። የሰዓት ፈርማ ብቻ እንዳያመልጣቸው፣ ወንበሩ ባይ እንዳይሆን ይገኛሉ። ከወንበሩ ወይም ከተረከቡት አደራ በስተ ጀርባ ስላለው ጉዳይ ግን ደንታ ቢስ ይሆናል።

በመሠረቱ ማንኛውም ሰው በሥራው ውጤታማ የሚሆነው በዕውቀቱና በፍላጎቱ መሠረት ሲሚራ ነው። የድንገት የቅኔ፣ የአቋቋም፣ የመጽሐፍ ትርጓሜ ደቀ መዝሙሩን አለቃ አልያም በሥነ መለኮት ትምህርት የተመረቀውን ገበዝ አድርጎ መመደብ ፍቅርን ያሳጣል። በመንግሥታዊ መሥሪያ ቤቶችም በቅርቡ እንደ ታየው ያለ በቂ ጥናት በሽግግ ሰበብ ሰዎችን ዕውቀትና ልምድ ካካበቱበት ሥፍራ አንገሥቶ ያለደረጃቸው ማስቀመጥ ለሥራ ያላቸውን ይነጻጻል። በ1983 ዓ.ም. በተደረገው የመንግሥት ለውጥ ወቅት የአንድ ዩኒቨርስቲ መምህር በነበሩት ላይ የደረሰውን ልንገራችሁ። መምህሩ የትምህርት ሥነ ዘዴ /Pedagogical science/ መምህር ነበሩ። ከነበሩበት ዩኒቨርስቲ አንገሥተው በአንድ የመምህራን ማሠልጠኛ ተቋም የአማርኛ መምህር አደረጃቸው። እኒህ ሰው በዚህ የተነሳ ሥራውን ቸል ከማለት አልፏል ለአእምሮ ሕመም ተዳረገ። ሠራተኛን በጥያቄውና በዝንባሌው ማሠራት አገርን ለሚናፈቀው ዕድገትና ልማት ያደርሳታል።

በሌላ በኩልም ለእግዚአብሔርና ለቤቱ ፍቅር ማጣትም ከዚህ ጋር የሚታይ ነው። ካህኑ ዒሊ ለልጆቹ የነበረው ፍቅር ለእግዚአብሔር ከነበረው ፍቅር ይበልጥ ስለነበረ ልጆቹ በእግዚአብሔርና በሕዝቡ ላይ ያደረሱት በደል ቢነገረውም የሚጠበቅበትን ያህል ልልጆቹን መሥራት መቅጣት

ተሳነው። ዕለት ዕለት የልጆቹን ጥፋት እየሰማ ችላ አለ። 1ሳሙ.2÷12-36። ኢትዮጵያውያን አባቶቻችን እስከ አፍንጫው የታጠቀውን የፋሽስት ኢጣሊያን ጦር ለማሸነፍ፣ ጀግናው ዘርዓይ ድረስ በሰው አገር በአገራቸው ላይ የሚላለቁ ትን ለመቅጣት የቻሉት የአገር፣ የወገንና የታሪክ ፍቅር ስለ ነበራቸው ነው። በዐጺ ሱስንዮስ ክሕደት የተነሳ 8000 ምእመናን በአንድ ቀን ያለቁት የሃይማኖት ፍቅር ስለ ነበራቸው ነው። ፍቅራቸው ጠላት በአገርን በሃይማኖት ላይ እያደረሰ ያለውን ጉዳት በቸልተኝነት እንዳይመለከቱት ስለደረጋቸው ነው። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ፡- «በመንፈስ የምትቃጠሉ ሁኔታ» ያለው ምእመናን ከፍቅር ማጣት የተነሳ ለቸልተኝነት እንዳይዳረጉ ነው። ሮሜ.12÷11።

4. ዓላማ ቢስነት፡- አንድ ክርስቲያን በተጋደሎ እንዲጻፍ፣ ላላፈነቱን እንዲወጣ፣ ከኃጢአት እንዲጠበቅ ለቤተክርስቲያን እንዲቀናና እንዲተጋ ከሚያደርጉት ነገሮች መካከል አንዱ ዓላማ ነው። ቅዱስ ዳዊትን ወደ ቤቱ ድንኳን እንዳይገባ፣ ወደ አልጋውም እንዳይወጣ፣ ለዐይኖቹ መኝታ፣ ለሽፋሽፍቶቹም እንቅልፍ፣ ለጉንጮቹም ዕረፍትን ከመስጠት እንዲከለከል ያደረገው ለእግዚአብሔር ስፍራ፣ ለያዕቆብ አምላክ ማደርያ ለማግኘት የነበረው ዓላማ ነው። መዝ. 131÷3-6። ቅዱስ ጳውሎስንም በ2ቀር. 11÷23-29 ላይ የተዘረዘሩትን መከራዎች ለመቋቋም ያበቃው ለእግዚአብሔር ቤት የነበረው ዓላማው ነው። ይህን መሰል ጽኑዕ ዓላማ የሌለው ሰው በሥራው ሁሉ ቸልተኛ ይሆናል። የሚኖርለትና የሚተጋለት ዓላማ ስለሌለው ግዴላሽ ይሆናል። አገራችንና ቤተክርስቲያናችን ከየከፍተኛ ትምህርት ተቋሞቻቸው በየዓመቱ በብዙ ሺዎች የሚቆጠሩ ሰዎችን ያስመርቃሉ። ባለጥያ ይቀጠራል። ገንዘብ ወጪ ይደረጋል። የሚጠበቀውን ያህል ግን ለውጥ የለም። አሠሪውም ሠራተኛውም ዓላማው ሠላሳ ቀኖችን ሠርቶ ደመመዝ ማግኘት ብቻ ከሆነ ኑሮው ሁሉ ባለሀብት እርገጥ ይሆናል። የአብራኩ ከፋይ የሆኑ ልጆቹ ጥሩ ነገን እንዲያይዙ፣ ከእርሱ ሽል ያለ ሕይወት እንዲኖራቸው ለማድረግ ካልሠራ ቸልተኝነት ይሰፍንበታል። ሠለስቱ ደቂቅ ከሀገር ከወገን ርቀው፣ እግዚአብሔር በማይታወቅበት አገር ቸልተኝነትን አርቀው ስለ ሕገ እግዚአብሔር ሰውነታቸውን ለእሳት ለስለት አሳልፎ እንዲሰጡ ያደረጋቸው በሃይማኖት ገንዘብ ያደረጉት ዓላማቸው ነው። ነቢዩ «ስለ ከንፈሮችህ ቃል ጭንቅ የሆኑ መንገዶችን ጠብቅሁ» ማለቱም ይህን ያሳያል። መዝ. 16÷4።

5. የሥጋዊ ጥቅም ተገዢ መሆን፡- ሥጋዊ ጥቅም የአንድን ምእመናን መንፈሳዊ ቅናሹና ትጋት እንዲበርድ ያደርጋል። በሥጋዊ ጥቅም የተያዙ ሰዎች ጥቅማቸውን እንጂ ላላፈነታቸውን ብሎም

ከሰውም ከእግዚአብሔርም ሊደርስ ባቸው የሚችሉውን ቅጣት ሊያስተውሉት አይችሉም። ስለ ሥራ መባደል፣ ስለ ቤተክርስቲያን አገልግሎት መጓደል፣ ስለ ገብረተሰቡ ጨካኝነት ቁብ የማይሰጣቸው ይሆናሉ። የዘወትር ጥረታቸው ጥቅማቸውን በማስጠበቅ ላይ ይሆናሉ።

ይህ ሥጋዊ ጥቅምም በአንድ ጊዜ በሰው ሕይወት ውስጥ የሚከሰት ሳይሆን ቀስ በቀስ ሥር የሚሰድ ይሆናል። የከበሩ ስጦታዎች የተለያዩ ግብዣዎች፣ በላላፊነት ወንበር ላይ ያሉትን ሰዎች የሥጋዊ ጥቅም ተገዢ ለማድረግና ተገቢውን አደራቸውን እንዳይወጡ፣ ቸልተኞች እንዲሆኑ፣ ሁነኛ ምክንያቶች ናቸው። በሕግ ከተፈቀደው ደመወዝ ውጭ ለባለ ሥልጣናት የሚቀርቡ እጅ መንኸዎችና ሙገሳዎች የባለ ሥልጣኑን አደራውን የመጥጣት ዐቅም የሚሰጡት ሲበዙም ለእውነት እንዳይሠራ እደ ልቡናውን የሚያሰሩ፣ እንዳይናገር አንደበቱን የሚገቱ ልጓም ይሆኑበታል። የሚያስተምሩት የአምስተኛ ክፍል ተማሪ «Girl» የሚለውን የእንግሊዘኛ ቃል «ጀርል» ብሎ ሲያነብ መምህሩ ይሰሙታል። ግን አያርሙትም። «ምነው አያርሙትም ወይ?» ሲባሉ በዚህን ያህል ደመወዝ «ገርል» በል ብዬ ላስተምር ነው ወይ? አሉ። በመንግሥት ሆስፒታል በሽተኛው በደዌ ሲሰቃይ ደሙ እንደውኃ ሲፈስ «የሻይ ሰዓታቸውን» የሚጠብቁ «የጤና ባለጥያቄ» በግል ጤና ጣቢያዎች ትንፋሽ እስኪያጥሩቸው ሲሠሩ የሚታዩት የጥቅም ነገር ከሆነስ?... በኩረ መናፍቃን ሲሞን ለቅዱስ ጴጥሮስና ለቅዱስ ዮሐንስ ብዙ ገንዘብ ይዞ የቀረበው በገንዘቡ ጥቅም ገላናቸውንና ልቡናቸውን ይዞ ጸጋ መንፈስ ቅዱስን ተቀብሎ እንደ ፈለገ ገንዘብ ለያካብት በትነበር። ይሁን እንጂ ለነፍስ ጥቅም እንጂ ለሥጋ ጥቅም ያልተገዙ ቅዱሳን ሐዋርያት ቸልተኝነትን አስወግደው፡- «የእግዚአብሔርን ስጦታ በገንዘብ እንድታገኝ አስበሃልና ብርሀ ከአንተ ጋር ይጥፋ» ለማለት በቁ። በዘመናችን የሚገኙ የሥጋዊ ሆኖች የመንፈስ መሪዎቻችን ይህን ልብ ሊሉት ይገባል። ሥራ. 8÷12-21።

6. ተስፋ መቁረጥ፡- ሰዎች ሥራን፣ ጤናን፣ ሰላምን ከማጣት፣ ከሰይጣን ፈተናዎች የተነሳ ተስፋ ሲቆርጡ ይታያሉ። በትዳራቸው ሰላም ማጣት፣ በልጆቻቸው ዋልጌነት ተስፋ የሚቆርጡ አሉ። በመነጋገር፣ በመሸነፍ ለውጥ ሊመጣ /ወደ ገጽ ፳፰ ዞራል/

* የክርስትና ስም

* የክርስትና አባትና እናት

ጌታቸው በቀለ

ስመ ክርስትና በገለገህ ሲሆን በሰማርኛ የክርስትና ስም/የመጽሐፍ ስም፣ ስመ ጥምቀት/ በመባሰ ይታወቃል። ስመ ክርስትና የቀድሞ ስም ነው። ይህ ስም ምድራዊ ምሥጢር ስማዎቹ ነው።

የክርስትና ስም /ስመ ክርስትና/ የሲትዮቶ ሶርቶደክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ምስጢርን የሚጠራበት መገራገሪያ ስም ነው። ከሶርቶደክስ ተዋሕዶ ስማዎች የሚወሰዱ ስማት፣ በወሳኝቻቸው ሐሳብ ነት፣ በክርስትና ስምትና ስምት ተወካይነት ወንድ በ40ኛው፣ ሴት በ80ኛው ቀን፣ ስም ነታቸውን የክርስትና ስምት ወይም ስምት ስምጠራሪሳቸው ይጠመቃሉ። ማቴ.19.14፣ ማር.10.14፣ ስቃ.18.16 ወ.ዘ.ተ።

ስመሆኑ የስመ ክርስትና ስም ስምጠራ ጥንተ ታሪክ ስንዴት ነው? ማነው የሚሰይሙዎት? ስንዴት ይሰየማል? ከዚህ ጋር የክርስትና ስም ጥቅሙን ምንድን ነው? ቅዱሳን/ዘርፎ/ የሚባሉት የትኞቹ ናቸው? በሀገራችን የዓለም ስምጠራ የክርስትና ስም ተብሎ መጠራት የተጀመረው መቼ ነው? የክርስትና ስምትና ስምት ማለት ምን ማለት ነው? ተገባሪቸው ምንድን ነው? በዚህ ዘዴ ያሉ ስምጠራዎች ችግሮችና መፍትሔዎችን ምን ይመስላሉ? ስለነዚህና ሌሎችም በምስጢርን ጎሳና የሚመሰግኑ ተዛማጅ ጥያቄዎች ምሳሌ ይሰጣሉ ብለን ያስናቸውን ቅዱሳን መጻሕፍት ስንገባለን፣ ስቃዎን ቤተ ክርስቲያንን ጠይቀን ያዘጋጃነውን ስንዴህ ስቃዎቹ ነዋል። መሰከም ንባብ።

የክርስትና ስም /ስመ - ጥምቀት/
ኦርቶዶክሳዊት ቅድስት ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያናችን ወንዶች ሕፃናት በተወለዱ በአርባ /40/ ቀናቸው፣ ሴቶች ደግሞ በሰማንያ /80/ ቀናቸው ወደ ቤተ ክርስቲያን መጥተው እንዲጠመቁ ታስተምራለች። ታጠምቃለች። ስመ ክርስትናንም ትሰጣቸዋለች።

ይህንንም የምታደርገው በቅዱስ መጽሐፍ በስፋት ተተርኮ የሚገኘውን የብሉይ ኪዳን ሥርዓት መሠረት በግድረግ ነው። ለቃውንት ቤተ ክርስቲያን በስፋት እንደ ሚያስተምሩት እግዚአብሔር አዳምንና ሔዋንን በምድር ላይ ከፈጠረ በኋላ፣ አዳም በተፈጠረ በ40 ቀኑ ሔዋን በተፈጠረች በ80 ቀኗ የብርሃን ልብስ አገናኗል ወደ ዔደን ገነት አስገብቷቸዋል። "እግዚአብሔር አምላክም በምሥራቅ ዔደን ገነትን ተከለ፣ የፈጠረውንም ሰው በዚያ አኖረ" ዘፍ. 2፣8። በዚህ የተነሳ ወንዶች በተወለዱ በ40 ቀናቸው፣ ሴቶች ደግሞ በ80 ቀናቸው ካሁኑ ወዳለበት ወደ መገናኛው ድንኳን /ደብተራ ኦሪት/ ተወስደው እንዲባረኩ ታዟል። ዘሌ.12፣1-8። ኩፋሌ 4፣4-13። በዚህ መሠረት እስራኤላውያን ሕፃናት በተወለዱ በ40 እና በ80 ቀናቸው ወደ ቤተ መቅደስ ወስደው መሥዋዕት ይሰውላቸው ነበር። ከዚያ ቅጽበት ጀምሮ ከእግዚአብሔር ዘንድ በረከትን ተቀብለው፣ የእግዚአብሔር ወገን ተብለው

ይጠራሉ። ዘጸ.4፣22።

ብሉይ ኪዳን ለሐዲስ ኪዳን መሠረቱ ነውና፣ ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ፈጻሚ ሕግ እንደ መሆኑ፣ በተወለደ በ40 ቀኑ ወደ ቤተ መቅደስ ተወስዷል። ሉቃ. 2፣22-28። ቤተ ክርስቲያንም ይህንን በብሉይ ኪዳን የነበረውንና ጌታችንም በሥራ የፈጸመውን ሥርዓት መሠረት በግድረግ ሕፃናትን በተወለዱ በአርባና በሰማንያ ቀናቸው ታጠምቃለች። ሕፃናቱ ለሞት የሚያስጋቸው ሕመም ካገኛቸው፣ ከአርባና ከሰማንያ ቀናት በፊት ሊጠመቁ ይችላሉ። በልዩ ልዩ ምክንያቶች ሕፃናቱ የመጠመቂያ ቀናቸውን /አርባና ሰማንያ ቀን/ አሳልፈው ቢመጡም ይጠመቃሉ። በእር ግጥ አሳማኝ ምክንያት ሳይኖር ወላጆች በየምክንያቱ የልጆቻቸውን የመጠመቂያ ቀን ሊያሳልፉ አይገባም። ጌታችንም በወን ጌላ "ብትወዱኝ ትእዛዜን ጠብቁ" /ዮሐ.14፣ 15/ ብሎ እንደ ተናገረው፣ ምእመናንም ይህን ከግንዛቤ በማድረግ የቤተ ክርስቲያናቸውን ሥርዓትና ትእዛዝ ሊያከብሩና ሊጠብቁ ይገባል። /ፍትሐ ነገሥት ንባብና ትርጓሜው፣ አንቀጽ 3/።

በብሉይ ኪዳን ዕብራውያን ለልጆቻቸው ስም የሚያወጡት /የሚሰይሙት/ ሕፃናቱ በተወለዱ በስምንተኛው ቀን ወንዶች ከሆኑ

በሚገረዙበት ዕለት ነበር። አብርሃም ለልጁ "ይስሐቅ" ብሎ ስም ባወጣለት በስምንተኛው ቀን መገረዙ ተጽፏል። "አብር ሃም የተወለደለትን፣ ሃራ የወለደች ለትን የልጁን ስም ይስሐቅ ብሎ ጠራው። አብርሃምም ልጁን ይስሐቅን እግዚአብሔር እንዳዘዘው በስምንተኛ ቀን ገረዘው።" ዘፍ.21፣3-4። ይሁን እንጂ የተለያዩ የመጽሐፍ ቅዱስ ታሪኮች እንደ ሚያስረዱት በተወለዱ በስምንተኛው ቀን ብቻ ሳይሆን ከመወለዳቸው በፊት፣ በሚወለዱበትም ዕለት ስም ይሰየማቸው ነበር። ለምሳሌ ያህል ብንመለከት፡- ራሔል በምጥ ተጨንቃ በሞት አፋፍ ላይ በነበረ ችበት ወቅት የወለደችውን ልጅ "ቤን ኦሪ" ብላ ጠርታዋለች። በኋላ ላይ አባቱ ያዕቆብ ብንያም ብሎታል። ዘፍ. 35፣18። አብዛኛውን ጊዜ ከስምንተኛው ቀን በፊት የሚሰየሙ ስሞችም እንኳን ቢሆኑ የሚጽፉትና አገልግሎት ላይ የሚውሉት በስምንተኛው ቀን በግዝረት ዕለት ነው። ለምሳሌ፡- መጥምቀ መለኮት ዮሐንስ ስም የወጣለት ከመጠነ አስቀድሞ በመ ልክቱ ብሥራት ሲሆን ስያሜው ጸድቆ በስሙ መጠራት የጀመረው ግን በተወለደ በስምንተኛው ቀን በሚገረዘበት ዕለት ነበር። ሉቃ.1፣13፣59፣63። ወንጌላዊው ቅዱስ ሉቃስም ስለ ጌታችን ስም ሲናገር "ሊገርዙት ስምንት ቀን በሞላ ጊዜ፣ በማገገፍ ሳይጠነ በመልክት እንደ ተባለ፣ ስሙ ኢየሱስ ተብሎ ተጠራ" ሉቃ.2፣21። ይላል። ከላይ በአጭሩ ከተመለከትናቸው መጽሐፍ ቅዱሳዊ ታሪኮች በብሉይ ኪዳን ዕብራውያን ለልጆቻቸው ስም የሚያወጡት ወይም አስቀድሞ የተሰጠውን ስያሜ የሚያጸድቁት ሕፃናቱ በተወለዱ በስምንተኛው ቀን /በግዝረት ዕለት/ እንደሆነ እንረዳለን። /ዲ/ን አየለ አሻግራ፣ ጥምቀት ሕፃናት፣ 1989ዓ.ም/።

ከዚህም በተጨማሪ የስም ለውጥ ተሰያሚውን የራስ የማድረግ መግለጫ ነው። እግዚአብሔር ስምንት ሲጠራ ስማቸውን ለውጧል። ከቤተ ክርስቲያን ታሪክ እንደምንረዳው ወደ ቤተ ክርስቲያን የሚገቡ ሰዎችም ሆኑ ወደ ቤተ ክርስቲያን የሚገቡ ንግዶችም ቅድሳት ሃይማኖታዊ የሆኑ መንፈሳዊ ምሥጢርን የያዙ የስም ለውጥ ይደረግላቸዋል። እግዚአብሔር ስምንት ለአገልግሎት ሲመርጥ አዲስ ስም ይሰይማላቸው እንደነበር ለአብነት የሚሆኑንን የተወሰኑትን እንመልከት፡- "ሐና ወንድ ልጅ ወለ

ደች፤ እርስዎም፡- ከእግዚአብሔር ለም ጌዋለሁ ስትል ስሙን ሳሙኤል ብላ ጠራችው።። 1ኛሳሙ. 1+20። "ከዛሬ ጀምሮ እንግዲህ ስምህ አብራም ተብሎ አይጠራ፤ ነገር ግን ስምህ አብ ሮሃም ይሆናል፤ ለብዙ አሕዛብ አባት አድርጌሃለሁና።።" ዘፍ. 17+5። "እግዚ አብሔር አብርሃምን አለው፡- የሚሰት ህን የሦራን ስም ሦራ ብለህ አትጥራ። ስምዎ ሣራ ይሆናል እንጂ" ዘፍ. 17+15። "ከእንግዲህ ወዲህ ስምህ እስ ራኤል ይባል እንጂ ያዕቆብ አይባል። ከእግዚአብሔርም ከሰውም ጋር ታግ ለህ እሸንፈሃልና።።" ዘፍ. 32+28። በት ጓቢተ ዳንኤል እንደ ተገለጸው ዳንኤል ብልጣሶር ተብሎ ተጠርቷል። ዳን. 4+19። ሠለስቱ ደቂቅ የተባሉት ሲድ ራቅ፣ ሚሳቅና አብድና ጉም በእምነታቸው ጽናት የመጣባቸውን ፈተና ሁሉ ሲያሸንፉ ስማቸው እናንድም አዛር ያና ሚሳኤል ተብሎ ተለውጧል።

በሐዲስ ኪዳንም ጌታችን ቀራ ጩ ስምያንን "የዮና ልጅ ስምያን ሆይ፤ በሰማያት ያለው አባቴ እንጂ ሥጋና ደም ይህን አልገለጠልህምና ብሎል ነህ። እኔም እልሃለሁ አንተ ጹጥሮስ ነህ" ማቴ.16+17። ብሎ ታል። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም የቀደመ ስሙ ሳውል ነበር፤ እግዚ አብሔር ሲጠራው ግን ጳውሎስ ተብሎ ተጠርቷል። የሐዋ.ሥራ. 9+10። ቅዱሳን ስም ከተለወጠላቸው በኋላ በቀረ ዘመናቸው ሁሉ በአዲሱ ስማቸው ሲጠሩ እንደኖሩ ቅዱሳት መጻሕፍት ያስረዳሉ። ዓለማዊ የሆነ ሰው ወደ ቤተ ክርስቲያን ተመልሶ በምክረ ካህን በፈቃድ እግዚአብሔር ሲኖር ስሙ ተለውጦ መንፈሳዊ ይባላል። እንደዚሁ ሁሉ ንዋያት ቅድሳቱ ም ወደ ቤተ ክርስቲያን ሲገቡ ስማቸው ይለወጣል። ለአብነትም ያህል የቅዱስ ሥጋው ማክበሪያ "ጻሕል"፣ የክርስቶስ ክቡር ደሙ የሚቀርብበት "ጽዋዕ"፣ ዲያቆኑ ክቡር ደሙን የሚያቀ ብልበት "ዕርፈ መስቀል"፣ የዕጣን መስዋዕት ማቅረቢያው "ጽንሐሕ" ይባላል። የክርስቲያን ስም መስጠት የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክር ስቲያን ትውፊት ብቻ ሳይሆን በሌሎች አብያተ ክርስቲያናትም የተለመደ ነው። ይህም ከ2ኛው መ/ክ/ዘ ጀምሮ ሌሎች አብያተ ክርስቲያናት፣ የእስክንድርያ ቤተ ክርስቲያን የሩስያ ኦርቶዶክስ ስምን በመለወጥ ይጠሩ ነበር። /George W.Grube; THE COMPLETE BOOK OF ORTHODOXY: 151/

በሐዲስ ኪዳን ግዝረት በጥም ቀት ተተክቷል። "የሥጋንም ሰውነት በመገፈፍ በክርስቶስ መገረዝ፤ በእጅ ባልተደረገ መገረዝ በእርሱ ሆናችሁ ደግሞ ተገረዛችሁ፤ በጥምቀትም ከእርሱ ጋር ተቀብራችሁ። በጥም

ቀትም ደግሞ ከሙታን ባስነሳው በእግ ዚ አብሔር አሠራር በማመናችሁ ከእርሱ ጋር ተነሣችሁ።" ቆላ.2+11-12። በመሆኑም በብሉይ ኪዳን በግዝረት ዕለት ስም እንደሚወጣ ሁሉ ቤተ ክርስቲያናችን ይህንን መሠረት በማድረግ ተጠማቂዎች በሚጠመቁበት ዕለት ለእያንዳንዱ ተጠማቂ ስም ትሰይማለች። ይህም ስመ ጥም ቀት /የክርስትና ስም/ ይባላል። ስመ ጥም ቀት መባሉም አንድ ተጠማቂ በሚጠመቅበት ጊዜ /ዕለት/ ስለሚሰየምለት ነው።

ስመ ክርስትናን ማነው የሚሰይመው? እንዴትስ ይሰየማል?

ስም መጠሪያ ነው። አንዱ ከሌላው ተለይቶ የሚታወቅበት መታወቂያ ነው። ክፉም ሆነ መልካም፣ ዐመጣኛም ሆነ ሰላማዊ ተለይቶ እንዲታወቅ ለሌላው በጽሑፍም ሆነ በቃል ማስተላለፍ የሚቻለው በስሙ አማካይነት /መለያ ነት/ ነው። መልኩን በማየት ሌሎች እንዲያውቁት ማመልከት ቢቻልም ስም የሚገልጠውንና የሚያስተላልፈውን፣ በስሙ ሊታወቅ የሚችለውን ያህል መልኩ ሊተክለት አይችልም።

የክርስትና ስም የራሱ የሆነ መንፈሳዊ ምሥጢር አለው። በክርስቶስ የሚያምኑ ምእመናን ክርስቲያን ሲባሉ እምነታቸው የክርስትና እምነት ይባላል። በመሆኑም የክርስትናን ትምህርት ተምረን በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስም በምንጠመቅበት ጊዜ ካህኑ የሚሰይምልን መንፈሳዊ ስም ነው። ይህ ስምም በክርስትና ሕይወት ስንኖር ማን ነታችንን ይገልጻል።

የክርስትና ስም የሚሰየመው እንዲሁ እንዲጋጠመን፣ በዘፈቀደ አይደለም። መሠረታዊ ምክንያት አለው። አሰያዩላን፣ በሦስት መንገድ ማየት እንችላለን፡-

1. በቀጥታ የሚሰየም
2. የቅዱሳንን ስም ዘርፍ በማድረግ የሚሰየም
3. ሌሎች ሰዎች ስያሜዎች ናቸው።

1. በቀጥታ የሚሰየም፡-

ካህኑ በቀጥታ የሚሰይማቸውን አስማተ ክርስትና /የክርስትና ስሞች/ ቅዱሳት መጻሕፍትን መሠረት አድርገን እንመለከታለን። በካህኑ የሚሰየመው ስም የክርስትና ስም ብቻ ሆኖ እንዲቀር ሳይሆን የተጻውኦ /መጠሪያ/ ስም ሆኖ እንዲያገለግልም ነው። የእግዚአብሔር መልአክ ያዕቆብን "እስራኤል" ብሎ ጠርቶታል። ዘፍ.32+28። የክርስትና ስም በካህኑ የሚሰየመው መጠሪያ /የተጻውኦ/ ስም ሆኖ እንዲያገለግል ነው እንጂ «ክርስትና ተነሥቻለሁ፣ የክርስትና ስም አለኝ» ለማለት ሰውየው ከዚህ ዓለም በሞት በሚለይበት ወቅት ለፍትሐት እንዲያገለግል አይደለም። በክርስትና ስም መጠራት በስፋት ቢለመድ የሚያስደስት ተግባር ነው። ካህኑ የሚሰይምልንን ስመ ክርስትና ምእመናን በጥንቃቄ ሊይዙት ይገባል።

እንደ ገድላት፣ ድርሳናት... ወዘተ ባሉ የቤተ ክርስቲያናችን መጻሕፍት ስንመለከት "ልጁን በስም /በስምፕ/ የጠራውን... እምርልሃለሁ /እምርልሃለሁ/" የሚለው ቃል ኪዳን ተጽዕኖ ይገኛል። ሊቃውንት ቤተ ክርስቲያንም ይህንን ቃል ኪዳን መሠረት በማድረግ በቀጥታ በቅዱሳኑ ስም፣ ስመ ክርስትናን ይሰይማሉ።

ምሳሌ፡- ዮሐንስ፣ ጳውሎስ፣ ጊዮርጊስ፣ ተክለ ሃይማኖት፣ ኤልሳቤጥ ኤርምያስ፣ ዳንኤል፣ ሙሴ፣ ኢየሱስ፣ ክርስቶስ ሠምራ፣ እግዚእ ጋርያ፣ አሮን፣ ኢየሱስ ጥዋ፣ ኤልያስ፣ እንድርያስ ገላውዴዎስ፣ እስጢፋኖስ፣ ቀሌ ምንጠስ፣ ቂርቆስ፣ ጴጥሮስ...ወዘተ በማለት ይሰይማሉ።

ለአብነት ያህል አዋልድ መጻሕፍት ላይ ከተጠቀሱት የተወሰኑትን እንመለከታለን። በተለምዶ ግርያም ላይ እንደ ተገለጸው፡- "ዘጠኝ እስላሞች ሁለት ሕፃናትን አስከትለው ወደ ንግድ ሲሄዱ ግንቦት 21 ቀን የእመቤታችን

በዓል በሚከበርበት በደብረ ምጥማቅ ደረሰ። ሁለቱ ሕፃናት መሐመድና ዓሊ ይባሉ ነበር። እመቤታችን ሕፃናቱን ተመልክታ፤ መሐመድን "ሚካኤል" ዓሊ ይባል የነበረውን "ጊዮርጊስ" ብላ ሰይ ማ፤ ሕፃናቱ ተጠምቀው ክርስቲያን ሆነ ዋል።። /ተከላይ ማርያም፤ ዘከመ ገብ ረት ተአምረ በደብረ ምጥማቅ፤ ተአምር 17፤ ገጽ 79/።

በገድለ ተክለ ሃይማኖትም ላይ ተመሳሳይ ታሪክ እናገኛለን። ድር አሰ ገድ የሚባል ሀገር ገዥ ሰዎችን በአንዲት ዛፍ ስር ለጣዖት እያሰገደ ከዚያ በሚያገኘው ገቢ የሚተዳደር ነው። ጻድቁ አቡነ ተክለ ሃይማኖት በዛፏ አድሮ የሚያሰገደውን ሰይጣን አስወግዶ ሀገር ገዥውንና ሕዝቡን አስተምረው፤ አሳም ነው ወደ ክርስትና ሃይማኖት እንዲመለሱ አድርገዋል። ድር አሰገድንና ሚስቱን፤ ልጆቹንም ቤተሰቡንም አጥምቀዋል። ድር አሰገድን አሚነ ክርስቶስ፤ ሚስቱን አክሮስያ፤ አንዱ ልጁን ሳሙኤል፤ ሁለተኛውንም ልጅ ብንደም፤ ሦስተኛውንም ልጅ ህብተ መስቀል ብለው ሰይመዋል። /ገድለ ተክለ ሃይማኖት፤ ምዕራፍ 33፤ ገጽ 95/። ለአብነት ያህል እነዚህን ቅዱሳት መጻሕፍት ጠቀስን እንጂ በሌሎችም መጻሕፍት ላይ ሌሎች ተመሳሳይ ታሪኮች ተጽፈው ይገኛሉ። ዛሬም ሊቃውንት ቤተ ክርስቲያን በዚህ መልኩ ስመ ክርስትና ይሰይማሉ።

2. የቅዱሳንን ስም ዘርፍ በማድረግ መሰየም፡-

የቅዱሳንን ስም ዘርፍ በማድረግ የሚሰየሙ የክርስትና ሰዎች ሁለት ቃላት ሆነው በአንድ የተጣመሩና የሚናበቡ ናቸው። የመጀመሪያው ቃል ተጠማቂውን የሚገልጽ ሲሆን ሁለተኛው የእግዚአብሔርን የድንግል ማርያምን፤ የቅዱሳን መላእክትንና የቅዱሳን ሰዎችን ስሞች ይገልጻል።

ዘርፎች /ቅጽሎች/ የሚባሉት፡- አመተ፤ አምኃ፤ በትረ፣ ብሥራተ፤ በጸሎተ፤ ገነተ፤ ገብረ፤ ወለተ፤ ወልደ፤ ከሣቴ፤ ኪዳነ፤ መንበረ፤ መዝገበ፤ ዐምደ፤ ነገደ፤ ፈቃደ፤ ብርሃነ፤ ትውክ ልተ፤ ማኅሌተ፤ ምሥጢረ፤ ኃይለ... ወ.ዘ.ተ ናቸው። እነዚህ ዘርፎች በስመ ቅዱሳን ላይ በመቀጠል እንደ የሁኔታው ለወንዶችም፤ ለሴቶችም መጠሪያነት ያገለግላሉ። የቅዱሳንን ስም ዘርፍ በማድረግ ሲሰየም የተወሰኑትን ለአብነት እንመለከታለን።

ሀ. ተጠማቂው በሚወለድበት ዕለት በሚውለው የእግዚአብሔር፤ የእመቤታችን፤ ወይም የቅዱሳን መታሰቢያ በዓል ስመ ክርስትናው ሲሰየም።

ለምሳሌ፡- ገብረ እግዚአብሔር፤ ገብረ ማርያም፤ አመተ ማርያም፤ ኃይለ ገብርኤል፤ ሥነ ጊዮርጊስ፤ ሥምረተ ሚካኤል፤ አስካለ ተክለ ሃይማኖት፤ አርአያ ዮሐንስ፤ በትረ መድኃኔ ዓለም፤ ብርሃነ መስቀል፤ በትረ ሥላሴ... ወ.ዘ.ተ ይባላል።

ለ. ክርስትና በሚነጣበት ዕለት

በሚውለው የመታሰቢያ በዓል ሲሰየም።

ለምሳሌ፡- ወር በገባ በአንድ /የልደታ ለማርያም/ ዕለት ከሆነ ክርስትና የተነሣው፡- በትረ ማርያም፤ ወለተ ጸዮን፤ ዘውገ ማርያም፤ ገብረ ማርያም፤ ዐጻደ ማርያም፤ አምኃ ማርያም፤ ሥነ ማርያም፤ ሠርጸ ድንግል፤ ዐምደ ማርያም፤ ታዕካ ለማርያም... ወዘተ ብሎ ካህኑ ይሰይማል።

• ወር በገባ በሰባት /የቅድስት ሥላሴ/ ዕለት ከሆነ፡- አምኃ ሥላሴ፤ አመተ ሥላሴ፤ ዐጻደ ሥላሴ፤ አስካለ ሥላሴ፤ ብርሃነ ሥላሴ፤ ገብረ ሥላሴ፤ ሀብተ ሥላሴ፤ ወለተ ሥላሴ፤ ኃይለ ሥላሴ፤ ጥበበ ሥላሴ፤ መንበረ ሥላሴ፤ ሣህለ ሥላሴ፤ ፍቅርተ ሥላሴ፤... ወዘተ ብሎ ካህኑ ይሰይማል።

• ወር በገባ በ12 /የቅዱስ ሚካኤል/ ዕለት ከሆነ፡- ኃይለ ሚካኤል፤ ትርሲተ ሚካኤል፤ ታቦተ ሚካኤል፤ ተደባበ ሚካኤል፤ ተስፋ ሚካኤል፤ ስርጉተ ሚካኤል፤ ሰዊተ ሚካኤል፤ ፍቅረ ሚካኤል... ወዘተ ብሎ ካህኑ ይሰይማል።

• ወር በገባ በ23 /የቅዱስ ጊዮርጊስ/ ዕለት ከሆነ፡- ካህኑ፡- ተክለ ጊዮርጊስ፤ ጸጋ ጊዮርጊስ፤ ሥነ ጊዮርጊስ፤ በረከተ ጊዮርጊስ፤ አስካለ ጊዮርጊስ፤ ገብረ ጊዮርጊስ... ወዘተ ብሎ ይሰይማል።

ሐ. ሕፃኑ በሚጠመቅበት ቤተ ክርስቲያን ስም፤ በስዕለት፤ ወላጆቹ በሚመርጡት የቅዱሳን ስም በካህኑ ስሙ ፈቃድ ይሰየማል።

ለምሳሌ፡- በቅዱሳን ስም ሊሆን ይችላል። ይህም፡- አርአያ ዮሐንስ፤ አመተ ጻድቅ፤ አምሳለ ጊዮርጊስ፤ ወለተ አረጋዊ፤ ወለተ ኢውስጣቴዎስ፤ ዘውገ እስጢፋኖስ፤ ዘርዐ ያዕቆብ፤ ዝክረ ኪዳን፤ ዜና ማርቆስ ... ወዘተ ተብሎ ይሰየማል።

3. ሌሎች የስያሜ ሃይቶች፡-

ከላይ በዘርዘር ካየናቸው የክርስትና ስም አሰያዮች በተጨማሪ ሌሎች የክርስትና አሰያዮም ዘይቤዎችም አሉ። ከእነዚህ ስያሜዎች አንዱ በወላጆች ጥያቄ የሚሰየሙ ነው። እነዚህ ስሞችም በንጥጥ ቅድሳት፤ በነገረ ሃይማኖት ምሥጢራት... ወዘተ መሠረት ለማድረግ የሚሰየሙ ናቸው። ዘርፋቸውም የተለዩ ነው።

ለምሳሌ፡- አ. የሱሳዊት፤ ዘአማኑኤል፤ ቀሱሳዊት፤ ክርስቶሳዊት፤ ምእመነ ድንግል፤ ዕብነ ሰንበት፤ ዘሚካኤል፤ ዘማርያም፤ አቅሌሲያ፤ አረጋዊ፤ ዕዕሕይወት፤ ዕዕ ገነት፤ ፊላታዎስ፤ ኒቆሌሞስ፤ ፍሬም ናጠስ፤ ስለ ታቦት፤ ተአምረ ማርያም፤ ታኦሎጎስ... ወዘተ በማለት ካህኑ ይሰይማል። በዚህ መሠረት ቅድስት ቤተ ክርስቲያን ሰዎችን እያጠመቀች የእግዚአብሔር ወገን ስታደርጋቸው ስመ ክርስትናቸውን በዚህ መልኩ በመሰየም ነው።

በሚተላለፉ እትም የማይገባ የስመ ክርስትና አሰያዮም እና ስለ ክርስትና አባትና እናት ቤተ ክርስቲያን የምታስተምረውን እናቀርባለን።

ቸባተኝ ነት...

ለገጽ ፳፭ የገረ/

የሚሰጠን እንደ ልባሙ አገልጋይ ቆላ ወርደን ደጋ ወጥተን የሚጠበቅብንን አደራ ተወጥተን ወደ ደስታው እንድንገባ ነው። ይህ ግን የሚቻለው ከሁሉ በፊት ቸልተኝነትን ከእኛ አርቀን ትጋትንና ቅንዓትን ገንዘብ ስናደርግ ብቻ ነው። ቸልተኝነት ከተጠናወተን ግን በኃጢአት ባሕር እየሰጠን እንኳን መልካሙን ያደረግን ያህል እንዲሰማንና ከንስሐ እንድንዘገይ ያደርገናል።

ከዚህ ሁሉ በላይ ደግሞ ቸልተኝነት ርግማንን የሚያስከትል ኃጢአት ነው። ነቢዩ ኤርምያስ፡- «የእግዚአብሔርን ሥራ በቸልታ የሚያደርግ ርጉም ይሁን» ያለው ይህንን ያስረዳናል። ኤር. 48፡10። ለመሆኑ የእግዚአብሔር ሥራ የትኛው ነው? በየትኛውም መስክ ከኃጢአት መመለስ፤ ሕዝብ የሚገለገልበት፤ እግዚአብሔር የሚመሰገንበት ሥራ አይደለም? የጎሊናን ፍርድ ወደ ኋላ ጥሎ አለቃ ከሌለ፤ በግምገማ ካልተደረሰ ብን፤ ምእመናን ምሥጢራችንን ካላወቁ ብን መለገምስ ርግማንን የሚያስከትል ቸልታ አይደለም?

ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም በመዋዕል ስብከቱ ቸልተኝነትን አስወግደን የተጋን፥ ሐላፊነታችንን በአግባቡ የተወጣን እንድንሆን «... ጌታቸው በመጣ ጊዜ ሲተጉ የሚያገኙቸው እነዚያ ባርያዎች ብዑዓን ናቸው» በማለት አሳስባል። ሉቃ.12፡37። ደግሞም ጌታችን ቸልተኞቹን እንዲህ አለ፡- «...ያ ባርያ ግን ጌታዬ እስኪመጣ ይዘገያል ብሎ በልቡ ቢያስብ ሌሎችንና ገረዶችንም ይመታ፥ ይበላም፥ ይጠጣም፥ ይሰክርም ዘንድ ቢጀምር የዚያ ባርያ ጌታ ባልጠበቃት ቀን ባላወቃትም ሰዓት ይመጣል። ከሁለትም ይሰነጥቀዋል። ዕድሉንም ከማይታመኑ ጋር ያደርጋል።» ሉቃ.12፡45-46። እርስዎስ?

ከእግዚአብሔር ፊት የተሰወረ ፍጥረት የለም። ከእርሱም እጅ የሚያመልጥ የለም። በተሠማራንበት መስክ ሁሉ ሀገረ ስብከቱ፤ ወረዳ ቤተ ክህነቱ፤ ቄስ ገበዙ፤ ሊቀ ዲያቆኑ፤ አጋፋሪው፤ ዳኛው፤ አዲተሩ፤ ሥራ አስኪያጁ፤ ፐርሶኔሉ፤ ፖሊሱ፤... በአጠቃላይ አለቃው ቢያዩ ባያዩ የሚል፥ የሚያይ የሚያውቅ እንደ ዕውቀቱ በጊዜው ጊዜ የሚፈርድ እግዚአብሔር ቸልተኛም እንሁን ትጉኃን ያውቀናል። በመሆኑም ባለፈው ለነበረው ዘመን ቸልተኝነት ንስሐ ገብተን በቀረው ዘመን ለመታገት የእግዚአብሔር ቸርነት የእመቤታችን የድንግል ማርያም አማላጅነት አይለዩን። አሚን።

የሥርዓት መፈጸሚያ መጻሕፍት በኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ለልጆቿ የምትሰጣቸው አገልግሎቶች ወጥና ሥልጣን ከህጉን ገንዘብ ያደረገ ማንኛውም አገልጋይ የለምንም ችግር እየተመራ አገልግሎቱን ለመፈጸም የሚያስችሉት መሪ መጻሕፍት ናቸው። ይህንንም ቀደም ሲል ማዘጋጀት «ስንዱ እመ ቤት» ከሚያስፈጽሙ ነገሮች አንዱ ነው። ነገር ግን ይኸንን ያላወቀ ወይም ቀረብ ብሎ በማየት ለማወቅና ለመረዳት ባልፈለጉ ሰዎች በቤተ ክርስቲያናችን የሚፈጸሙ ልዩ ልዩ ምሥጢራትና አገልግሎቶች በዘፈቀደ የሚፈጸሙ፣ እንደ ፈጻሚዎቹ ካህናት ዕውቀትና ችሎታም የሚለያዩ ይመስላቸዋል። እነዚህ ሰዎች በቅድስት ቤተ ክርስቲያን የሚፈጸሙትን ምሥጢራትም ሆነ አፈጻጸማቸውን ሰይጣናዊ ከሆነ ጭፍን አመለካከት ተላቀው ቀረብ ብለው እንዲያዩት መጻሕፍቱንም ረብ እና ጥቅም ላለው ነገር ሊመረጡ ይገባቸዋል። ምእመናን ዕለት ዕለት ወደ እናት ቤተ ክርስቲያናቸው እየሄዱ የሚሳተፉባቸውን ምሥጢራትና ሥርዓቶች መፈጸሚያና ማስፈጸሚያ የሆኑ መጻሕፍት ዝርዝርና ጠቅላላ ይዘት በማወቅ መጻሕፍቱን አንብበው እንደ ቤተ ክርስቲያን ተላላግ የደርገታቸውን ሱታፊ እንዲያደርጉ ከዚህ እትም ጀምሮ በአጭር በአጭሩ ማስተዋወቅ እንጀምራለን።

- የሥርዓት መጻሕፍቱን ወደ ማስተዋወቅ ከመገባታችን በፊት አጠቃላይ ባሕርያቸውን በመጠኑ ለመጻሕፍት እንጥብር።
1. ምንጫቸው መጽሐፍ ቅዱስ ነው።- የቤተ ክርስቲያናችን አዋልድ መጻሕፍት እንዳንደገች እንደሚሉት ምንጫቸው የማይታወቅ የነሱ ብሔራዊ ስራዎች ሳይሆኑ እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ አባቶችን እየሰነሣ ያጸፋቸው ቅዱሳት መጻሕፍት ናቸው። ያጸፋቸው እግዚአብሔር ነው ካልን ደግሞ ቃሉን በትርጓሜና በምሥጢር እየብራሩ የሚያጸኑና እንጂ የሚቃረኑ አይደሉም። /2ጠዋ.3+15-17/።
 2. አሳታፊዎች ናቸው።- መጻሕፍቱ በቤተ ክርስቲያን የተደነገጉ ሥርዓቶች መፈጸሚያ በመሆናቸው ሥርዓቱን የሚፈጸሙትም ሆኑ የሚፈጸሟቸው አካላት ገብ ተሳትፎ እንዲኖራቸው የሚያደርጉ ናቸው። ይህም «ዲያቆኑ ይህን ይበል፣ ካህኑ ይህን ይበል፣ ሕዝቡ ይህን ይበል» እያሉ በዝርዝር ያስቀምጣሉ።
 3. የተወጣጡ /አዕዎት/ ናቸው።- እነዚህ መጻሕፍት እርስ በርስ የሚደጋገፉ ሥርዓቶች መፈጸሚያ እንደ መሆናቸው በይዘቶቻቸውም አልፎ አልፎ ተመሳሳይነት ይታይባቸዋል። የሚያስፈጽሟቸውን ሥርዓቶች ምሉዕነት ለመግለጽም ሊቃውንቱ ከተለያዩ መጻሕፍት አውጥተዋቸዋል። በመሆኑም በዙዎቹ የሥርዓት መፈጸሚያ መጻሕፍት «አስተዋዕያ» የተወጣጡ ስብስቦች/ ናቸው ማለት ይቻላል። ከዚህ ቀጥሎ በቤተ ክርስቲያናችን ልዩ ልዩ ምሥጢራትና ሥርዓቶች ሲፈጸሙ በመሪነት አገልግሎት ላይ የሚውሉ መጻሕፍትን በዝርዝር እንቃኛለን።

1. መጽሐፈ ቄደር
 1.1 ታሪክ
 ይህ መጽሐፍ በ15ኛው መ.ክ.ዘ

የደብረ ሊባኖስ ዕጩኔ በነበረው አባ ፊልጶስ በተባለ መነኩሴ እንደ ተዘጋጀ ይነገራል። ለመዘጋጀቱም ታሪካዊ ምክንያት አለው። እንደ ሚታወቀው በዚያ ወቅት በሀገራችን ቤተ ክርስቲያናችንን ክፉኛ የነዳ፣ ምእመናንንም ከእምነታቸው እንዲሸቡ፣ አንሸሸም ያሉትንም በሰይፍ እንዲቀሉ፣ በጦር እንዲወጡ፣ ከነቤተሰቦቻቸው በእሳት እንዲቃጠሉ ያደረገ አንድ ክስተት ተፈጥሮ ነበር። የግራኝ አሕመድ ወረራ።

ለ15 ዓመታት የዘለው ይህ ወረራ እግዚአብሔር ለሃይማኖታቸው ሲሉ በስማዕትነት ያለፉትን ቅዱሳን ደም ጨኸትና የአምልኮት መፈጸሚያ የሆኑትን ንዋያተ ቅድሳት በመያዝ በስደት የነበሩትን ጸሎትና እንባ ተቀብሎ ወረራው በክርስቲያኖች የበላይነት ተጠናቀቀ። ቤተ ክርስቲያናችንም በአምላክዋ ኃይል ጠላቷን ድል አድርጋ የቀደመ አገልግሎቷን ቀጠለች። የአምልኮታችን መፈጸሚያና የማንነታችን መገለጫ ከሆኑ ንዋያተ ቅድሳታችን ጋር እዚህ እንቀበራለን በማለት በየዋሻውና በየጥሻው የገቡ ልጆቿን መሰብሰብ ጀመረች። እምነታችንን ቀይረናል ያሉትን ልጆቿንም «ኑ። ተመለሱ» ብላ እጇን ዘረጋች። ምንም እንኳን የእናትነት ድምፅዋ በሁሉም ዘንድ ተሰምቶ በግዳጅ ማተባቸውን የበጠሉት ሁሉ ሊመጡ ባይችሉም በርካታዎች የእናታቸውን ድምፅ ሰምተው የዘረጋችላቸውን እጆቿን ያዙ።

ቅድስት ቤተ ክርስቲያን በዘመነ ዐፀባ በደረሰባቸው ችግር በአሳዛኝ ሁኔታ ውስጥ ልጆቿ መምጣት ተደስታ ወደ ዕቅድ ለማስገባት፣ የተዳደረ ሰውነታቸውን ቀድሳ የቀደመ ክብርና ጸጋቸውን ለመመለስ የሚያስችላትን ሥርዓት ሠራች። ይኸውም «የቄደር ጥምቀት» ነው። ይህም ጥምቀት የንስሐ ጥምቀት ነው። ቤተ ክርስቲያን የምትፈጽመው ሥርዓት ሁሉ በዘፈቀደ ስለሚመራ፣ በፈጻሚው የግል ችሎታና ፍላጎትም የሚጥርና የሚረዝም ባለመሆኑ ሰው አልፎ ሰው ቤተካ አገልግሎቱ

ሂደቱን ጠብቆ እንዲጓዝ የሚያስችል በጽሑፍ ላይ የዋለ መፈጸሚያ መጽሐፍ እንዲዘጋጅ አዘዘች። ሊቃውንቷ ተሰባስበው በመንፈስ ቅዱስ መሪነትና ገላጭነት መጽሐፈ ቄደርን ጻፉ። በደቀ መዝሙሩ ሥራ የመምህሩ ስም መጠራቱ የቆየ የቤተ ክርስቲያናችን አሠራር በመሆኑ መጽሐፈ ቄደርን ዕጩኔ ፊልጶስ እንደ ደረሰው ተደርጎ ይነገራል።

በ15ኛው መ.ክ.ዘ በመንፈስ ቅዱስ መሪነት በቤተ ክርስቲያን የሊቃውንት ጉባኤ የተዘጋጀው ይህ የሥርዓት መፈጸሚያ መጽሐፍ ያኔ ከቤተ ክርስቲያናቸው ዕቅድ ከሃይማኖታቸው ወጥተው የነበሩ በርካታ ወገኖቻችንን ወደ እናት ቤተ ክርስቲያናቸው እንዲገቡ አድርጓል። አገልግሎቱንም በመቀጠል እስከ ዛሬ ድረስ በመተዳደሩ ከቤተ ክርስቲያን ሕይወት ወጥተው የነበሩና ያሉ ምእመናን ወደ ቀደመች ቤታቸው እንዲመለሱ ማድረግ መሣሪያ በመሆን ያገለግላል።

1.2 ይዘት
 መጽሐፈ ቄደር እንደ በርካታዎቹ የቤተ ክርስቲያን አዋልድ መጻሕፍት ሁሉ በግእዝ ቋንቋ በብራና ላይ የተጻፈ ነው። ምንም እንኳን አገልግሎቱ ከፍተኛ በመሆኑ መጽሐፉ ዘመናዊ የማተሚያ መሣሪያ ወደ ሀገራችን ከመጣበት ጊዜ ጀምሮ በተለያዩ ጊዜያት የመታተም ዕድል ቢገጥመውም እስከ አሁን ድረስ ወደ አማርኛ አልተተረጎመም።

መጽሐፉ እንደ ማንኛውም የቤተ ክርስቲያን መጽሐፍ በአዘጋጅቹ የመግቢያ ጸሎት አለው። ይኸውም። «በስመ አብ ወልድ ወመንፈስ ቅዱስ አሐዱ አምላክ፣ ንጭጥን በረድኤት እግዚአብሔር ጽሑፊ መጽሐፈ ቀናና ዘወአቱ መጽሐፈ ቄደር ወያብጽሐኑ ለፈጽሞቱ አሚን።» በማለት ይጀምርና የመጽሐፉን ይዘትና ዓላማ በሚገልጸው ተከታዩ ምንባብ ይቀጥላል።

«አክንበሩ መምህራን /ከዚህ አባባል መጽሐፍ በጉባኤ መምህራን መዘጋጀቱን ልብ ይላል/ በእንተ ዘክሕዶ ሃይማኖቶ አው ዘእርኮስ ሥጋህ ምስለ ዘእምእ መናን አው ተባእት አው አንስት አው መነኩስ ሀያዲ ወሰራቄ ብእሴ ደም ወገኑህ ላዌ ያስሐው ዘኢይደልም ለክርስቲያን...»

ከዚህ ምንባብ የምንረዳው። ሴትም ትሁን ወንድ ከሃይማኖት መንገድ ወጥተው ከተገኙ፣ በማይገባ ሥራ እግዚአብሔርን አሳዝነው ከታዩ የቄደር ጥምቀት እንደ ሚያስፈልጋቸው ነው። በሊቃውንት ቤተ ክርስቲያን ከተዘጋጀ ጀምሮ ለዘመናት ሲያገለግል የቆየ የሥርዓት መፈጸሚያ መጽሐፍ ነው ስንልም በዚህ ምንባብ መመሪያነት ነው።

መጽሐፈ ቄደር የሥርዓት መፈጸሚያ መጽሐፍ እንደ መሆኑ ሥርዓተ ጥምቀቱ በሚፈጸመበት ጊዜ «ይበል ዲያቆን፣ ይበል ሕዝብ፣ ይበል ካህን» በሚል የካህናቱም ሆነ የሕዝቡ ድርጅት በሚገባ በግልጽ ተቀምጧል። ከመጽሐፉ ምንባብ ጎም በርካታ ያለውን

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በሰሜንና ደቡብ አሜሪካ

*መቋቋም *መስፋፋት *ወቅታዊ ችግር

የመጨረሻ ክፍል/

ባለፈው እትማችን በሰሜን አሜሪካ የተለያዩ ግዛቶች ሕገ ቤተ ክርስቲያንን ጠብቀው ከማዕከላዊው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን አስተዳደር /ቅዱስ ሲኖዶስ/ በየጊዜው በሚወጣው መመሪያ እየተዳደሩ ያሉትን አብያተ ክርስቲያናት በአጭር በአጭሩ አስተዋውቀናል። በዚህኛው ዝግጅታችን ደግሞ በገባነው ቃል መሠረት በአካባቢው ቅድስት ቤተ ክርስቲያናትን ሲገጥሟት የቆዩትንና እየገጠሟት ያሉትን ችግሮች እንዳስላለን። በመጨረሻም ችግሮቹ ተቀርፈው የቤተ ክርስቲያን አገልግሎት በተፋጠነ መልኩ እንዲቀጥል መፍትሔ የምንገባቸውን አንዳንድ ነጥቦች እናተርጋለን።

ረዘም ላሉ ዓመታት በሰሜን አሜሪካና አካባቢው በስደት የሚኖሩ ኢትዮጵያውያንን ዐቅፋ በመያዝ፣ ፈልገዋት የሚመጡትንም ወደ በረትዋ በማስገባት ስታገለግላቸው የቆዩቸዋ ቤተ ክርስቲያናትን እርሷ ልጅቿን ለማገልገል የመትጋቷን ያህል፣ ያንን የማይፈልገው ጥንተ ጠላቷ ሰይጣንም ይህን አገልግሎትን ለማደናቀፍ እየተጋ በተለያዩ ችግሮች ሲፈትናት ቆይቷል። ዛሬም እየተፈታተናት ይገኛል።

በሰሜን አሜሪካና አካባቢው ቤተ ክርስቲያናትን ሲያጋጥሟት የቆዩትንና እያጋጠሟት ያሉትን ችግሮች ውስጣዊና ውጭዊ በማለት ከፍለን ልናያቸው እንችላለን።

1. ውስጣዊ ችግሮች

ውስጣዊ የምንላቸው ችግሮች በአንድም ሆነ በሌላ መንገድ ከቤተ ክርስቲያን የውስጥ አካላት የመጡ ችግሮችን ነው። እነዚህ ችግሮች ግንም እንኳን ውስጣዊ ቢሆኑም ዝቅ ጠለን ከምናያቸው ውጭዊ ችግሮች ባልተናነሰ ሁኔታ ቤተ ክርስቲያንን ሲጉዳት ቆይተዋል። አሁንም በመጉዳት ላይ ይገኛሉ። በአጭር በአጭሩ እንደ ሚከተለው እንመለከታቸዋለን።

1.1 አስተዳደራዊ ልዩነት

ይህ ችግር በሰሜን አሜሪካ ላለው የቤተ ክርስቲያናትን አገልግሎት እንቅፋት ከሆኑ ውስጣዊ ችግሮች ዋነኛው ምናልባትም መሠረታዊ ሊባል የሚችል ነው። መሠረታዊ እንዲሆንና በቤተ ክርስቲያናትን አገልግሎት ላይ ግልጽ የሆነ አሉታዊ ተጽዕኖ ሲያሳድር የሚታየው ቤተ ክርስቲያን በአካባቢው በመስፋፋት ላይ በነበረችበት ጊዜ የመጣ ችግር በመሆኑ ነው።

ይህን ጽሑፍ በጀመርንበት እትም እንደ ገለጽነው በሰሜን አሜሪካና አካባቢው ቤተ ክርስቲያናትን ለመጀመሪያ ጊዜ የተቋቋሙት በአካባቢው የሚገኙ ኢትዮጵያውያንና ኢትዮጵያውያን ያልሆኑ ሰዎች ባሳዩት ፍላጎትና ባቀረቡት ጥያቄ መሠረት በወቅቱ በነበረው የቤተ

ክርስቲያን አስተዳደር ይሁንታና መልካም ፈቃድ ነው። ይሁን እንጂ ቤተ ክርስቲያን ከተቋቋመች በኋላ በተፈጠሩ የሚታወቁና የማይታወቁ ችግሮች የተነሣ ማዕከላዊ ዋው የቤተ ክርስቲያን አስተዳደር ለበርካታ ዓመታት በዚያ አካባቢ ላለው መንፈሳዊ እንቅስቃሴ ተግባራዊ ርዳታ አላደረገም ነበር። በዚህ የተነሣ የቤተ ክርስቲያናቸው አገልግሎት እንዲቀጥል ከፍተኛ ፍላጎት የነበራቸው የአካባቢው ምእመናን የቤተ ክርስቲያናቸውን አስተዳደር ሙሉ በሙሉ በራሳቸው እየሸፈኑ መገልገል ጀመሩ። አዳዲስ አብያተ ክርስቲያናትን ሲያቋቁሙ ሆነ የተቋቋሙትን ሲያሰፋፉ ከነህናት ማፈላለግ ጀምሮ ያለውን እንቅስቃሴ በሙሉ የሚያከናውኑት ራሳቸው ነበሩ። ጥረታቸው ተላክቶ አብያተ ክርስቲያናቱ ሲቋቋሙም የከህናቱንም ሆነ አጠቃላይ መንፈሳዊ አስተዳደሩን ሙሉ በሙሉ ራሳቸው ሲያከናውኑት ቆዩ። ምእመናኑን ይኸኛውን አካሄድ እንዲከተሉ የረዱቸው በርካታ ምክንያቶች ቢኖሩም ማንም ቤተ ክርስቲያን ለማቋቋም የፈለገ ተደራጅቶ የመጣ አካል በመንግሥቱ የተቀመጡትን መመዘኛዎች እስካሁን ድረስ ቤተ ክርስቲያን የማቋቋም መብት የሚሰጥ ሀገር በመሆኑና በወቅቱ ቤተ ክርስቲያን በነበሩበት ችግሮች የተነሣ ወቅያኖስ አቋርጣ በአካባቢው የነበረውን አገልግሎት መምራት አለመቻላ ነበር። በአርግጥ ምንም እንኳን ቤተ ክርስቲያን ደቡብንም ሆነ ሰሜንን የአሜሪካ ክፍል እንዲሁም ካናዳን የሚያጠቃልል ሀገረ ስብከት ብታቋቁምም የጽ/ቤቱ አጠቃላይ ድርጅት የተጠናከረ ስላልነበረ ተመድበው የሚሄዱት ሊቀ ጳጳስ በከህነት ሥልጠናቸው እንደ አንድ አባት በተጋበዙበት ቦታ ተገኝተው ከማገልገል ያለፈ የሀገረ ስብከቱን እንቅስቃሴ በመምራት ተገቢውን ቁጥር ለማድረግ አላስቻላቸውም።

ከላይ ባየነው አካሄድ የተጀመረው በሰሜን አሜሪካና አካባቢው የነበረው የቤተ ክርስቲያን አገልግሎት ከማዕከላዊው የቤተ ክርስቲያን አስተዳደር ጋር ያለመገናኘት ችግር ለዓመታት ባለበት ሲኼድ ከቆየ በኋላ በ1984 ዓ.ም ችግሩን ያገዘፈና ቀድሞ ያልተለያዩትን ምእመናን በጉራ ለይቶ አንጻር ለአንጻር ያቆመ ከስተት ተፈጠረ። ይኸውም ከቤተ ክርስቲያን ማዕከላዊ አስተዳደር ጋር ባለመስማማት የተወሰኑ አባቶች ለሁሉ ወደ አካባቢው መሔድ ነበር። በእነዚህ አባቶች መኪድ ምንም እንኳን የቤተ ክርስቲያን አገልግሎት የተጠናከረ ቢመስልም ቀደም ሲል የነበረውን አስተዳደራዊ ክፍተት የበለጠ እንዲሰፋፋ፣ በምእመኑ መካከል ያልነበረ መከፋፈልም በሰፊት እንዲከሰት፣ በዚህም ዝቅ ብለን የምናነሣቸው ችግሮች እንዲፈጠሩ አድርጎልን።

እንደ የደረጃቸው ቤተ ክርስቲያን በሰሜን አሜሪካ ላሉ ዓመታት አገልግሎት ሲፈጽሙ የቆዩት አባቶች ወደ አካባቢው መሄድ በመካከሉ የነበረውን አንድነት ጠብቆ የቆዩውን ምእመን ለመከፋፈል ምክንያቱ ደግሞ የእነዚህ አባቶች "የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ሲኖዶስ ከእኛው ጋር ተሰዶ ወደ አሜሪካ መጥቷል" ብለው በይፋ ማወጃቸው ነበር።

ይህ የተሳሳተ ዐዋጅ፣ ከተጠቀሰው ጊዜ ጀምሮ በተነሣው የኢትዮጵያውያን በቋንቋና በጉሳ መለያየት ችግር ጋር ተዳምሮ በኢትዮጵያዊነቱ አምኖ ቅድስት ቤተ ክርስቲያኑን የማንነቱ መገለጫ አድርጎ በሰላምና በፍቅር ይኖር የነበረውን ምእመን ወዳልተገባ ውዥንብርና መከፋፈል ከተተው። በዚህም መሠረት በአሁኑ ወቅት በዚያ አካባቢ የሚታዩ ክፍፍሎችን ሰፊ ሰፊ ባለ መልኩ በሦስት ምድብ ማስቀመጥ ይቻላል።

በመጀመሪያው ምድብ የሚቀመጡት ቅዱስ ሲኖዶስ እንደ ማይክል ፊል እንደ ማይሰደድም በማ

ወቅና በማመን በሀገረ ስብከቱ በኩል መንበረ ፓትርያርኩ ከሚገኝበት የቤተ ክርስቲያኗ አስተዳደር ጋር የሚገናኙት አብያተ ክርስቲያናት ናቸው። እነዚህ አብያተ ክርስቲያናት በስደት የሚኖረውን ምእመን በትምህርት እያጠነከሩ በምክር እየደገፉ የአካባቢውን አገልግሎት ይመራ ዘንድ ቤተ ክርስቲያኗ ካስተማራቸው ሀገረ ስብከት መመሪያን እየተቀበሉ ይገኛሉ።

በሁለተኛው ምድብ ደግሞ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ቅዱስ ሲኖዶስ አንድ እንደ ሆነና መንበሩም በኢትዮጵያ ብቻ እንደ ሆነ የሚቀበሉ፣ ነገር ግን በሀገረ ስብከቱ የአስተዳደር መዋቅር የማይመሩ አብያተ ክርስቲያናት ናቸው። እነዚህ አብያተ ክርስቲያናት በአካባቢው አነጋገር "ገለልተኛዎች" ወይም "መሐል ሰፋሪዎች" ይባላሉ። የሚመሩትም ከአንዳንዶች በስተቀር በ"ቦርድ" ነው። በአብዛኛው በአስተዳደር ቦርድ ውስጥ የሚያገለግሉ አባላት አልፎ አልፎ የቤተ ክርስቲያንን እምነትና ትውፊት ጠንቅቀው የማያውቁ ናቸው።

ለሚፈጸሙ አገልግሎቶችም ሆነ በአገልግሎት ሂደት ለሚፈጠሩ ችግሮች መመሪያ በመስጠትና በመሳሰሉት ላላፊነቱን የሚወስዱት እነዚህ በከፍተኛ የአስተዳደር ደረጃ የተቀመጡት ምእመናን በመሆኑ መናፍቃን የተሳሳተ ትምህርታቸውን ለማሥረጽ መንገድ ሲያገኙ ይታያሉ።

በሦስተኛው ምድብ የሚካተቱት አብያተ ክርስቲያናት ደግሞ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ቅዱስ ሲኖዶስ የሚገኘው በስደት በሰሜን አሜሪካ መሆኑን የሚቀበሉና አስተዳደራዊ ግንኙነታቸውን ሙሉ በሙሉ ከዚያ ጋር ያደረጉ ናቸው። እንደ ሚሰማውና እንደ ሚታየው እነዚህ አብያተ ክርስቲያናት መናፍቃን የለዩላትን አስተዳደራዊ ክፍተት ተጠቅመው ሥራቸውን የሚሠሩባቸው ናቸው። እዚህ ሀገር ቤት በቤተ ክርስቲያን አስተዳደር በኑፋቄያቸው ተወግዘው የተለዩ በስም የሚታወቁ መናፍቃን ሰፊ ቦታ ተሰጥቷቸው የሚንቀሳቀሱባቸው ናቸው። የእንቅስቃሴያቸው መገለጫዎች የሆኑ አንዳንድ ክስተቶችም እየታዩ ነው። ከነጫማ ወደ ቤተ መቅደስ መግባትና በአርጋን መዘመር በምሳሌነት ሊቀርቡ ከሚችሉት ክስተቶች ዋነኞቹ ናቸው።

1.2. በዘር መከፋፈል፡- ኢትዮጵያውያን በየትኛውም የዓለም አካባቢ የሚታወቁበት ጠባያቸው ኢትዮጵያዊ መልካቸውን /እምነት፣ ባሕርያቸውን/ ጠብቀው፣ በአንድነታቸው ጸንተው ለሌላው የዓለም ሕዝብ አርአያ ሆነው መኖራቸው ነበር። ነገር ግን ከጥቂት ጊዜ ወዲህ ምንም እንኳን

ሁሉንም ኢትዮጵያውያን ባያጠቃልልም ጥቂት የሚይባሉት በተወለዱበት አካባቢ ና በሚናገሩት ቋንቋ እየተከፋፈሉ ይታያሉ። ይኸው በኢትዮጵያውያን ሁሉ የመጣው በሽታ በሰሜን አሜሪካና አካባቢው የሚገኙ ኦርቶዶክሳውያን ምእመናንንም አጥቅቶ በአብያተ ክርስቲያናት መካከል መጠነኛ ክፍፍል እንዲታይ ምክንያት ሆኗል።

ይኸው የምእመናኑ ክፍፍል ካህናቱንም ከፋፍሎ የዚህ አካባቢ ቁስ፣ የዚህ ገጭ አካባቢ መነኮሴ እየተባለ በቤተ ክርስቲያ ሁሉን ዐቀፍ አገልግሎት ላይ ችግር እየፈጠረ ይገኛል።

1.3 የጥቅም ግጭት፡- ይኸኛው ደግሞ በሦስተኛ ደረጃ ሊጠቀስ የሚችል ውስጣዊ የቤተ ክርስቲያናት ችግር ነው። በአውሮፓና በሌሎች አህጉራት የአገልጋይ ካህናት አጥረት የቤተ ክርስቲያናት ምንም እንኳን አገልግሎት ከፋኛ እየተፈታተነው የሚገኙትን ያህል በሰሜን አሜሪካና አካባቢው በርካታ ካህናት ይገኛሉ። የእነዚህ ካህናት የገቢ ምንጭ በቀጥታም ይሁን በተዘዋዋሪ ምእመናን ናቸው። በመሆኑም ከላይ በቁጥር /1.2/ ከገለጽነው ችግር ጋር ተያይዞ በአገልጋይ ካህናቱ መካከል አልፎ አልፎ የጥቅም ግጭት ይታያል። ይህ ደግሞ ለቤተ ክርስቲያናትን አገልግሎት እንቅፋት ሆኗል።

ከላይ የየናኛው ችግሮች ምንም እንኳን ውስጣዊ ተብለው ቢፈረጁም በአካባቢው ላለው የቤተ ክርስቲያናት እንቅስቃሴ በከፍተኛ ደረጃ አሉታዊ ተጽዕኖ ያሳደሩ ናቸው።

2.ውጫዊ ችግሮች ውጫዊ የምንላቸው ችግሮች ከቤተ ክርስቲያኗ አካላት ውጭ የሚመጡና በአጠቃላይ አገልግሎቱ ላይ ችግር ሲፈጥሩ የሚታዩት ናቸው። በዚህ ሥር ሊጠቀሱ የሚችሉ ችግሮችን እንደ ሚከተለው በአጭር በአጭሩ እንመለከታለን።

የመናፍቃን ስውር ጥቃት፡- መናፍቃን በተገኘው ክፍተት ወደ ቤተ ክርስቲያን ገብተው መርዛቸውን የመርጨት የቆዩ አካሄድ አላቸው። ዛሬም በሰሜን አሜሪካ መናፍቃን እያደረጉት ያለው ይኸንኑ ነው። ከላይ በዝርዝር ባየናቸው ውስጣዊ ችግሮች የተነሣ በተፈጠሩ ክፍተቶች በመግባት የቤተ ክርስቲያንን አንድነት በማወክ፣ ምእመናንን በማደናበር ሊነጥቁ ሲሞክሩ ይታያሉ። የእነዚህ መናፍቃን እንቅስቃሴ ስውር መባል "እኛ የቤተ ክርስቲያን ልጆች ነን፣ በቤተ ክርስቲያን ትምህርት ተኮትኮተን አድገን ዛሬም ልናገለግላት ቆርጠን የተነሣን ነን" እያሉ በለሰለሰ እንደበት የምእመናን ትኩረት በመሳብ ቤተ ክርስቲያንን በኑፋቄያቸው እያጠቁ በመሆናቸው ነው።

በዚህ መስመር የተሠማሩ መናፍቃን በብዛት እዚህ ሀገር ቤት በቤተ

ክርስቲያን ላይ ተመሳሳይ ጥቃት ለመሰንዘር ሲሞክሩ በምእመናኑ ጥቆማ ቤተ ክርስቲያን የነቃችባቸው እና ያወገዘቻቸው ሰዎች ናቸው። እነዚህ መናፍቃን እዚህ ለይቶላቸው በመናፍቃን አዳራሽ በ«ፓስተርነት» ቆመው ሲሙኹ የነበሩ፣ በውጭ «የቤተ ክርስቲያን ልጆች ነን» እያሉ በቤተ-ታቸው መናፍቃን የሚጠናከሩበትንና ቤተ ክርስቲያናትን የምትዳክምበትን ሰይጣናዊ ሜራ ሲያሜሩ የነበሩ ናቸው። ያሰቡት ሁሉ እዚህ አልሳካቸው ሲል ዓላማችንን ከግቡ እናደርስበታለን» ወዳሉት አሜሪካ ተሻግረው «የዚህ አካባቢ ሰዎች በመሆናችን ተለየን፣ አስተዳደሩን በመቃወማችን ተወገንን ወዘተ...» እያሉ በአስተዳደር የተለያዩትን አባቶች ይሁንታ እያገኙ እንቅስቃሴ ሲያደርጉ ይታያሉ።

መናፍቃኑ ምንም እንኳን ለምእመናን በማይታወቁ ሁኔታ መርዛቸውን መርጨታቸውን ባየቆሙም፣ ለጊዜው ያለው አስተዳደራዊ ልዩነት የበለጠ እንዲሰፋ፣ ለቅድስት ቤተ ክርስቲያን ደኅንነት በሚችሉት መንገድ ሁሉ እየታገሉ ያሉ ቀርጠኞች የቤተ ክርስቲያን ልጆች ጥረታቸው እንዲገታ የውስጥ ጠላት እንዲነሣባቸው በማድረግ ላይ ይገኛሉ።

እንደ ሚታወቀው ቅድስት ቤተ ክርስቲያናትን መንፈስ ቅዱስ እየሰበ ልጆቿን ወደ ቅጽጽ ስለሚያስገባ ከትላንት እስከ ዛሬ ወይደ ምሕረቷ ሞልቶ ሲትረፈረፍ ይታያል። በዓለም ዙሪያ የመናፍቃኑ አዳራሽ ሰው ተርቦ ተዘግቶ እየዋለና እየደረገ፣ ከዚያም አልፎ ወደ ሌላ ዓለማዊ አገልግሎት መስጫነት እየተቀየሩ የቅድስት ቤተ ክርስቲያናትን ወውደ ምሕረቶች በልጆቿ ተሞልተው ይውላሉ፣ ያድራሉም። ይህ ደግሞ ቅድስት ቤተ ክርስቲያናትን መሥራቻ ክርስቶስ እንደ ሆነ በግልጽ ይመሰክራል።

ታዲያ ልዩ ልዩ ፖለቲካዊ አመለካከት ያላቸው አካላት አስተሳሰባቸውን ወደ ሕዝቡ ለማሥረጽ ሲፈልጉ ወደ ቤተ ክርስቲያን ይመጣሉ። ከመጡም በኋላ ባላቸው ተሰሚነትና አንጋፋነት በመጠቀም በአብያተ ክርስቲያናቱ አስተዳደር ይገባሉ። በመሆኑም የአብያተ ክርስቲያናትን መንፈሳዊ እንቅስቃሴዎች በሚመሩ የአስተዳደር ቦርዶች የእነዚህ ዓይነት ሰዎች መኖር በሚሰጠው መንፈሳዊ አገልግሎት ላይ ችግር ሲፈጥር ይታያል። ምናልባትም ለምእመናኑ መለያየት እንደ አንድ ምክንያት ሊወሰድ ይችላል።

ሐዋርያዊት ቤተ ክርስቲያናትን ከላይ በመጠኑ ከዳሰሰናቸው ችግሮች ሙሉ በሙሉ ተላቃ ልጆቿ በመጨረሻው ቀን ከአምላካቸው ቀኝ ቆመው የመንግሥቱ ወራሾች እንዲሆኑ የማዘጋጀት ላላፊነቷን በሚገባ እንድትወጣ ሁሉም የቤተ ክርስቲያኗ አካላት ሰፊ

ድርሻ አላቸው። በዚህ ረገድ የሚከተሉት አካላት የመፍትሔው ዋነኛ ባለቤት ናቸው ብለን እና ምናለን።

1. የአባቶች ድርሻ።

በዚህ ሥር በአንድም ይሁን በሌላ መንገድ ወደዚያ ተሻግረው እናት ቤተክርስቲያናቸው በዕውቀት መንፈሳዊ ተንክባክባ በማሳደግ በሰጠቻቸው ሰማያዊ ሥልጣን የሚያገለግሉ አባቶችና መምህራን ይጠቃሉላሉ። እነዚህ አባቶችና ወንድሞች የቅድስት ቤተክርስቲያናችን ከፍ ሲል የጠቀሰውን ሐላፊነትን ትወጣ ዘንድ ምእመናንን በማሰለፍና አንድነታቸውን በመጠበቅ የመምራቱንና የማገገሙትን ድርሻ የሚወስዱ ናቸው። በመሆኑም ከፍ ሲል የሆኑት ችግሮች ተቀርፈው በስደት የሚኖረው ምእመን ኢትዮጵያዊ ማንነቱን ሳይቀደር የዘላለም ሕይወት ወራሽ ይሆን ቀንድ ከፍተኛ ሐላፊነት አለባቸው። በአሜሪካና አካባቢው ተጨባጭ ሁኔታ ይህንም ለማድረግ በሁለት መንገዶች ሊሄዱ ይገባል።

የመጀመሪያው ወይይት ነው። በአገራችን ጉዞ እርስ በርስ መጋጨት ያለና ሁል ጊዜም ለበጎ እንደ ሆነ በማወቅ የጋጠሟቸውንም ሆነ እያጋጠሟቸው ባሉ አለመግባባቶች ዙሪያ ጊዜ ሳይሰጡ በጋራ መወያየት አለባቸው። ይህ አካሄድ ደግሞ ዛሬ እነርሱ የሚጀምሩት ሳይሆን በእምነታቸው ጽናት በዕውቀታቸው ስፋት ቤተክርስቲያናችንን ከግላውያንና ከመኖሪያቸው ጠብቀው ያቆዩን አባቶቻችን ሲጠቀሙበት የቆዩትና ውጤታማ የሆኑበት መንፈሳዊ አካሄድ ነው። ምናልባት እንደ ዕለታዊ ሥራ ቆጥረኛው ካልሆነ በየዕለቱ በምእመናን ፊት ቆመን የምናስተምረው ቃል እግዚአብሔር የሚነግረን ይኸንኑ ነው።

በመሆኑም እነዚህ አባቶቻችን ከመለያየት አንድነትን፣ ከመከራከር መስማማትን፣ እንደ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «ሁላችንም እግዚአብሔርን በድሰናል ፦ አጥፍተናል» በማለት ወደ ዕርቅና መስማማት መጥተው የሰለጠኑ ድምፅ ለምእመኑ ማስማት አለባቸው። ይህ ደግሞ ሌላ አካል የሚመክራቸው ሳይሆን ራሳቸው ጊዜ ሳይወስዱ ሊያደርጉት የሚገባቸው የውዴታ ግዴታቸው ነው።

እነዚህ አባቶች በጸሎታቸው ሀገርንና ሕዝብን እንዲጠብቁ በእግዚአብሔር ፊት ቃል ገብተዋል። በመሆኑም በመካከላቸው የተፈጠረው ችግር ተቀርፎ ቤተክርስቲያን አንድነቷን ጠብቃ እንድትጓዝ የሰላሙን አምላክ በመሪ እንባ ሊለምኑት ይገባል። እነርሱ በሚፈጽሟቸው ምስጢራት ምእመናን የበረከቱ ተከፋዮች ይሆኑ ዘንድ ከምንም በላይ ልቡናቸውን ከመጥፎ ነገር ሁሉን ጸ ሊያደርጉ ይገባል። እግዚአብሔር ልቡናን እንጽኑ የሚያቀርቡለትን መሥዋዕት ይቀበላልና። ከዚህም በተጨማሪ ወደ ጋራ ስምምነትና አንድነት ለመምጣት እንዲያስችላቸው መጀመሪያ በተ

ናጠል ሊወያዩና በግል ስምምነታቸውን ሊያጸኑ ይገባል። ለብዙኃኑ መለያየት የእያንዳንዳችን መለያየት መሠረት ነው።

ሁለተኛው መንገድ ደግሞ ምእመኑን ማስተማር ነው። በእርሱ መለያየት የተነሣ እርስ በርስ የተለያዩ ምእመናን አንድ ይሆኑ ዘንድ ማስተማር አለባቸው። ኢትዮጵያውያን በዓለም ዘንድ ከሚታወቁ ባቸውና ከሚደነቁባቸው ጠባያቸው አንጻሩ የሃይማኖት አባቶቻቸው የሚነግሯቸውን ስምተው ተግባራዊ ማድረጋቸው ነው። ስለዚህ ከዘመናዊ ግንኙነት ርቆ በባዕድ ሀገር በባይተዋርነት የሚገኘውን ምእመን በትምህርታቸውና በምክራቸው ከገባበት ውክን ብርና መደናገጥ ሊታደጉት ይገባል።

2. የምእመናን ድርሻ።

በዚህ ሥር ደግሞ ከላይ በዝርዝር ያየናቸው ችግሮች ተጠቂ የሆኑት በአካባቢው የሚገኙት ምእመናን ይካተታሉ። በዚህ ጽሑፍ መግቢያ አካባቢ በተደጋጋሚ እንደ ተገለጠው በሰሜን አሜሪካና አካባቢው የሚገኙ ምእመናን ቤተክርስቲያናቸውን በተረታቸውና በትጋታቸው ከመሠረቱበት ጊዜ ጀምሮ ምንም እንኳን ከማዕከላዊው የቤተክርስቲያኖች አስተዳደር ጋር የነበራቸው ግንኙነት የላላ ቢሆንም፣ አንድነታቸውን ጠብቀው በፍቅርና በስምምነት ይኖሩ ነበር። ነገር ግን ከተጠቀሰው ጊዜ በኋላ በተፈጠሩት አንጻንድ ከስተቶች የተነሣ እርስ በርስ እንደ ተለያዩና የየራሳቸውን መንገድ እየተከተሉ እንደ ሆነ ይሰማል።

“ቤተክርስቲያን” የሚለውን ቃል በአንድ ዘርፍ “የምእመናን አንድነት /ነብረት/” ማለት ነው። በመሆኑም ለአንዲት ቤተክርስቲያን መጠናከር የምእመናን አንድነት /ነብረት/ ያስፈልጋል። እግዚአብሔር ዕድሜ ሰጥቶ በቤተክርስቲያን የትኛውም አገልግሎት የምንሰጥና ማንኛችንም የእግዚአብሔር ልጆች በአገልግሎት ገዛኝነት ሁሉ ስለ እኛ ደህንነትና አንድነት ራሱን በመስቀል ላይ ቤዛ እድርጉ የሰጠውን መድኃኔ ዓለምን ልናስብ ይገባል። ክርስቶስ በቀራንዮ አደባባይ በመስቀል ላይ ተሰቅሎ ነፍሱን ቤዛ እድርጉ ሲሰጠን የሰበከልን አንድነትን ነው። ፍቅርን ነው። መተሳሰብን ነው። በመሆኑም በእርሱ አምኔንና ተጠምቀን ክርስቲያኖች የተባልን ሁሉ የፍቅር ሰዎች፣ የሰላም አብዛሪዎች ልንሆን ይገባል።

በምንም ዓይነት መመዘኛ ብንመለከተው በአንዲት ቤተክርስቲያን ሥር ያሉ ምእመናን መለያየት ጥንተ ጠላታቸውን ዲያብሎስን ከማስደሰትና ከማገልገል ውጭ በነፍሳቸውም ይሁን በሥጋቸው የሚያገኙት ጥቅም የለም። ይልቁንስ እነርሱ እያዘኑ ቤተክርስቲያናቸውን ያሳዝናሉ። የቤተክርስቲያን ራስ የሆነውንና ለፍቅርና ለሰላም ሲል ራሱን ቤዛ እድርጉ የሰጠውን ክርስቶስን ያሳዝናሉ። ስለዚህ በሰሜን አሜሪካና አካባቢው የሚገኙ ምእመናን እናት ቤተክርስቲያናቸው አለባት ድረስ ተከትላቸው የሄደችው እንዲለያይ ሳይሆን አንድ እንዲሆኑ፣ እንዲጣሉ ሳይሆን እንዲፋቀሩ መሆኑን ተገንዝበው በመሆን እንዲሁም መቃቃር ሁሉ በመሆን ይገባል።

ከዚህ ሁሉ በላይ ግን ይህንን ችግር

የመጣ የቤተክርስቲያንን አንድነት የማይወደው ጥንተ ጠላት ዲያብሎስ መሆኑን ተገንዝበው የቀደሙ አባቶቻቸውና እናቶቻቸው አንጻሩ ረጉት ሁሉ በግልም ሆነ በማገበር በመሪ እንባ እግዚአብሔርን ሊጠይቁት ይገባል።

3. የሰንበት ት/ቢቶች ድርሻ።

“በአባቶችሽ ፈንታ ልጆች ተወለዱ” የሚለው ትንቢት ዛሬም ይፈጸም ዘንድ ፈቃዱ የሆነው እግዚአብሔር በቸርነቱ በሀገር ቤት ካለው የተጠናከረ የወጣቱ መንፈሳዊ እንቅስቃሴ ባሻገር ኢትዮጵያዊ መልካቸውን ባልቀየሩ ወጣቶች በባሕር ማዶም ተጠናክሮ እንደሚገኝ ይሰማል። ይታያልም። በተለያዩ ጊዜያት እንደሚገለጠው፣ በተግባርም እንደሚታየው ይህ የወጣቱ በቤተክርስቲያን ዕጽድ ሥር መሰባሰብ ከተከርስቲያን ከልዩ ልዩ ፈተናዎች እንድትጠበቅ፣ የነበራት ክብር ተጠብቆም ቀጣዩ ትውልድ እንዲረከባት ያደርጋል። በመሆኑም ይህ ሐቅ በባሕር ማዶም እውን ይሆን ዘንድ በሰሜን አሜሪካና አካባቢው የሚገኙ ወጣት በአካባቢያቸው የቤተክርስቲያን ችግር ምን እንደ ሆነ በመረጃት ለመፍትሔው ጥረት ማድረግ ይጠበቅባቸዋል። ምናልባትም በልዩነቱ መንገድ ተሠማርተው ያሉ ካሉ ስሕተታቸውን ፈጥነው በማረም የራሳቸውን ልዩነት በውይይት በማጥበብ ለአጠቃላይ የምእመናን አንድነት መታገል አለባቸው። ተለያይቶ ቤተክርስቲያንን ማገልገል አባቶቻችን ያቆዩልን የአገልግሎት መንገድ አይደለምና።

የመፍትሔ ሐሳባችንን ከማጠቃለላችን በፊት በአካባቢው የተፈጠረውን ክፍተት ተጠቅመው የቤተክርስቲያንን ልጆች ለመንጠቅ በተከላከሉት የተሠማሩ መኖሪያቸውን የቆሙበት መንገድም ሆነ የያዙት ዓላማ የተሳሳተ መሆኑን ተገንዝበው ፈጥነው ከጥፋት ተግባራቸው በንስሐ ሊመለሱ ይገባል።

ከዚህ ጋር ባለፉት ሦስት ተከታታይ እትሞቻችን በሰሜን አሜሪካ የቅድስት ቤተክርስቲያናችንን የምሥረታና የዕድገት ታሪክ እንዲሁም ዛሬ ያለችበትን ሁኔታ ጸሰናል። በመጀመሪያው እትም እንደ ገለጸነው የዚህ ዝግጅት የሰማ ምእመናን በሰሜን አሜሪካ ያለው የቤተክርስቲያናችን እንቅስቃሴ ምን እንደሚመስል እንዲያውቁ፣ በአገልግሎት ሂደትም ያጋጠሟችንና እያጋጠሟት ያሉትን ችግሮች ተገንዝበው በሚችሉት መንገድ ሁሉ ለመፍትሔው ጥረት እንዲያደርጉ ለማስቻል ነው።

ከእኛ በኩል ያለውን አጠቃላይ ሁኔታ በመግለጽ ሁላችንም ድርሻችንን እንድናውቅ ያደረግን ይመስለናል። ለችግሩ መቃለል የቀረቡት የመፍትሔ እርምጃዎች እንዳሉ ሆነው ይህንን ጽሑፍ ያነበብን በሀገር ቤትም ሆነ በውጭ ያለን አባቶችና ምእመናን በሙሉ ቤተክርስቲያናችንን በአንድነት እንታወቅም ዓለም ያላትን ሐዋርያዊ አገልግሎት በትጋት ማበርከትን እንድትቀጥል የበኩላችኋል ከሰጠው ጥረት እንድናደርግ አይራ እንላለን። አምላክ እባክህ የቤተክርስቲያናችንን አንድነት ጠብቆ ያጽናልን። አሜን።

ወጣቶች ለእግዚአብሔር

ኢያያዥ /CONJUNCTION/

ሀ. ወ - እና /And, As well as/ ዲ/ን ደሳለኝ ቀለብ

ለ. አው-ወይም /አ/ or, either/

ወሚመ /ወይምና ወይስ /Or, Or else, either /

ሐ. ዳዕሙ፣ አላ፣ ባሕቱ -ነገር ግን /But however.../

1 ወ=እና፣ም፡፡

ወ በፊደልነትም ያገለግላል፡፡ አጫፋሪ፣ከፋይ...ነው፡፡

ሀ. ሁለት ስሞችን ሲያያይዝ ወ = ና ይሆናል፡፡

ማርያም ወማርታ - ማርያምና ማርታ- Martha and Mary

አዳም ወሔዋን -አዳምና ሔዋን - Adam and Eve

ኢትዮጵያ ወግብፅ -ኢትዮጵያና ግብፅ - Ethiopia and Egypt

ለ.ሦስት ስሞችን ሲያያይዝ - ወ፣ አኙ... ም/As well as /

አብርሃም ወ ያዕቆብ ወይስሐቅ - አብርሃም እና ያዕቆብ ይስሐቅም /Abraham and Jacob as well as Isaac/

ሐ. በሁለት ግሶች =ውም /And /

በልዕ ወሰትየ - በላ ጠጣም - eat and drank

2. ወ=ጠቅላይ

ጠቅላይ ስንል ስሞችን በአንድ ላይ ሲገልፅ ነው፡፡

ምሳሌ፡- በስመ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ አሐዱ አምላክ

በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስም

In the Name of the Father and of the Son and of the Holy Spirit

3. ወ = ቦዝ

በዚህ ጊዜ ወ ከመጀመሪያው ግስ ጋር ይፈታል፡፡

ጎደገ - ተወ

ቸልታ - ወነደገ ግብር - ሥራውን ትቶ

ዘተረሰዐ- ሐመ ወሞተ-ታሞ ሞተ

መጽሐ ወሐረ - ሐመ ወሞተ - ታሞ ሞተ

4. ወ = ውጥን ጨራሽ፡፡ ማለት አንድ ግስ በወ የተያያዙ

ስሞችን በአንድ ጊዜ በእኩል ሊያገለግል ይችላል፡፡

ተሰቅለ ጴጥሮስ ወከማሁ እንድርያስ

ሰማይ ወምድር የኃልፍ

5. ወ = ከ ፣ ና /በቁጥር ጊዜ/

ዐሠርቱ ወአርባቱ-ዐሥር ከዐራት፣ዐሥርና ዐራት፣ዐሥራ ዐራት

6. ወ = በ.....ጊዜ /በቦዝ አንቀጽ ጊዜ/

ጸብሐ - ነጋ

ወጸቢሐ = በነጋ ጊዜ

7.. ወ = ስንኳ /ከአሉት ጋር = ከኢ ጋር /

አወሀበ ርስተ ወአመጠነ ምክያደ እግር

ርስትን አልሰጠም፣ የእግር መረገጫ ያህል እንኳን

8. ወ = ግን፣እንጂ /ከ ኢ ጋር/

ከብረ ማትያስ ወኢከበረ ይሁዳ

ማትያስ ከበረ ይሁዳ ግን አልከበረም

ማትያስ እንጂ ይሁዳ አልከበረም

በልዕ ወአሰትየ - በላ እንጂ አልጠጣም

9. ወ = ፍጹም፡፡ ሁለት ግሶች ተመሳሳይ ሆነው በወ ሲ

ያያዙ ወ የነገሩን መጠንከር /ፍጹምነት/ ያመለክታል፡፡

ተሰብአ - ሰው ሆነ፡፡

ተሠገወ - ሰው ሆነ

ተሰብአ ወተሠገወ /ፈጽሞ ሰው ሆነ/ በተዋሕዶ

10. ወ = አዳማቂ፡፡ አዳማቂ በቃል ላይ ላይ እየተጨመረ

ለቃሉ /ለቃላቱ/ ውበትን ከማላበስ ወይም ከማድመቅ

በስተቀር ትርጉሙን አይለውጠውም፡፡

ሰምአ - ሰማ ነገረ - ተናገረ

ሰም «አኒወእንግርክ - ሰማኝ ልንገርህ

ወ = ሂ፣ኒ፣ዓዲ/ እና፣ም፣ገና/

ወ = ና፣ም፣ውጥን፣ግን፣ስንኳ፣ሰ፣ለ፣ላ፣ለ፣ል፣በ፣ ባ፣ሰ፣

ሳ፣የ፣እንደ፣እንጂ፣ማ፣ጋራ፣ጊዜ፣ ሳ፣በኋላ፣ዘተረሰዓ፣ቸልታ፣

አኃዝ ጠቅላይ፣ፈጽሞ፡፡

አጠቃላይ ወ=ሃያ ሰባት ትርጉምን እንደአገባቡ ይሰጠናል፡፡

ለ. አወ = ወይ /ወይም/

አመተ ማርያም አው ገ/ማርያም፣ አመተ ማርያም ወይም

ገብረ ማርያም

አንበሳ ወሚመ ከራድዮን- አንበሳ ወይስ ከራድዮን

ሚመ ብዙውን ጊዜ ወይስ የሚለውን ትርጉም የሚያዘና

ጥያቄን የሚያመለክት ነው፡፡ አው፣የገ

፣ሚመ፣አመ፣አከ፣ሰበ ወይ/ወይም የሚለውን ትርጉም እንደ

አገባባቸው ሊያሰጥ ይችላሉ፡፡

ሐ. ዳዕሙ፣ አላ፣ባሕቱ-ነገር ግን /But however/

በውጤት አመልካች ተውሳክ ግስ ጊዜ ተመልክተናል፡፡

ሌሎች :- ክልኢሆሙ /ሆን -ሁለታቸው

በአሉታ = ኢ...ወ/አ ዳዊት- ኢሲሎሞን ወኢ. ዳዊት

ምልማድ /መልመጃ/

ወልጥ ነበ ላሳነ ግእዝ

1. ማርታ፣ማርያም እና ሰሎሚ ወደ ዮርዳኖስ ሄዱ.
2. በሚካኤል፣በገብርኤል እና በፋሩኤል ቀን
3. ዮሴፍ ወደ ግብፅ ተሰደደ ቤቱንም ተወ፡፡
4. አሥራ አራት ዓመቱ ነው፡፡
5. ጳውሎስ ከበረ፡፡ ዴማስ ግን አልከበረም
6. ዘፋኝ ወይስ ዘማሪ
7. አንበሳ ወይስ ከራድዮን.
8. አምላክ ሆይሚ ማረ እንጂ.
9. ዓለማዊ ወይስ መንፈሳዊ
10. ሰማያዊ ወይስ ምድራዊ
11. አመነ እንጂ አልፈራም
12. ሰማይና ምድር ያልፋል ቃሉ ግን አያልፍም፡፡

ውድ አንባብያን ዲያቆን ደሰሳለኝ በሚቀጥለው እትም ስለ እርባ ቅምር በሰፊው ያቀርብላል፡፡ ጠብቁት፡፡

የሥርዓት መፈጸሚያ...

/ከገጽ ፲፮ የቦረ/

ገጽ የሚይዙ ከመዝሙረ ዳዊት የተው ጣሉ ምንባባት ይገኛሉ፡፡ ከዚህ በኋላ ካህኑ እጁን በተጠማቂው ራስ ላይ ጭፍ ልዩ ልዩ የእግዚአብሔርን ኅብ-እ ስሞች እየጠራ የሚጸልዩው አጭር የጸሎት ምንባብ ይገባል፡፡

ከዚያም የመጀመሪያዬቱ የሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ መልእክት ወደ ጢሞቴ ዎስ ሰዎች ምዕራፍ 1 ከቁ ጥር 3-17 የመጀመሪያዬቱ የቅዱስ ጴጥሮስ መልእክት ምዕራፍ 5 ከቁጥር 5- 9፣ ይገባሉ፡፡ ከዚያም ወደ መዝሙረ

ዳዊት ይመለሳል፡፡ በማስከተልም ጸሎተ ሐና እመ ሳሙኤል ምዕራፍ አ ራትን ይቀርባል፡፡ ዲያቆኑ ከመዝሙር 66 ይሰብካል፡፡ ከዚያም ካህኑ ጸሎተ ወን ጌል አድርሶ አራቱንም ወንጌላት በየተራ /ማርቆስ፣ማቴዎስ፣ሉቃስ፣ዮሐንስ/ ያነባል፡፡ ለመጨረሻም ቀጥሎ ካህኑ ውኃውን ባርኮ ልዩ ልዩ ጸሎቶችን ካደረሰ በኋላ ተነሳሚውን ያጠምቀዋል፡፡ የተለያዩ የአካል ክፍሎቹን ግም ቅብዕ ቅዱስ ይቀጥባል፡፡

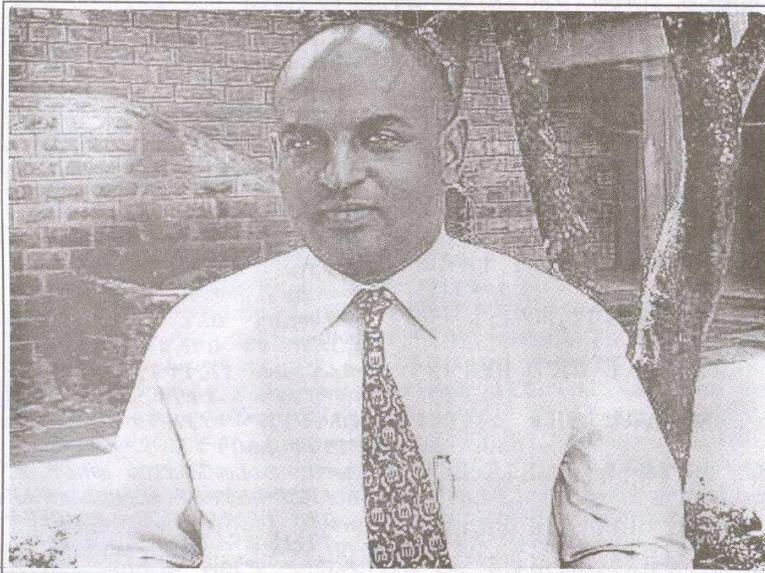
ከዚህ መጽሐፍ ይዘት የምንረዳው የቤተ ክርስቲያን አዋልድ መጻሕፍት ከመነሻቸው ጀምሮ እስከ መድረሻቸው ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር ግንኙነት ያላቸ

ውና የተለያዩ ክፍሎቹንም በአርእስት ነት የያዘ ነው፡፡ የዚህ መጽሐፍ ይዘትም የሚመሰክርልን ይኸንኑ ነው፡፡ ስለዚህ በየአጥቢያችን መንፈሳው ያት ምሥጢራትን የምንሳተፍ ምእመናን፣ይህ መጽሐፍ በኃጢአት ምክንያት ከእግዚአብሔር በተለየ ጊዜ በንስሐ ስን መለስ ከእግዚአብሔር ጋር አንድ የሚያደርገንን ጸሎት የያዘ መሆኑን ዐውቀን ተጠቃሚዎች መሆን ይኖር ብናል፡፡ በሚቀጥለው እትም በሌላ የሥርዓት መፈጸሚያ መጽሐፍ እንጠብቃችኋለን፡፡ ይቆዩን፡፡

ወስብሐት ለእግዚአብሔር

«በእውነቱ ለጥንታዊ ያኑ መዛግብቶቻችን ባይተዋሮች ነበርን ማለት ይቻላል»

ዶክተር ሞገስ ይዘቱ በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ የሥነ ልቦና ትምህርት ክፍል ሓላፊ

ዶክተር ሞገስ ይዘቱ በሥነ ልቦና የመጀመሪያና የሁለተኛ ዲግሪያቸውን ከአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ አግኝተዋል። የዶክተራት ዲግሪያቸውን ደግሞ ቤልጅጅም ከሚገኘው የብራስልስ ዩኒቨርሲቲ ተቀብለዋል። ድኅረ ዶክትሬታቸውንም (Post-Doctoral Research) በዚያው ዩኒቨርሲቲ ለአንድ ዓመት ያህል ተከታትለዋል። በአሁኑ ወቅት ወደ ሀገራቸው ተመልሰው በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ የሥነ ልቦና ትምህርት ክፍል ሓላፊ በመሆን ያገለግላሉ። እርሳቸው በሓላፊነት የሚመሩት ትምህርት ክፍል በዚህ ዓመት በሀገራችን የመጀመሪያ የሆነውን «የጥንታዊ ጽሑፎች ጥናት» (Philology) በድኅረ ምረቃ ደረጃ ከፍቶ ተማሪዎችን ተቀብሎ በማሰልጠን ላይ ይገኛል። ስለ ሀገራችን ጥንታዊ ያኑ ጽሑፎች ሲነሣ ጥንታዊው ቋንቋችን ግእዝ በግንባር ቀደምነት ይኑሃል። በመሆኑም የጥናት መርሐ ግብሩ መከፈት በአንድም ሽነ በሌላ መንገድ ለግእዝ ቋንቋችን ማንሠራራት፣ ቋንቋው ስንቋቸው ለሚገኙ በርካታ ጥንታዊ ያኑ መዛግብት መዳሰስ በር ይከፍታል ብለን እንገምታለን። በመሆኑም በተከፈተው የጥናት መርሐ ግብር ዙሪያ አንዳንድ ሐሳቦችን ያካፍሉን ዘንድ ከዶክተር ሞገስ ይዘቱ ጋር አጠር ያለ ውይይት አድርገናል።

ሐመር:- በትምህርት ክፍል ሥር በቅርቡ የጥንታዊ ያኑ ጽሑፎች ጥናት አንድ ተከፈተ ይታወቃል። ስመሆኑ የዚህ ህ የጥናት ዘርፍ ዓላማው ምንድን ነው? እንዴት ሲከፈት ያለ?

ዶ. ሐመር:- የጥናት ዘርፉ ከሰሙ ለመገንዘብ እንደ ሚቻለው ጥንታዊ ያኑ ጽሑፎችን መሠረት አድርጎ የሚከናወን ጥናት ነው። ለምሳሌ የድንጋይ ላይ ጽሑፎች፣ በብራና ላይ የተጻፉ ጽሑፎች ወዘተ ሊሆኑ ይችላሉ። ይህን መርሐ ግብር ለመክፈት በሀገር ውስጥም ሆነ በውጭ ካሉ የሥነ ልቦና ምሁራን በኩል ምኞቱና ፍላጎቱ ነበር። ይሁን እንጂ ምኞቱና ፍላጎቱ ይኑር እንጂ መርሐ ግብሩን ለመክፈት የሚያስችሉ ምቹ ሁኔታዎች አልነበሩም። በአለፉት ሁለት ዓመታት ግን ውሳኔውን አጠናክረን በመያዛችንና በመንቀሳቀሳችን ሊከፈት ችሏል።

ሐመር:- የትምህርት ክፍሉ መከፈት ስለኛ ሀገር የሚሰጠው ጥቅም ምንድን ነው?

ዶ. ሐመር:- የጥንታዊ ያኑ ጽሑፎች ጥናት ለእንደኛ ዓይነቶቹ ጥንታዊ ያኑ ሀገራት ሰፊ ጥቅም ይሰጣል። ሀገራችን በዓለም ላይ የደለበ ታሪክ፣ ቅርስና ትውፊት ካላቸው ሀገራት በግንባር ቀደምነት ትሰለፋለች። በመዛግብት ደረጃ እንኳን ብንመለከት በቀደሙ አባቶቻችን በብራና ተጽፈው በየቅዱሳት መካከል፣ በየግለሰቦች እጅ፣ በየአብያተ መጻሕፍቱ ወዘተ ይገኛሉ። መዛግብትን በመጻፍና በማከማቸት በእኛ ሀገር የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የ2000 ዘመናት ታሪክ እንዳላት እናውቃለን። ታዲያ እነዚህንም ሆነ ሌሎችን ጥንታዊ ያኑ መዛግብት በሚመለከት እስከ አሁን የተሠራው ሥራ፣ ምንም እንኳን በተለያዩ ምክንያቶች የጠፋትና እየጠፋ ያሉት በርካታ ቢሆኑም፣ በተቻለ መጠን ጠብቆ ለትውልድ የማቆየት ሥራ ብቻ ነበር። ይህ በራሱ ታላቅ አስተዋዕዮ ሆኖ፣ የጉደለው አንድ ነገር ነበረው ለማለት ይቻላል። ይኸውም መዛግብቱ የያዙትን ፍሬ ነገር በመልክ በመልኩ አደራጅቶ ኢትዮጵያውያንም ሆነ ሌሎች ፍላጎቱ

ያላቸው እንዲያውቋቸው ማድረግ ነው። መዛግብቱን ስናያቸው በብዛት ሃይማኖታዊ ይዘት አላቸው። ነገር ግን ጠጋ ብለን ሞያዊ በሆነ መንገድ ስንመለከታቸው በእነዚህ መዛግብቶቻችን ውስጥ የሚያስደንቀውና የሚያስመኩ የሞራል፣ የፍልስፍና፣ የታሪክ፣ የፖለቲካ፣ የጊዜውን ማሳበራዊና ኢኮኖሚያዊ እውነታዎች የሚያሳዩ ጽንሰ ሐሳቦችን እናገኛለን። በመሆኑም እነዚህንና የመሳሰሉትን ሀገር በቀል ዕውቀቶች (indigenous knowledge) ወደ ኢትዮጵያውያንና ወደ ዓለም ሕዝቦች ለማውጣት ይህ ዓይነት የጥናት መስክ ጠቃሚ ነው።

እስከ አሁን የነበረውን ሁኔታ ስንመለከት በመዛግብቶቻችን ጥናት ላይ ተሰማርተው የነበሩት፣ ባካሄዷቸው ጥናቶች አካዳሚያዊ ዕድገቶች ሲያገኙ የነበሩት ምዕራባውያን ነበሩ። ምንም እንኳን አንዳንድ የተጉ ኢትዮጵያውያን ምሁራን ቢኖሩም በብዛት በእኛ ብራናዎች ተምረው፣ ስለ እኛ ብራናዎች ይዘትና ቅርጽ የሚነግሩን እነዚህ ሰዎች ነበሩና። በእውነቱ ለጥንታውያን መዛግብቶቻችን ባይተዋረጥ ነበርን ማለት ይቻላል። ከአሁን በኋላ ግን ለእኛ ለኢትዮጵያውያን = ኢትዮጵያውያን ባለሞያዎች ያስፈልጉናል። በአስተርጓሚ ሳይሆን በራሳቸው ሀገር ቋንቋዎች የተጻፉትን መዛግብት መርምረው ኢትዮጵያውያን ዕውቀት በመልክ በመልኩ የሚያሳውቁን ሊቃውንት ያስፈልጉናል። ለዚህ ደግሞ የጥናት ዘርፍ መከፈት ኹነኛ መንገድ ይመስለኛል።

ሐመር:- የመርሐ ገብረ መከፈት በሀገሪቱ የቋንቋ ሥርዓት ትምህርት አዎታዊ ስምጣው የገንዘብ ቋንቋ ትንሣኤ ነው ስማለት ይቻል ይሆን?

ዶ.ር ሞገስ:- ሊባል የሚችል ይመስለኛል። ምክንያቱም የእኛ የጥንታውያን ጽሑፎች (Philology) ሀብት ሁለት ዓይነት ነው። አንደኛው በግእዝ ቋንቋችን የተጻፉት ጥንታውያን ጽሑፎች ሲሆኑ ሁለተኛው ደግሞ በጥንታዊው የዐረብኛ ቋንቋ የተጻፉት ናቸው። በኢትዮጵያ ደረጃ በጥንታውያን ጽሑፎች ረገድ አመዛኙ ሀብታችን በግእዝ ቋንቋችን የተቀረሰው የሥነ ጽሑፍ ሀብታችን ነው። በዚህ ቋንቋ የሀገራችን እምነት፣ ፍልስፍና፣ ታሪክ፣ ፖለቲካዊና ማህበራዊ ሁኔታ ወዘተ በሰፊው ተዘግቦ ተቀምጧል። የግእዝን ያህልም ባይሆን በዐረብኛ ቋንቋም የተዘገቡ የሃይማኖት፣ የፖለቲካ ወዘተ ታሪኮች አሉ።

በመሆኑም ቀዳሚ ትኩረታችንን በግእዝ ቋንቋ በተጻፉ መዛግብት ላይ እናደርግና በዐረብኛውም በሌላውም በተጻፉ መዛግብት ላይ ጥናትና ምርምር እናደርጋለን። ስለዚህ አዎ፣ የዚህ ጥናት ዘርፍ መከፈት ለግእዝ ቋንቋ ተመልሶ ማንሠራራት በር ይከፍታል የሚል እምነት አለኝ።

ሐመር:- መርሐ ገብረ መከፈት በቂ የገንዘብ ቋንቋ ዕውቀት ያላቸው መምህራንን በትምህርት ክፍሉ ስሉ?

ዶ.ር ሞገስ:- ሁለት የግእዝ ቋንቋ ምሁራን አሉ። አሁን ባለን

በመዛግብት ደረጃ ስንኳን
ብገመስከት በቀደሙ
ሰባቶቻችን በብራና ተቋቋሙ
በየቀኑ ስት መካኛቱ፣
በየገሰሰቦች ስጅ፣ በየሰብደተ
መዳከሙ ወዘተ ደገኛሉ።
መዛግብትን በመዳፍና በሚከ
ማቸት በስኛ ሀገር የኢትዮጵያ
ሶርትደክስ ተዋሕዶ ቤተ
ክርስቲያን የ2000 ዘመናት
ታሪክ ስንዳሳት ስናውቃለን።

እንቅስቃሴ በእውነቱ በመምህራን በኩል ችግር የለብንም። ወደ ፊት ግን በእነዚህ መምህራን ብቻ ለመቀጠል የምንገኛር ይመስለኛል። ምክንያቱም አሁን እንደ ምናዎው ትምህርቱን የሚፈልጉ ሰዎች ቁጥር እየበዛ መጥቷል። መርሐ ግብሩን ስንጀምር አምስት፣ ዐሥር ሰዎች ብናገኝ ብለን ነበር። ነገር ግን የአመልካቾች ቁጥር ብዙ ስለነበር 17 ተማሪዎችን ያህል ለመቀበል ተገደናል። እንደ ምንገምተው በሚቀጥለው ዓመትና በኋላ ወደ መርሐ ግብሩ የሚመጡ ተማሪዎች ቁጥር ይጨምራል። በመሆኑም የመምህራንን ቁጥር እናበዛለን።

ሐመር:- የተማሪ መቀበያ መስፈርታችሁ ምንድን ነው?

ዶ.ር ሞገስ:- መስፈርታችን ከሌላው ለየት ይላል። ይኸውም በቋንቋ፣ በሥነ ጽሑፍ፣ በሥነ ልሳንና በሥነ መለኮት የትምህርት ዘርፎች የመጀመሪያ ዲግሪ ያለው ሆኖ የግእዝ እናወይም የዐ

ረብኛ ቋንቋዎች ዕውቀት ያለው ማንኛውም ሰው አመልክቶ የመግቢያ ፈተና በመውሰድ ካለፈ ሊቀጥል ይችላል።

ሐመር:- በአወርጋ የገንዘብ ጥናት ስያሜ ትኩረት ተሰጥቶት በጥናት ዘርፍ ከተያዘ ቆይቷል። ከዚህ አንጻር አኛ አስዘገየንም ይሰሉ? ስምን?

ዶ.ር ሞገስ:- አዎ፣ ዘግይተናል። ቅድም እንዳልኩት እስከ አሁን ጥቂት ኢትዮጵያውያን በዘርፉ መሰማራታቸውን ሳልዘነጋ ጥንታውያን መዛግብቶቻችን በሳይንሳዊ መንገድ ሲጠኑና ሲተነተኑ የነበሩት በምዕራባውያን ነበር። ይህ የሆነበትን በርካታ ምክንያት ለመጠቃቀስ ቢቻልም ዋና ዋናዎቹ የባለሞያዎች እጥረት፣ የገንዘብ እጥረትና የግእዝ ቋንቋን ከሃይማኖት ጋር ብቻ የማይያዝ ችግሮች ናቸው። የመጨረሻውን ምክንያት በሚመለከት በእኔ እምነት የግእዝ ቋንቋም ሆነ በግእዝ ቋንቋ የተጻፈ ብራና ሁሉ የኢትዮጵያውያን ነው። በመሆኑም የጥናቱ መስፋፋት የሁላችንንም ይህንታና ጥረት ማግኘት አለበት።

ሐመር:- ከመርሐ ገብረ መከፈት ጋር ተያይዞ ከኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ጋር ያደረጋችሁት ግንኙነት ይናገሩ?

ዶ.ር ሞገስ:- አለ። እንደ ሚታወቀው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን አብዛኛዎችን ቅርሶችን ጠብቃ ያቆዩት ቤተ ክርስቲያን ናት። በመሆኑም በዚህች ሀገር በጥንታዊ ታሪክም ይሁን በሥነ ጽሑፍ ጥናት የሚሰማራ ማንኛውም አካል ከኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ጋር ግንኙነት መፍጠር አለበት። እኛም ግንኙነቱን ጀምረናል። የጥናት መስኩን አስፈላጊነትን በሚመለከት ደብዳቤ ጽፎልናል። ባለፈው ከጥንታዊት 5 እስከ 7 ቀን 1997 ዓ.ም ባደረግነው ዓለም አቀፍ ሲምፖዥየም ላይ ተገኝተው በሚደረገው ውይይት ላይ እንዲሳተፉ ብፁዕ ወቅዱስ ፓትርያርኩን ጋብዘን ነበር። እርሳቸው ሳይመቻቸው በመቅረቱ አንድ ተወካይ ልከውልናል። በቅርቡም ጽ/ቤታቸው ድረስ በመሄድ አነጋግረናቸዋል። ስለዚህ ለወደፊቱም ቢሆን በዚህ መልክ ከቤተ ክርስቲያን ጋር ያለንን ግንኙነት አጠናክረን እንቀጥላለን።

ሐመር:- ዶ.ር ሞገስ ይገዙ፣ በአ.አ.ዩ የሥነ ልሳን ትምህርት ክፍል ሐሳፊ ስለ ሰጡን ማበራሪያ በአንባቢያን ስም አናመሰግናለን።

ዶ.ር ሞገስ:- እኔም አመሰግናለሁ።

መንገደኛው

እንደ ምን ከረማችሁ? መንገደኛው እኔ እንደ ሄድኩ በመስከረም የተጀመረው ዓመት ተፈጽሞ ስንት መስከረም ተተካ? መስከረም የገንፎ ምንቸት ይዘህ ግባ ቢባልም የብርድ ምንቸት ይዞ ነው መሰለኝ የመጣው፣ ጠዋት ጠዋት የመንገደኛው አፍንጫ መቅለጥ ይህል።

እማማ ባፈና ሳረቤቱ ናቸው። ጠላ ሸጠው ነው የሚተዳደሩት። ታዲያ ደንበኞቻቸው ናቸው «ምንትስ ምን ሳይል» በር የሚያስከፍታቸው ትጋታቸው አስቀናኝ። እኔ መንገደኛው ግን ለመጠጣት መትጋት፣ ለመስከር መትጋት ሆል ተግባራ። ለመጠጣት ካልተጋሁ ዐይኖቼ፣ እጆቼ ... ሌሎቹም/አዋሳት ሥራቸውን ያቆማሉ።

መንገደኛው እኔም ልብ ገዢና እማማ ባፈናን ተቀላቀልኳቸው። ምናልባት የእማማ ባፈና አረቄ ለሚቀልጠው አፍንጫዬ መድኃኒት ቢሆኑኝ ብዬ። ከአረቄው ይልቅ ወገ «ጉድ» ነው። የእንግሊዘኛውም የአማርኛውም «ጉድ» በሉት በቃ ሁሉንም ይሆናል። ዓለም፣ ኢትዮጵያ፣ ኢኮኖሚ፣ ፖለቲካ፣ ጤና፣ ግብርና፣ ትምህርት፣ ትዳሮ፣ ቤተ ክርስቲያን ሁሉም በእማማ ባፈና ቤት ይነበባል፣ ይተረካል፣ ይተረጎማል፣ ይመሠጠራል። የእማማ ባፈናን ቤት የፕረስ ሕግ አያውቀውም። ኢንጋማ፣ ዋልታ፣ ኢ.ዜ.አ፣ ፋና ወይም ቢቢሲ ሌላም ... ሽረ ኤዲያ፣ በቃ፣ መንገደኛውና «ትገታዎቹ» ብቻ ናቸው የሚያውቁት።

የጥንት የጠቀሱ ደንበኛ መንገደኛውን የጎረጥ እያዩ፡- "ትላንት ጊዮርጊስ ሂጂ ..." አለ። «የትኛው?» የቢጠ ሰዎቹ ጥያቄ ነበር። «የአራዳው ነዋ! ፋራው መሰለህ?» ከዚያስ? የነዚህ ቅዱሳን ስሜቶቹ ከተማ ፈርሶ፣ እነርሱም ተሰደው፣ ሁሉም ወና ሆኖ አገኘሁት። ለእኔ ለመንገደኛው አልገባኝም። የእነርሱን ወግ ለመረዳት «ከእነርሱ ት/ቤት» መመረት ያስፈልጋል። ከጥግ ያለው ዓደኛው "እንኳን ቅዱሳን ዘመዶች... የለህም!!" አለው። አንተ ደግሞ ሰው አትናቅ፣ የናቅኸው ኋላ ይንቅሃል። ጊዮርጊስ ዓር የተቀበሉት ሰዎች በሰውነት ዘመዶቹ አይደሉም? ከተማቸውስ መካነ መቃብራቸው አይደሉም? አሁንስ መታረሱን አላየህም?

መንገደኛው ልቤ ተንጠለጠለ። ሌላኛው ቀጠለ። «እባክህ ተው፣ ከጥን ደኛዬ ሞፈር ይቆረጣል አለ። የቤተ ክርስቲያናችን ሰዎች ሞኞች ስለሆኑ ነው እንጂ የማን መካነ መቃብር ተነካና ነው?» ሁለተኛው ቀጠለ። «ታዲያ ቄሶች ቦታውን በቀጠባ ካልተጠቀሙበት፣ በንጽሕና ካልያዙት የአፍሪካ መዲና የሆነችውን አዲስ አበባ በመካነ መቃብር ለዚያውም ንጽሕና በሌለው ሊሞላት ነው?» ምስተኛው ሠለሰ። «እባክህ ዐቅም ግንባታ ቦታውን እየሸጠ ዐ ቅሙን ሊገነባ ነው አለ።»... ሁሉም ያለ ገደብ የመሰለውን ተናገረ። ያልተናገረው መንገደኛው ብቻ ነው። የሚናገረው ጠፍቶ ሳይሆን መልስ የሚመልስለት አጥቶ፣ እውነትም የመቃብር ቦታዎች ስለ ምን ታረሱ? ስለ ምን ፈለሱ? መንገደኛው ልቤ መራኝ፣ ወደ ቅዱስ ጊዮርጊስ ወደ ቀጨኔ መድኃኔ ዓለም ቤተ ክርስቲያን። ሌሎቹን እናንተ ሂዱባቸው። የመቃብር ቦታዎቹ ለምን ታረሱ? የከተማውን ውበት ለመጠበቅ? የቦታን ጥበት ለመቀነስ? ማንስ ነው የቆፈራቸው? አጥንታቸውስ የት ደረሰ? የአባታችን የዕቅድን ዐዕም ተሸክሞ አርባ ዓመት የተነከረተተው ሙሴ ምን አለ? መንገደኛው ልቤ የመሰለውን መላ ምት ደረደረልኝ። ይሁን እንጂ በዚያው ልቤ ደግሞ ሌላ ጥያቄ ይፈጠርብኛል።

የመቃብር ቦታዎቹ በአግባቡ ካልመደባቸው የተነሣ የከተማይቱን ውበት ቀንሰዋል። የአጠቃቀም ችግር አለባቸው። ስለዚህ ታርሰው ወደ መናፈሻነት መለወጥ አለባቸው። ይህንም አስተዳደሩ በተሰጠው ተላላኝነትና ተግባር መሠረት ቦታዎቹን መረከብ አለበት። ግን ለምን? የመንገደኛው ውስጣዊ ልቡና ያፈለቀው ጥያቄ ነው።

ቤተ ክርስቲያን ማልማት አትችልም ወይ? እንደሚታየው የመቃብር ቦታዎቹ የአጠቃቀምና የአያያዝ ችግር አለባቸው። ያለው አጠቃቀም የቦታ ጥበትን ችግር ያስከትላል። የአያያዙ ጉዳይ በእጅጉ ንጽሕና የለውም። ስለዚህ እነዚህ ችግሮች የመቃብር ቦታዎቹን ከቤተ ክርስቲያኒቱ እንዲወሰዱ በቂ ምክንያቶች ናቸው ወይ? መንገደኛው ልቤ ሄደ፣ ቀጠለ።

የአጠቃቀምና የአያያዝ ችግር በመመሪያና በቁጥጥር የሚስተካከል ጉዳይ ነው። የእምነት ድርጅቶች የያዙአቸውን ቦታዎች እንዴት ይጠቀሙበት? መንግሥትን የሚመለከት ነው። መመሪያው ከመጣስ በኋላ በአግባቡ ሊጠቀምበት በማይችሉት ላይ ምን ይደረግ? ይህም ውሳኔ የሚያስፈልገው ነው። ቤተ ክርስቲያኒቱ ማንኛውንም የልማት ሥራ ሊሠራ የሚችል 40 ሚሊዮን ምእመናንን ይሳ፣ ዕውቀት፣ ገንዘብ፣ የሰው ኃይል እንደ ሌላት ተቆጥራ በቅዱስ መስቀል ባርካ ያረፉትን የልጆቿን ሥጋ የምታሰርፍሱትን ቦታ ለመንጠቅ ማሰብ ግን መንገደኛውና ቢጤዎችን ጥርጣራ እንዲገባቸው አድርጓል።

አሚሪካ "አሸባሪዎች" ያለቻቸው የአራቅ ተዋጊዎች የተሰበሰቡበትን መካነ መቃብር አክብራ ባላት መሣሪያ ተዋጊዎቹን ከነ መቃብሩ ከማፈራረስ ስትጠበቅ፡- "የእኛዎቹ" በደዘር መቃብራችንን ማለትም የአባቶቻችንን ዐዕም ሲሰባብሩት ምን ይባላል? ወይስ በቃ የእማማ ባፈና ደንበኞች እንደ ተናገሩት መንግሥት "ዐቅማችንን ሊገነባ የሚችል ማንኛውንም ነገር ካገኘን ከመቀማት ወደ ኋላ አንልም" የሚል ዐቋም ይዞ ነው? መንገደኛው መልስ አላገኘም። መልሱን ግን ቤተ ክርስቲያን በሃይማኖት ወልዳ ካሳደገቻቸው ምእመናን ይፈልጋል። ለቤተ ክርስቲያን የመቃብር ቦታዎች ዘመናዊ አጠቃቀምንና መልካም አያያዝን መፍጠር አይቻልም ወይስ ቤተ ክርስቲያን በሕግና በመመሪያ መሠረት የከተማዋን ዕድገትና ውበት ሊጠብቅ የሚችል የመቃብር ቦታ አጠቃቀምን በተማሩ ልጆቿ እንዳትመራ የሚከለክላት የሕግ አንቀጽ ይኖር ይሆን? ለህጩ በቃኝ። በቸር ያሰንብተን። አሚን።

©

& ' () * !"# \$%
\$++

©